

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การรับรู้และดำเนินชีวิตแบบสังคมพอประมาณ (MOSO) ของประชาชน
ในจังหวัดนนทบุรี

Perception and Moderation Society Lifestyle of People in Nonthaburi Province

โดย

ทิพย์สุดา หมั่นหาญ

การวิจัยครั้งนี้ได้รับเงินทุนอุดหนุนการวิจัยจากวิทยาลัยราชพฤกษ์

ปีการศึกษา 2552

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การรับรู้และดำเนินชีวิตแบบสังคมพอประมาณ (MOSO) ของประชาชน
ในจังหวัดนนทบุรี

Perception and Moderation Society Lifestyle of People in Nonthaburi Province

โดย

ทิพย์สุดา หมั่นหาญ

การวิจัยครั้งนี้ได้รับเงินทุนอุดหนุนการวิจัยจากวิทยาลัยราชพฤกษ์

ปีการศึกษา 2552

ปีที่ทำงานวิจัยแล้วเสร็จ 2554

บทคัดย่อ

ชื่อโครงการวิจัย การรับรู้และดำเนินชีวิตแบบสังคมพอประมาณ (MOSO) ของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี
ชื่อผู้วิจัย นางสาวทิพย์สุดา หมั่นหาญ

(ภาษาอังกฤษ) Perception and Moderation Society Lifestyle of People in Nonthaburi Province

ปีที่ทำการวิจัย พ.ศ.2552

การวิจัยครั้งนี้ มี วัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาการรับรู้โครงการสังคมพอประมาณ (MOSO) ของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี 2. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นการดำเนินชีวิตตามแบบสังคมพอประมาณ (MOSO) ของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี 3. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการดำเนินชีวิตตามแบบสังคมพอประมาณ (MOSO) ของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี

ผลการวิจัยพบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 20-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.80 มีระดับการศึกษาอนุปริญญา/ปวส. คิดเป็นร้อยละ 34.50 มีอาชีพข้าราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 46.30 มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 51.30 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวจำนวนระหว่าง 4-6 คน คิดเป็นร้อยละ 58.50 มีรายได้ต่อเดือนของครอบครัวโดยเฉลี่ย 10,001-25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 32.30 มีค่าใช้จ่ายของครอบครัวต่อเดือนโดยเฉลี่ย 10,001-25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.30 มีหนี้สินคิดเป็นร้อยละ 78.50 มีสาเหตุหรือที่มาของหนี้สิน มาจากเพื่อซื้อสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น โทรศัพท์ เครื่องซักผ้า ตู้เย็น เครื่องปรับอากาศ ฯลฯ คิดเป็นร้อยละ 18.45 ส่วนใหญ่มีเงินออมคิดเป็นร้อยละ 53.00 ส่วนอันดับการดำเนินชีวิตจะเห็นได้ว่าด้านคุณธรรมในการดำเนินชีวิต โดยภาพรวมมีความถี่ในการปฏิบัติค่อนข้างบ่อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 รองลงมาคือด้านระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิต โดยภาพรวมมีความถี่ในการปฏิบัติค่อนข้างบ่อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบของการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน 1. การดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน ทั้งเพศชาย และเพศหญิง มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ไม่แตกต่างกัน 2. การดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน ที่มีความแตกต่างทางอายุ มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณแตกต่างกัน 3. การดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน ที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ แตกต่างกัน 4. การดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน ที่มีความแตกต่างทางอาชีพมีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณแตกต่างกัน 5. การดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน ที่มีความแตกต่างทางจำนวนสมาชิกในครอบครัว มีการดำเนิน ชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ไม่แตกต่างกัน 6. การดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน ที่มีความแตกต่างทางจำนวนรายได้ มีการดำเนิน ชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณแตกต่างกัน 7. การดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน ที่มีความแตกต่างทางจำนวนค่าใช้จ่ายในครอบครัว มีการดำเนิน ชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณแตกต่างกัน

Abstract

Research Title Perception and Moderation Society Lifestyle of People in Nonthaburi Province

Name Miss Thipsuda Muenhan

Academic Year 2009

The objectives of this research were to find out 1) the perception of moderation society project of people living in Nonthaburi province, 2) the opinion's levels of moderation society lifestyle of people living in Nonthaburi province, and 3) to compare the opinion's levels of moderation society lifestyle of people living in Nonthaburi province.

It was found that the majority population of this study was women aged between 20-30 years old which was 44.80%. 34.50% graduated at vocational and high vocational levels. 46.30% of the populations worked for government and state enterprises organizations. 51.30% of the populations were single. 58.50% got 4-6 members in the family. 32.30% earned between 10,001-25,000 baht per month. 33.30% got monthly expenses between 10,001-25,000 baht. 78.50% got debt. 18.45% of the populations were in debt from buying convenient facilities such as television, telephone, laundering machine, refrigerator, air conditioner etc. 53% of them had saving money. According to their lifestyles, it was found that 3.65% often practiced morality in daily life. Lifestyle immunity system was often practiced, on the average, at 3.51%. The results of analysis and comparison of moderation society lifestyle in 5 fields were as follows: 1) Both male and female were not different in following moderation society lifestyle. 2) The difference of ages led to the difference of moderation society lifestyle. 3) The difference of level of education led to difference of moderation society lifestyle. 4) The difference of careers led to difference of moderation society lifestyle. 5) The difference of the members of the family led to difference of moderation society lifestyle. 6) The difference of incomes also led to difference of moderation society lifestyle. 7) The difference of expenses also led to difference of moderation society lifestyle.

กิตติกรรมประกาศ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ วิทยาลัยราชพฤกษ์ที่สนับสนุนเงินทุนวิจัย ที่ปรึกษาและคณะกรรมการการวิจัยทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุน คำปรึกษาข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็น และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนทำให้การศึกษานี้สมบูรณ์ขึ้น รวมทั้งขอกราบขอบพระคุณผู้บริหารวิทยาลัยทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ผศ.ดร.นเรศ กณบดี คณะศิลปศาสตร์ วิทยาลัยราชพฤกษ์ ที่กรุณาตรวจทานบทคัดย่อภาษาอังกฤษ ขอขอบคุณประชาชนในจังหวัดนนทบุรี ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ อาจารย์สาธิต คิชโยธิน และเพื่อนร่วมงานในวิทยาลัยราชพฤกษ์ที่ทำให้กำลังใจตลอดจนให้การสนับสนุนช่วยเหลือในทุกๆ ด้าน จนทำให้การศึกษานี้สำเร็จไปได้ด้วยดี

ท้ายที่สุดนี้คุณค่าและประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้กับวิทยาลัยราชพฤกษ์ และผู้สนใจทั่วไปที่ต้องการนำไปศึกษา

ทิพย์สุดา หมั่นหาญ

เมษายน 2555

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ

สารบัญ

สารบัญตาราง

บทที่ 1	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
	สมมติฐานการศึกษาวิจัย	5
	ขอบเขตในการศึกษาวิจัย	6
	นิยามศัพท์เฉพาะ	6
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
	แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้	8
	ทฤษฎีการรับรู้	11
	แนวความคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง	13
	ทฤษฎีเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง	15
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย	29
	ประเภทและรูปแบบการวิจัย	29
	ตัวแปรการวิจัย	30
	ลักษณะประชากรการวิจัย	30
	การกำหนดขนาดตัวอย่าง และการสุ่มตัวอย่าง	30
	ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย	32
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	33
	การทดสอบเครื่องมือ	34
	การวิเคราะห์ข้อมูล	35

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4	ผลการวิจัย
	36
ส่วนที่ 1	ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน
	36
ส่วนที่ 2	ผลเกี่ยวกับระดับการรับรู้เกี่ยวกับสังคมพอประมาณ(MOSO)
	39
ส่วนที่ 3	การวิเคราะห์การดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ทั้ง 5 ด้าน
	41
ส่วนที่ 4	ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบของการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ
	48
ส่วนที่ 5	ผลของการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณจากข้อเสนอแนะ
	75
บทที่ 5	สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ
	76
	สรุปผลการวิจัย
	77
	อภิปรายผลการวิจัย
	78
	ข้อเสนอแนะ
	79
บรรณานุกรม	80
ภาคผนวก	แบบสอบถาม
	83
ประวัติผู้วิจัย	88

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1	37
แสดงจำนวนและค่าร้อยละของลักษณะทางประชากรศาสตร์ ซึ่งเป็นข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง	
ตารางที่ 2	39
แสดงจำนวนและค่าร้อยละการรับรู้เกี่ยวกับสังคมพอประมาณ(MOSO)	
ตารางที่ 3	42
ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับลักษณะการดำเนินชีวิตแบบสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน	
ตารางที่ 4	42
แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะการดำเนินชีวิตแบบสังคมพอประมาณด้านความพอประมาณในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม	
ตารางที่ 5	44
แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะการดำเนินชีวิตแบบสังคมพอประมาณด้านความพอประมาณในด้านความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิต	
ตารางที่ 6	45
แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะการดำเนินชีวิตแบบสังคมพอประมาณด้านความพอประมาณในด้านระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิต	
ตารางที่ 7	46
แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะการดำเนินชีวิตแบบสังคมพอประมาณด้านความพอประมาณในด้านความรู้ในการดำเนินชีวิต	
ตารางที่ 8	47
แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะการดำเนินชีวิตแบบสังคมพอประมาณด้านความพอประมาณในด้านคุณธรรมในการดำเนินชีวิต	
ตารางที่ 9	48
การทดสอบค่าวิกฤติ (t-test) ระหว่าง เพศชาย และ เพศ หญิง ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน	
ตารางที่ 10	49
การทดสอบค่าวิกฤติ (t-test) ระหว่างระหว่างประชาชนที่มีอายุต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ	
ตารางที่ 11	50
การทดสอบค่าวิกฤติเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชน ที่มีอายุที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้านความพอประมาณในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม	
ตารางที่ 12	50
การทดสอบค่าวิกฤติเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชน ที่มีอายุที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้านความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม	
ตารางที่ 13	50
การทดสอบค่าวิกฤติเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชน ที่มีอายุที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้านระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม	

สารบัญตาราง (ต่อ)

[illegible]

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

สารบัญตาราง (ต่อ)

[illegible]

สารบัญตาราง (ต่อ)

[illegible]

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 54	73
การทดสอบค่าวิกฤติเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่าง ประชาชน ที่มีจำนวนค่าใช้จ่ายในครอบครัวที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลัก สังคมพอประมาณ ด้านระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม	
ตารางที่ 55	73
การทดสอบค่าวิกฤติเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่าง ประชาชน ที่มีจำนวนค่าใช้จ่ายในครอบครัว ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคม พอประมาณ ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม	
ตารางที่ 56	74
การทดสอบค่าวิกฤติเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่าง ประชาชน ที่มีจำนวนค่าใช้จ่ายในครอบครัวที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลัก สังคมพอประมาณ ด้านคุณธรรมในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม	
ตารางที่ 57	74
การทดสอบค่าวิกฤติเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่าง ประชาชน ที่มีจำนวนค่าใช้จ่ายในครอบครัวที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลัก สังคมพอประมาณ ด้านการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ทั้ง 5 ด้าน	
ตารางที่ 58	75
แสดงจำนวนและค่าร้อยละของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด	
ตารางที่ 59	75
แสดงค่าความถี่ของความคิดเห็นจากผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับผลของ การดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ	

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันภาวะเศรษฐกิจโลกได้เข้าสู่ภาวะวิกฤตที่มีความรุนแรงมากที่สุดในรอบศตวรรษ เริ่มต้นจากวิกฤตการณ์สถาบันการเงินในประเทศสหรัฐอเมริกาเมื่อเดือนกันยายน 2551 ที่เรียกกันว่า “วิกฤตแฮมเบอร์เกอร์” ซึ่งได้ส่งผลกระทบเชื่อมโยงถึงระบบการเงินของประเทศต่างๆ ทั่วโลก ส่งผลต่อความเสียหายของระบบการเงินอย่างรุนแรงซึ่งทำให้เศรษฐกิจของประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และอีกหลายประเทศในยุโรป เข้าสู่ภาวะเศรษฐกิจถดถอย และขณะนี้หลายอุตสาหกรรมใหญ่ในประเทศที่พัฒนาแล้ว กำลังประสบปัญหาทางการเงินถึงขั้นปิดโรงงานหลายแห่งและได้มีการปลดคนงานออกแล้วเป็นจำนวนหลายล้านคน ขณะที่เศรษฐกิจไทยก็ได้รับผลกระทบจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกเร็วกว่าที่คาดการณ์ไว้ จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทำให้ต้องหันกลับมาพิจารณาบทพวงกันใหม่ทั้งในประเด็นการลงทุน ก่อให้เกิดการล่มสลายของกิจการ ซึ่งกำกับดูแลของภาครัฐขาดการรัดกุม เป็นต้นเหตุให้ภูมิคุ้มกันในระบบเศรษฐกิจอ่อนแอ เกิดความเสียหายที่มีมูลค่ามากมายมหาศาล การใช้จ่ายเงินตัวของภาคประชาชน ที่ก่อให้เกิดหนี้สินที่ไม่สามารถชำระคืนได้ ลักษณะการดำเนินงานของภาคธุรกิจที่ต้องการตัวเลขรายได้อย่างไม่พอประมาณและไม่สมเหตุสมผล

ประเด็นที่กล่าวมาข้างต้น มีความเกี่ยวเนื่องกับหลักความพอประมาณ ความมีเหตุมีผล และการสร้างภูมิคุ้มกัน ที่สามารถนำมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ที่เข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ซึ่งเป็นแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงปรากฏอยู่ในการดำเนินโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริมาช้านานถึง 35 ปี ในรูปของหลักการสร้างความ “พออยู่-พอกิน” และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานแนวคิดนี้เพื่อใช้ปรับทิศทางการพัฒนาประเทศไทยเป็นครั้งแรก ซึ่งเป็นพระบรมราโชวาทเนื่องในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันที่ 18 กรกฎาคม 2517 โดยมีข้อความที่สำคัญตอนหนึ่งว่า (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2550)

“การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐานคือ ความพอมีพอกินพอใช้ ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและใช้อุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญและฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป หากมุ่งแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญ ยกเศรษฐกิจขึ้นให้รวดเร็วแต่ประการเดียว โดยไม่ให้แผนปฏิบัติการสัมพันธ์กับสภาวะของประเทศและของประชาชนโดยสอดคล้องด้วย ก็จะเกิดความไม่สมดุลในเรื่องต่างๆ ขึ้น ซึ่งอาจกลายเป็นความยุ่งยากล้มเหลวได้ในที่สุด”

เนื่องจากในปัจจุบัน ยังมีความเข้าใจที่ไม่ชัดเจนและมีการตีความที่หลากหลายเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงเสนอให้ริเริ่มการสร้างขบวนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสานต่อความคิดและเชื่อมต่อการขยายผล แนวทางการนำเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ ที่มีอยู่อย่างหลากหลายในปัจจุบัน รวมทั้งเพื่อจุดประกายให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ซึ่งจะนำไปสู่การนำหลักปรัชญาฯ ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติในทุกภาคส่วนของสังคมอย่างจริงจัง การสร้างขบวนการขับเคลื่อนฯ มีเป้าหมายหลักเพื่อสร้างกระแสสังคมให้มีการนำเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เป็นกรอบความคิดหรือส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต ในหมู่ประชาชนทุกภาคส่วน และทุกระดับ โดยมีวัตถุประสงค์ของการขับเคลื่อนฯ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง สนับสนุนประชาชนทุกภาคส่วนและทุกระดับให้สามารถนำหลักปรัชญาฯ ไปประยุกต์ใช้ในลักษณะที่สอดคล้องกับหน้าที่และบทบาทของแต่ละบุคคลได้อย่างเหมาะสม และท้ายที่สุดนำไปสู่การปลูกฝังปรับเปลี่ยนจิตสำนึกและกระบวนทัศน์ในการดำรงชีวิตตามแนวทางของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนนำไปสู่การปรับระบบ และโครงสร้างการพัฒนาให้อยู่บนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียง

ในด้านการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สถาบันไทยพัฒน์ ได้พัฒนาโครงการวิจัยเพื่อการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้ริเริ่มโครงการวิจัยและพัฒนาเครื่องมือและเครือข่ายสนับสนุนการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาคเมือง โดยมีเครื่องมือการเรียนรู้ที่สำคัญ ได้แก่ บัญชีแก้มลิง เพื่อการชะลอการใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นและแปลงกลับมาเป็นเงินออม บัญชีนี้มีความแตกต่างจากบัญชีครัวเรือน ตรงที่บัญชีแก้มลิงจะเน้นการบันทึกและบริหารเฉพาะฝั่งรายจ่าย เพราะปัญหาหนี้สินส่วนใหญ่เกิดจากการขาดวินัยในการใช้จ่าย ขณะที่บัญชีครัวเรือนจะมีการบันทึกและบริหารทั้งฝั่งรายรับและรายจ่าย ส่วนเครือข่ายการเรียนรู้ที่ถูกริเริ่มขึ้นเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงที่

สำคัญ ได้แก่ สังคมพอประมาณ (Moderation Society) หรือ “โมโซโซดี” ที่เขียนเป็นคำย่อว่า “โมโซ” ที่มุ่งให้สมาชิกมีวิถีปฏิบัติอยู่ในแนวทางสายกลาง ไม่สุดขั้วไปทางด้านใดด้านหนึ่งตามกลุ่มที่เรียกว่า “ไฮโซ” หรือ “โลโซ” เป็นทางเลือกท่ามกลางกระแสบริโภคนิยม สำหรับผู้ที่ต้องการปรับวิถีชีวิตให้สอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยคติพจน์ “เน้นสติ เน้นอดทน”

สังคมพอประมาณ หรือเรียกย่อๆ ว่า โมโซ (MOSO) ในคำแรก “MO” นั้นมาจากคำว่า “Moderation” ซึ่งหมายถึงความพอประมาณ ไม่มากไป ไม่น้อยไป พอดีๆ ส่วน “SO” มาจากคำว่า “Society” หมายถึง สังคม ดังนั้น เมื่อรวมคำว่า “MO” และ “SO” เข้าด้วยกันแล้วจึงหมายถึง สังคมพอประมาณ ที่คนใช้ชีวิตอย่างพอดีๆ นั่นเอง สังคมพอประมาณ (MOSO) เริ่มเมื่อปี 2548 จากงานวิจัยของสถาบันไทยพัฒน์ มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ภายใต้การนำของ ดร.พิพัฒน์ ยอดพฤติการ โดยมีสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เป็นผู้สนับสนุน เพื่อสร้างขบวนการเคลื่อนไหวในสังคมให้เกิดความตระหนักในการใช้ชีวิตอย่างพอประมาณตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากการสำรวจภายใต้โจทย์ว่า หากจะสร้างสังคมที่มีแนวปฏิบัติสอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจะมีรูปแบบในการขับเคลื่อนอย่างไรที่คนในสังคมปัจจุบันต้องการจะเห็น ซึ่งผลเผยให้เห็นกรอบแบบที่เปิดกว้าง มีอิสระในการเลือกที่จะเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างสะดวก ศูนย์ประสานงานโมโซโซดีจึงเกิดขึ้นและถูกออกแบบให้เป็นเครือข่ายเปิดที่ไม่มีใครเป็นเจ้าของ วิถีปฏิบัติของชาวโมโซโซอยู่ในทางสายกลาง ไม่สุดโต่งไปทางใดด้านหนึ่งตามกลุ่มที่เรียกว่า ไฮโซ หรือ โลโซ คงรูปแบบที่ยืดหยุ่น มีความเป็นอิสระ (www.mosothai.com วันที่ 3 กันยายน 52 เวลา 18.10 น.)

นนทบุรีเป็นจังหวัดตั้งอยู่ในภาคกลางของประเทศไทย เป็นหนึ่งในห้าจังหวัดปริมณฑลของกรุงเทพฯ อันประกอบด้วย นนทบุรี สมุทรปราการ นครปฐม สมุทรสาคร และปทุมธานี โดยจังหวัดนนทบุรีอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ เพียง 20 กิโลเมตร นอกจากนี้พื้นที่ในบางอำเภอของจังหวัดนนทบุรียังเป็นที่รองรับการขยายตัวในด้านอุตสาหกรรมและธุรกิจจากกรุงเทพฯ โดยเฉพาะพื้นที่บางส่วนของอำเภอเมืองนนทบุรี ปากเกร็ด บางกรวย บางใหญ่ และบางบัวทอง ทำให้มีการจัดสรรพื้นที่เพื่อก่อสร้างอาคารที่อยู่อาศัยและโรงงานอุตสาหกรรมและธุรกิจเพิ่มมากขึ้น นนทบุรีจึงเป็นจังหวัดที่มีปริมาณการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจและเทคโนโลยีสูง ด้วยเหตุนี้ส่งผลให้ประชาชนมีรายได้และภาระหนี้สินที่มีแนวโน้มสูงเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แต่จะสังเกตเห็นรายได้ในปี พ.ศ. 2551 เริ่ม ดังตารางด้านล่าง

ตารางแสดงรายการรายได้และกู้ยืมจังหวัดนนทบุรี ปี 2548-2551

ปี พ.ศ.	รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี (บาท)	รายการกู้ยืม	
		จำนวนผู้กู้ (คน)	จำนวนเงินกู้ (บาท)
<u>2548</u>	48,258.33	27,251	386,094,009
<u>2549</u>	52,072.50	25,127	390,396,423
<u>2550</u>	66,165.50	24,784	388,864,287
<u>2551</u>	65,033.83	21,155	523,996,000

ที่มา : http://203.151.46.31/Chocolate/Program45/A240201.php?id_topic=A2402 วันที่ 21 กันยายน 2552 เวลา 18.00 น.

จากตารางจะพบว่า ประชาชนจังหวัดนนทบุรี เริ่มมีรายได้น้อยลง จากปี พ.ศ. 2550 – พ.ศ. 2551 ถึง 1,131.67 บาทต่อหัวต่อปี แต่ภาระหนี้สินกลับมีเพิ่มขึ้น คือ จากปี พ.ศ. 2550 มีภาระหนี้สิน 15,690.13 บาทต่อคนต่อปี ส่วนปี พ.ศ. 2551 มีภาระหนี้สิน 24,769.37 บาทต่อคนต่อปี แสดงให้เห็นว่า ประชาชนจังหวัดนนทบุรีมีภาระหนี้สินเพิ่มขึ้นถึง 9,079.24 บาทต่อคนต่อปี ถ้าประชาชนมีการดำเนินชีวิตที่ขาดสติไม่รู้จักพอประมาณอาจจะก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ได้ แต่ถ้าประชาชนมีการดำเนินชีวิตตามแบบสังคมพอประมาณ (MOSO) โดยการนำแนวคิดอันเป็นหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ไปประยุกต์ใช้จะเป็นตัวช่วยในการสร้างภูมิคุ้มกัน การสร้างความเข้มแข็งต่อภาคธุรกิจ และเศรษฐกิจ ตลอดจนถึงการสร้างความแข็งแกร่งให้แก่ชุมชนท้องถิ่น ไม่ว่าอุปสรรคหรือปัญหาเศรษฐกิจจะผ่านเข้ามาในรูปแบบไหน ขอเพียงมีหัวใจที่พอเพียง รู้จักประมาณตน ลงมือแก้ไขด้วยเหตุและผล มีความระมัดระวังเป็นภูมิคุ้มกันก็จะมีทางความคิดที่ยั่งยืนสามารถ ผ่านฟัน และฝ่าฟันปัญหาต่างๆ ได้อย่างดีที่สุด เริ่มต้นง่ายๆ ที่ตัวเองก่อน จากนั้นจึงค่อยๆ ขยายออกไปยัง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ จนในที่สุดก็จะเกิดความร่วมมือร่วมใจของทุกคนที่จะมา พัฒนาสังคมให้มีความเป็นอยู่แบบพอประมาณ สร้างสังคมที่มีแต่คนที่ใช้เหตุผลในการตัดสินใจ และ แก้ไขปัญหา และเกิดภูมิคุ้มกันทางความคิดที่เข้มแข็งได้ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะอยู่ท่ามกลางวิกฤตการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจ หรืออุปสรรคหรือปัญหาต่างๆ จะผ่านเข้ามาในรูปแบบไหนปัญหาต่างๆ จะสามารถผ่านฟัน และฝ่าฟันปัญหาต่างๆ ได้ ขอเพียงแค่สร้าง “ความพอประมาณ” ในการใช้ชีวิต มี “เหตุผล” พิจารณา

เหตุการณ์ต่างๆ อย่างรอบคอบ รวมถึงมี “ภูมิคุ้มกัน” ที่จะช่วยกระตุ้นเตือนให้เกิดความระมัดระวังในการดำเนินชีวิต โดยยึดหลักการเรียนรู้จากแนวพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นองค์ต้นแบบ

จากข้อมูลข้างต้น พบว่า สังคมพอประมาณเป็นโครงการที่เริ่มตั้งแต่ปี 2548 แต่ยังไม่เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย ซึ่งเริ่มมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ในปี 2551 อย่างจริงจัง ทั้งทางสื่อวิทยุ โทรทัศน์ ป้ายโฆษณา และสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ เช่น นิตยสาร หนังสือพิมพ์ เป็นเหตุให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาระดับการรับรู้ และการดำเนินชีวิตของประชาชนในจังหวัดนนทบุรีแบบสังคมพอประมาณ (MOSO) ในระดับบุคคลและระดับครอบครัว ซึ่งเป็นการดำเนินชีวิตโดยยึดหลักการเรียนรู้จากแนวพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในชุมชน จะส่งผลให้เกิดเป็นหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน คือ การพัฒนาที่มุ่งสร้างความสมดุลใน 3 ด้าน คือ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมไปพร้อมๆ กันรวมถึงมิติเวลา คือ พัฒนาต่อเนื่องข้ามเวลาจากปีหนึ่งสู่ปีต่อไป หรือจากคนรุ่นหนึ่งสู่รุ่นหลังไปเรื่อยๆ ส่งผลให้เกิดชุมชนที่มีแต่ความสุข สงบ และมีความเข้มแข็ง และพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากสังคมโลก

2. วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อศึกษาการรับรู้โครงการสังคมพอประมาณ (MOSO) ของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นการดำเนินชีวิตตามแบบสังคมพอประมาณ (MOSO) ของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการดำเนินชีวิตตามแบบสังคมพอประมาณ (MOSO) ของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี

3. สมมติฐานการศึกษาวิจัย

- 1.ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันส่งผลต่อระดับการรับรู้เกี่ยวกับสังคมพอประมาณที่แตกต่างกัน
- 2.ระดับการรับรู้เกี่ยวกับสังคมพอประมาณมีอิทธิพลต่อลักษณะการดำเนินชีวิตแบบสังคมพอประมาณ

4. ขอบเขตในการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการศึกษาดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร คือ ประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในจังหวัดนนทบุรีจำนวน 1,052,592 คน แบ่งเขตการปกครองเป็น 6 อำเภอ 10 เทศบาล ซึ่งมี 491,795 ครัวเรือน (ที่มา : รายงานสถิติจำนวนประชากร และบ้าน รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล ณ เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2551 จากกรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย)

2. ขอบเขตด้านสถานที่ คือ ในเขตจังหวัดนนทบุรี

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา คือ ศึกษาสังคมพอประมาณในระดับบุคคล และระดับครอบครัว ประกอบด้วย กิจกรรม 5 ด้าน ดังนี้ (ประภาพร สุปัญญา 2550 :17-18) 1. การจัดทำบัญชีครัวเรือน 2. บ้านเรือนน่าอยู่ 3. การออม 4. เกษตรยั่งยืนหรือเกษตรประณีต 5. การลด ละ เลิก อบายมุข

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา คือ ภายในเดือนพฤศจิกายน 2552 ถึง เดือนสิงหาคม 2553

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

นิยามศัพท์สำหรับการศึกษาวิจัย มีคำสำคัญดังนี้

1. การรับรู้ หมายถึง ประชาชนในนนทบุรีแปลความหมายจากการพบเห็นหรือได้รับฟังสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ของโครงการ ด้วยความตั้งใจในการรับข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมด มากระทบกับอวัยวะรับสัมผัส ได้แก่ ตา และหู และส่งกระแสประสาทไปยังสมอง เพื่อการแปลความตามความสามารถและประสบการณ์ของแต่ละบุคคล

2. การดำเนินชีวิต หมายถึง พฤติกรรมการดำรงชีวิตของประชาชนในนนทบุรี ซึ่งเป็นไปตามสภาพสังคม เศรษฐกิจ และความสามารถในการเลือกแสดงพฤติกรรมนั้น และความเป็นอยู่ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพอนามัย การศึกษา ที่อยู่อาศัย อาหาร รายได้ การประกอบอาชีพ และบริการทางสังคมต่างๆ

3. สังคมพอประมาณ หมายถึง “ความพอประมาณ” ในการใช้ชีวิต มี “เหตุผล” พิจารณาเหตุการณ์ต่างๆอย่างรอบคอบ รวมถึงมี “ภูมิคุ้มกัน” ที่จะช่วยกระตุ้นเตือนให้เกิดความระมัดระวังในการดำเนินชีวิต โดยยึดหลักการเรียนรู้จากแนวพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีองค์ประกอบ 5 ด้าน ดังนี้ 1.ความพอประมาณในการดำเนินชีวิต 2. ความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิต 3.ระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิต 4. ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิต 5.คุณธรรมในการดำเนินชีวิต

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทราบการรับรู้และลักษณะการนำหลักสังคมพอประมาณ (MOSO) มาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน รวมถึงการทราบผลที่เกิดขึ้นหลังจากนำหลักสังคมพอประมาณ (MOSO) มาใช้ในครอบครัว

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “การรับรู้และดำเนินชีวิตแบบสังคมพอประมาณ (MOSO) ของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นกรอบในการศึกษา ดังนี้

1. แนวความคิดเกี่ยวกับการรับรู้
2. ทฤษฎีการรับรู้ (Perception Theory)
3. แนวความคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
4. ทฤษฎีเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวความคิดเกี่ยวกับการรับรู้

คำว่า “การรับรู้” (Perception) มีผู้ให้นิยามไว้ต่าง ๆ กันมากมาย มีดังนี้

สุปัญญา ไชยชาญ (2543) ได้ให้ความหมายของการรับรู้ไว้ว่า การรับรู้ (Perception) คือ กระบวนการที่มนุษย์ติดต่อสื่อสารกับสิ่งแวดล้อมรอบๆตัว โดยมนุษย์จะทำการตีความสิ่งแวดล้อมที่สัมผัสได้ แล้วตอบสนองกลับไปยังอย่างเหมาะสม แต่ละคนอาจจะตีความในสิ่งแวดล้อมที่เหมือนกันออกไปในทางต่าง ๆ กัน ขึ้นอยู่กับพื้นฐานทางจิตใจและความคิดของแต่ละคน

Mowen and Minor (1998) ได้ให้ความหมายไว้ว่า “การรับรู้หมายถึง กระบวนการที่บุคคลเปิดรับต่อข้อมูลข่าวสาร ตั้งใจรับข้อมูลนั้นและทำความเข้าใจความหมาย” และได้อธิบายเพิ่มเติมว่า ในขั้นเปิดรับ (exposure stage) ผู้บริโภคจะรับข้อมูลโดยผ่านทางประสาทสัมผัสในขั้นตั้งใจรับ (attention stage) ผู้บริโภคจะแบ่งปันความสนใจมาสู่สิ่งเร้านั้น และขั้นสุดท้ายคือ ขั้นเข้าใจความหมาย (comprehension stage)

Assael (1998) ได้ให้ความหมายไว้ว่า “การรับรู้ หมายถึง กระบวนการซึ่งผู้บริโภคเลือกรับ จัดองค์ประกอบ และแปลความหมายสิ่งเร้าต่างๆ ออกมาเพื่อให้ความหมายเข้าใจได้” และได้อธิบายเพิ่มเติมว่า สิ่งเร้าจะมีความเป็นไปได้ที่จะได้รับการรับรู้มากขึ้น หากสิ่งเร้าเหล่านั้นมีลักษณะดังนี้ คือ

1. สอดคล้องกับประสบการณ์ที่ผ่านมาของผู้บริโภค
2. สอดคล้องกับความเชื่อในปัจจุบันของผู้บริโภคต่อตราสินค้า
3. ไม่มีความสลับซับซ้อนมากเกินไป
4. เชื่อถือได้
5. มีความสัมพันธ์กับความจำเป็นหรือความต้องการในปัจจุบัน
6. ไม่ก่อให้เกิดความกลัวและความกังวลใจมากเกินไป

แอสแซล กล่าวเสริมว่า ผู้บริโภคเลือกเปิดรับต่อสิ่งเร้า และเลือกการรับรู้ โฆษณาที่สอดคล้อง สนับสนุนกับความเชื่อและประสบการณ์เดิมของผู้บริโภค จะได้รับความสนใจและจดจำมากเป็นพิเศษและมีแนวโน้มค่อนข้างมากที่จะไม่ให้ความสนใจต่อโฆษณาที่ขัดแย้งกับประสบการณ์ และความเชื่อเดิมของเขา ที่มีอยู่กับผลิตภัณฑ์ตรา นั้น และเหตุผลสำคัญที่ผู้บริโภคเลือกรับรู้สิ่งเร้า ไม่รับรู้สิ่งเร้าที่เข้ามากระทบทุก อย่าง ก็เพราะว่าผู้บริโภคพยายามที่จะรักษา “สภาวะสมดุลทางจิตวิทยา” (Psychological equilibrium) ของเขา ให้เป็นปกตินั่นเอง นั่นคือสภาวะที่ไม่ต้องรับข้อมูลที่มีความขัดแย้ง (Conflict information) และจะหลีกเลี่ยง ข้อมูลที่ตรงกันข้ามกับความคิดของตน

ดร.ไสว เลี่ยมแก้ว (2553) ได้แสดงความคิดเห็นว่า การรับรู้ หมายถึง การรู้สึกสัมผัสที่ได้รับการ ตีความให้เกิดความหมายแล้ว เช่นในขณะนี้ เราอยู่ในภาวะการรู้สึก(Conscious) คือลืมตาตื่นอยู่ ในทันใด นั้น เราได้รู้สึกได้ยินเสียงดังปังมาแต่ไกล(การรู้สึกสัมผัส-Sensation) แต่เราไม่มีความหมายคือไม่รู้ว่าเป็นเสียง อะไร เราจึงยังไม่เกิดการรับรู้ แต่ครู่ต่อมามีคนบอกว่าเป็นเสียงระเบิดของขงารถยนต์ เราจึงเกิดการรู้ ความหมายของการรู้สึกสัมผัสนั้น ดังนี้เรียกว่าเราเกิดการรับรู้เหตุการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นในเสี้ยววินาที คน ทั่วไปจะแยกไม่ออก ผมเองก็แยกไม่ออก แต่ผมใช้เหตุผลมาแยกขั้นตอนการเกิดออกได้ คือ เพราะว่าเรา อยู่ในภาวะการรู้สึก ดังนั้นเราจึงรู้สึกสัมผัส และเพราะว่าเรารู้สึกสัมผัส ดังนั้นเราจึงรู้ความหมาย เป็นไป ไม่ได้ที่เราจะรู้สึกสัมผัสก่อนการรับรู้ และเป็นไปไม่ได้ที่เราจะตีความเสียงดังปังก่อนการรู้สึกสัมผัส ดังนั้น มันจะต้องเกิดเป็นขั้นๆ นับจากขั้นการรู้สึก การรู้สึกสัมผัส การตีความให้รู้ความหมาย อย่างแน่นอน ถ้า เราวิเคราะห์กระบวนการรับรู้จะได้ดังนี้ คลื่นเสียงเดินทางเข้ากระดุนที่หู แล้วเกิดการเปลี่ยนคลื่นเสียงเป็น กระแสประสาท จากนั้นจึงเดินทางต่อไปจนถึงแดนการรู้สึกได้ยินคือ Auditory cortex ที่สมองบริเวณ ขมับ กระบวนการทั้งหมดที่กล่าวมานี้เป็นเหตุการณ์ทางกาย ทางวัตถุ หรือทางสสาร แต่ในทันใดนั้น การ รู้สึกได้ยินเสียงก็เกิดขึ้น(การรู้สึกสัมผัส-sensation) กระแสประสาทจากนิวโรนกลุ่มนั้นจะกระตุ้นนิว โรนข้างเคียงต่อไปเรื่อยๆ จนอ่อนกำลัง เมื่อนิวโรนข้างเคียงได้รับการกระตุ้น (กาย) ความรู้สึก(จิต)ก็ เกิดขึ้นด้วยควบคู่กัน แต่ความรู้สึกในคราวนี้เรียกว่า การระลึก(Recall หรือ Retrieval) ผลจากการระลึกนี้จะ โยงสัมพันธ์กับการรู้สึกสัมผัสที่เกิดอยู่ก่อนแล้วนั้น ทำให้เกิดการรู้ความหมายขึ้น เรียกว่า การรับรู้ การ รับรู้เป็นเหตุการณ์ทางจิต เกิดจากกิจกรรมของกลุ่มนิวโรน มันจึงต้องเกิดขึ้นในสมอง เพราะนิวโรนเป็น เซลล์ประสาทที่รวมตัวกันเป็นก้อนสมอง ในเมื่อมันอยู่ในสมอง เราจึงดูด้วยตาไม่เห็น แลแม้ว่าเราจะเปิด กระโหลกเข้าไปดูสมองได้ แต่เราก็จะไม่เห็น ความรู้สึกได้ยินเสียง นั้นเลย เพราะมันเป็นออสสาร ไม่มีทาง ที่เราจะมองเห็นการรู้สึกเจ็บ การรู้สึกรัก ฯลฯ จึงไปมาอยู่ในสมองได้เลย ดังนั้น เราต้อง เดาเอาเอง การ เดาเอาเองนี้เรียกให้ไพเราะขึ้นกว่า เราสันนิษฐาน และผลของการสันนิษฐาน เราเรียกว่าภาวสันนิษฐาน หรือ Construct ที่ได้กล่าวให้ท่านผู้อ่านมาแล้วในเรื่อง Concept นั่นก็คือ การรู้สึกสัมผัสที่ดี การรับรู้ก็ ดีเป็น Construct และด้วยเหตุที่มันเป็นผลของกิจกรรมของกลุ่มนิวโรน มันจึงต้องโยงสัมพันธ์กับกลุ่ม นิวโรนนั่นๆ ถ้าสักวันหนึ่งเราสามารถมองเห็นกิจกรรมของกลุ่มนิวโรนนั่นๆ(วัตถุ)ที่เกิดควบคู่กับ ความรู้สึกนั้นๆ(จิต) แล้ว ภาวสันนิษฐานนั้นก็จะเป็นของจริง(Entity/Fact) การรู้สึก การรู้สึกสัมผัส การ

รับรู้ ต่างก็เป็น ชื่อ ของภาวสันนิษฐาน มันต่างก็เป็นลักษณะหนึ่งของจิตในจำนวนลักษณะของจิตที่มีอยู่มากมาย ภาวสันนิษฐานเหล่านี้ครั้งหนึ่งเคยถูกปฏิเสธจากกลุ่มพฤติกรรมนิยมแบบ Radical ยังผลให้การวิจัยเรื่องจิตเงียบหายไปราว 60 ปี บัดนี้เราได้เข้าไปศึกษาจิตอีกครั้งหนึ่ง ด้วยความสนุกสนานมากกว่าเดิม และรวดเร็ว เพราะได้ยืมเครื่องมือสำคัญของ Behaviorism มาใช้ คือ Scientific Method หรือ Empirical Research ภายใต้งานที่ชื่อ COGNITIVE PSYCHOLOGY

ชิฟฟ์แมน และคานุก (Schiffman and Kanuk, 1994 อ้างถึงใน ศิริวรรณ เสรีรัตน์, 2538) ให้ความหมายของคำว่า “การรับรู้ คือ กระบวนการซึ่งแต่ละบุคคลเลือกสรร จัดระเบียบและตีความหมายสิ่งกระตุ้นออกเป็นภาพที่มีความหมายและเป็นภาพรวมของโลก”

ฉัตยาพร เสมอใจ และมัทนียา สมมิ (2546) ให้ความหมายของการรับรู้ (Perception) ว่าเป็นกระบวนการที่ผู้บริโภคลเลือก จัดการ และแปลความสิ่งที่มากระทบ หรือที่เรียกว่าปัจจัยนำเข้า ในการสร้างภาพที่มีความหมายโดยผ่านประสาทสัมผัสต่าง ๆ ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น กายสัมผัส และความรู้สึทางจิตใจ แล้วทำการสรุปและตีความสิ่งสัมผัสนั้น ๆ เพื่อที่จะสร้างภาพในสมองที่มีความหมาย หรือมีความสอดคล้องกับภาพความทรงจำเดิม และส่งผลให้เกิดการกระทำจากคำนิยามข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการรับรู้ นั้น เกิดจากความคิด

การมองของแต่ละบุคคลเหตุการณ์เดียวกันคนแต่ละคนอาจมีการรับรู้แตกต่างกัน นั่นเป็นเพราะมีการตีความ การแปลผลที่ต่างกันไป หรือแม้กระทั่งในคนคนเดียวกันเมื่อเวลา หรือสถานการณ์เปลี่ยนไป อาจทำให้การรับรู้แตกต่างไปจากเดิม โดยปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ของผู้บริโภคนั้นมีอยู่มากมาย ซึ่งสามารถจัดเป็นกลุ่มใหญ่ๆ ได้ดังนี้ (ศุภร เสรีรัตน์, 2540)

1. ปัจจัยด้านเทคนิค ซึ่งหมายถึง สภาพที่เป็นจริงของสิ่งที่ผู้บริโภคได้รับรู้ที่ไม่ได้เกิดจากการตีความ เช่น ขนาดของสินค้า สีสันทที่ใช้ ความเข้มข้น การเคลื่อนไหว การตัดกัน รวมถึงการตำแหน่งที่มีการวางสินค้านั้น เป็นต้น
2. สภาพความพร้อมของจิตใจของผู้บริโภคที่มีต่อการรับรู้ หมายถึง สภาพจิตใจ ทักษะคิดของผู้บริโภคในแต่ละคนที่มีต่อสภาพความพร้อมที่จะรับรู้ ซึ่งอาจมาจากนิสัยในการรับรู้ ระดับความตั้งใจ ความระมัดระวัง ความมั่นใจในการรับรู้ของคนแต่ละคนที่ไม่เหมือนกัน เป็นต้น
3. ประสบการณ์ในอดีตของผู้บริโภค เป็นปัจจัยพื้นฐานสิ่งหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้และการคาดหวัง โดยประสบการณ์ที่แตกต่างกันส่งผลให้ผู้บริโภคมีความคาดหวังต่อสิ่งนั้นต่างกันในระดับความคาดหวังที่ต่างกัน จึงส่งผลให้การรับรู้ของผู้บริโภคต่อสิ่งนั้นต่างกันออกไป
4. อารมณ์ของผู้บริโภค คือ ความรู้สึก ทักษะคิด และสภาวะจิตใจของผู้บริโภคในขณะนั้น ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการรับรู้ เพราะหากเวลานั้นเป็นช่วงที่ผู้บริโภคอารมณ์ไม่ดีอาจส่งผลให้ผู้บริโภคไม่ยอมรับรู้ ไม่อยากสนใจในสินค้านั้น หรืออาจรับรู้สิ่งนั้นว่าไม่ดีก็ได้

5. ปัจจัยทางวัฒนธรรมและสังคมที่มีผลต่อการรับรู้ของผู้บริโภค เช่น ชนชั้นที่ต่างกัน สังคมที่แตกต่างกัน ค่านิยมที่ไม่เหมือนกัน วัฒนธรรมเฉพาะของบุคคลที่ต่างกัน สิ่งเหล่านี้ล้วนมีอิทธิพลที่ทำให้การรับรู้ของผู้บริโภคแตกต่างกัน

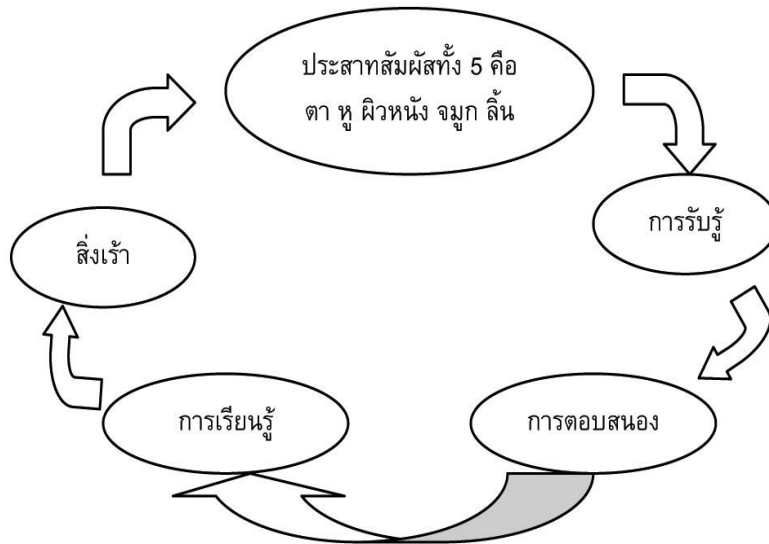
ทฤษฎีการรับรู้ (Perception Theory)

การรับรู้เป็นพื้นฐานการเรียนรู้ที่สำคัญของบุคคล เพราะการตอบสนองพฤติกรรมใดๆ จะขึ้นอยู่กับ การรับรู้จากสภาพแวดล้อมของตน และความสามารถในการแปลความหมายของสภาพนั้นๆ ดังนั้นการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพจึงขึ้นอยู่กับปัจจัยการรับรู้ และสิ่งเร้าที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งปัจจัยการรับรู้ประกอบด้วยประสาทสัมผัส และปัจจัยทางจิต คือความรู้เดิม ความต้องการ และเจตคติเป็นต้น การรับรู้จะประกอบด้วยกระบวนการสามด้าน คือการรับสัมผัสการแปลความหมายและอารมณ์ (วชิระ จินหนองจอก, 2553)

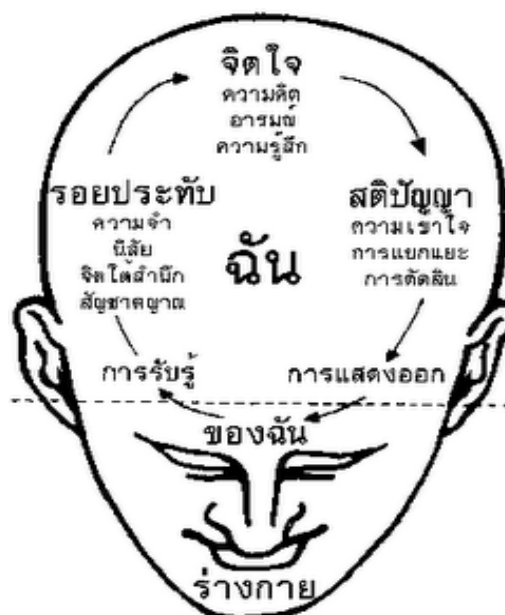
การรับรู้ หมายถึง การรู้สึกสัมผัสที่ได้รับการตีความให้เกิดความหมายแล้ว เช่นในขณะนี้ เราอยู่ในภาวะการรับรู้ (Conscious) คือลืมตาตื่นอยู่ ในทันใดนั้น เราได้ได้ยินเสียงดังปังมาแต่ไกล (การรู้สึกสัมผัส-Sensation) แต่เราไม่รู้ว่าความหมายคืออะไรว่าเป็นเสียงอะไรเราจึงยังไม่เกิดการรับรู้ แต่ครูต่อมามีคนบอกว่าเป็นเสียงระเบิดของขงารยยนต์ เราจึงเกิดการรู้ความหมายของการรู้สึกสัมผัสนั้น ดังนั้นเรียกว่าเราเกิดการรับรู้ จากการวิจัยมีการค้นพบว่า การรับรู้ของคนเกิดจากการเห็น 75% จากการได้ยิน 13% การสัมผัส 6% กลิ่น 3% และรส 3% การรับรู้จะเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับสิ่งที่มีอิทธิพลหรือปัจจัยในการรับรู้ ได้แก่ ลักษณะของผู้รับรู้ ลักษณะของสิ่งเร้า เมื่อมีสิ่งเร้าเป็นตัวกำหนดให้เกิดการเรียนรู้ได้นั้น จะต้องมีการรับรู้เกิดขึ้นก่อน เพราะการรับรู้เป็นหนทางที่นำไปสู่การแปลความหมายที่เข้าใจกันได้ ซึ่งหมายถึง การรับรู้เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ ถ้าไม่มีการรับรู้เกิดขึ้น การเรียนรู้อย่อมเกิดขึ้นไม่ได้ การรับรู้จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้เกิดความคิดรวบยอดทัศนคติของมนุษย์อันเป็นส่วนสำคัญยิ่งในกระบวนการเรียนการสอนการจัดระบบการรับรู้

มนุษย์เมื่อพบสิ่งเร้าไม่ได้รับรู้ตามที่สิ่งเร้าปรากฏแต่นำมาจัดระบบตามหลัก (วชิระ จินหนองจอก, 2553) ดังนี้

1. หลักแห่งความคล้ายคลึง (Principle of similarity) สิ่งเร้าใดที่มีความคล้ายกันจะรับรู้ว่าเป็นพวกเดียวกัน
2. หลักแห่งความใกล้ชิด (Principle of proximity) สิ่งเร้าที่มีความใกล้กันจะรับรู้ว่าเป็นพวกเดียวกัน
3. หลักแห่งความสมบูรณ์ (Principle of closure) เป็นการรับรู้สิ่งที่ไม่สมบูรณ์ให้สมบูรณ์ขึ้น การเรียนรู้ของคนเราจากไม่รู้ ไปสู่การเรียนรู้ มี 5 ขั้นตอน ดังที่ กฤษณา ศักดิ์ศรี (2530) กล่าวไว้ ดังนี้

"...การเรียนรู้เกิดขึ้นเมื่อสิ่งเร้ามาเร้า ประสาทที่ตื่นตัวเกิดการรับสัมผัสกับอวัยวะรับสัมผัสด้วยประสาททั้ง 5 แล้วส่งกระแสสัมผัสไปยังระบบประสาทส่วนกลาง ทำให้เกิดการแปลความหมายขึ้น โดยอาศัยประสบการณ์เดิมและอื่นๆ เรียกว่า การรับรู้ (perception) เมื่อแปลความหมายแล้วก็จะมีการสรุปผลของการรับรู้เป็นความคิดรวบยอด แล้วมีปฏิกิริยาตอบสนอง(response) อย่างหนึ่งอย่างใดต่อสิ่งเร้าตามที่ได้รับรู้ เป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม แสดงว่าการเรียนรู้ได้เกิดขึ้นแล้วประเมิณผลที่เกิดจากการตอบสนองต่อสิ่งเร้าได้แล้ว..."

การเรียนรู้เป็นพื้นฐานของการดำเนินชีวิต มนุษย์มีการเรียนรู้ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงก่อนตาย จึงมีคำกล่าวเสมอว่า "No one too old to learn" หรือ ไม่มีใครแก่เกินที่จะเรียน การเรียนรู้จะช่วยในการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้เป็นอย่างดี

แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

จากแนวพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (กรมการปกครอง, 2541) ทรงมีแนวทางที่มุ่งให้คนไทยดำรงตนโดยยึดหลักของความสมถะ พึงพอใจกับสิ่งที่เป็นอยู่ ไม่อคติกับบุคคลที่มีสภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีกว่า ซึ่งแนวพระราชดำรัสล้วนแต่เป็นแนวทางที่เหมาะสมกับการนำมาประยุกต์ใช้กับสังคมไทย โดยเฉพาะสังคมชนบท อันได้แก่ "...การจะเป็นเช่นนั้นมันไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เราพออยู่พอกิน และมีเศรษฐกิจการเป็นอยู่แบบพอมีพอกิน แบบพอมีพอกินหมายความว่า อุ้มชูตัวเองให้ได้ ให้มีพอเพียงกับตัวเอง อันนี้เคยบอกว่า ความพอเพียงนี้ไม่ได้หมายความว่าทุกครอบครัวจะต้องผลิตอาหารของตัวเอง จะต้องทอผ้าใส่ให้ตัวเองสำหรับครอบครัว อย่างนั้นมันเกินไป แต่ว่าในหมู่บ้านหรือในอำเภอจะต้องมีความพอเพียงพอสมควร บางสิ่งบางอย่างที่ผลิตได้มากกว่าความต้องการก็ขายได้ แต่ขายในที่ไม่ห่างไกลเท่าไร ไม่ต้องเสียค่าขนส่งมากนัก อย่างนี้นักเศรษฐกิจต่างๆ ก็มาบอกว่าล้าสมัยจริง อาจจะล้าสมัย เพราะว่าคนอื่นเขาจะต้องมีการเศรษฐกิจที่ต้องมีการแลกเปลี่ยน เรียกว่าเป็นเศรษฐกิจการค้า ไม่ใช่เศรษฐกิจความพอเพียง รู้สึกไม่หรูหราแต่เมืองไทยเป็นประเทศที่มีบุญอยู่ว่า การผลิตที่พอเพียงทำได้..." "...อย่างข้าวที่ปลูก เคยสนับสนุนให้ปลูกข้าวให้พอเพียงกับตัวเอง เก็บเอาไว้ในยุ้งเล็กๆ แต่ละครอบครัวเก็บและถ้ามีพอก็ขาย แต่คนอื่นกลับบอกว่าไม่สมควร โดยเฉพาะทางภาคอีสาน เขาบอกต้องปลูกข้าวหอมมะลิเพื่อที่จะขาย อันที่จริงถูกต้องข้าวหอมมะลิขายได้ราคาดี แต่เมื่อขายแล้วของตัวเองจะบริโภคต้องซื้อ จะซื้อจากใคร ทุกคนปลูกข้าวหอมมะลิในภาคอีสานส่วนมากเขาชอบบริโภคข้าวเหนียว ซึ่งใครจะเป็นคนปลูกข้าวเหนียวเพราะว่าประกาศโฆษณาว่าคนที่ปลูกข้าวเหนียวเป็นคนโง่ อันนี้เป็นสิ่งที่สำคัญ เลยสนับสนุนบอกว่าให้เขาปลูกข้าวบริโภค เขาชอบข้าวเหนียวก็ปลูกข้าวเหนียว เขาชอบข้าวอะไรก็ตาม ให้เขาปลูกข้าวอย่างนั้นและเก็บไว้เพื่อใช้บริโภคตลอดทั้งปี ถ้ายังมีที่ที่จะทำนาปรังหรือมีที่มากพอสำหรับปลูกข้าว ก็ปลูกข้าวหอมมะลิเพื่อที่จะขาย ที่พูดอย่างนี้เพราะว่าข้าวที่ปลูกสำหรับบริโภคไม่ต้องเที่ยวรอบโลก ถ้าข้าวที่ซื้อมาต้องข้ามจังหวัดหรืออาจข้ามประเทศมาค่าขนส่งนั้นก็บวกเข้าไปในราคาข้าว ...สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องของเศรษฐกิจแบบค้าขาย ภาษาฝรั่งเขาเรียกว่า Trade Economy ไม่ใช่แบบพอเพียง ซึ่งฝรั่งเขาเรียกว่า Self – Sufficiency Economy ถ้าเราทำแบบไหนทำได้ คือเศรษฐกิจแบบพอเพียงกับตัวเอง เราอยู่ได้ไม่ต้องเดือดร้อน อย่างทุกวันนี้เราเดือดร้อนสำหรับข้าวก็เห็นชัด สำหรับสิ่งอื่นประชาชนก็ต้องใช้ มีสิ่งของจำเป็นที่จะใช้หลายอย่างที่

เราทำในเมืองไทยและสามารถที่จะเป็นสินค้าส่งออกนอกใช้เองด้วย แต่สำหรับส่งออกนั้นก็มีพิธีการมากมาย มีทางที่จะผ่านมากมาย ลงท้ายถ้าไม่เหลือ ถ้าไรมันน้อย แต่ถ้าสามารถที่จะติดต่อโดยตรงอย่างกล่อกนี้เขาติดต่อโดยตรงเขาส่งไปเป็นหีบๆ ลงเรือ ที่เรียกว่า Container ก็ส่งไปเต็ม Container ลงท้ายค่าขนส่งไม่แพงมากนัก พวกกลับไปกลับมาในเรื่องการค้า การบริโภค การผลิต และการขาย รู้ว่าท่านทั้งหลายกำลังกลุ่มใจในวิกฤตการณ์ตั้งแต่ที่มีเงินน้อยจนกระทั่งคนที่เงินมาก แต่ถ้าสามารถที่จะเปลี่ยนให้กลับเป็นเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ต้องทั้งหมด แม้จะไม่ถึงครึ่ง อาจจะเศษหนึ่งส่วนสี่ ก็สามารถที่จะอยู่ได้ การแก้ไขจะต้องใช้เวลามาก ไม่ใช่ง่าย ๆ โดยมากคนก็ใจร้อนเพราะเดือดร้อน แต่ว่าถ้าทำ ตั้งแต่เดี๋ยวนี้ก็สามารถที่จะแก้ไขได้...”

หลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง

การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจและการกระทำ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณาอยู่ 5 ส่วน ดังนี้

1. กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัย และวิกฤต เพื่อความมั่นคง และ ความยั่งยืน ของการพัฒนา
2. คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน
3. คำนิยาม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ พร้อม ๆ กัน ดังนี้
 - 3.1. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ
 - 3.2. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ
 - 3.3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล (<http://www.eto.ku.ac.th/s-e/main-th.html>)

ทฤษฎีเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

จากอดีตสู่ปัจจุบัน ประเทศไทยสามารถพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับอารยประเทศได้ ภาพรวมเศรษฐกิจของประเทศไทยนับว่าได้รับผลสำเร็จในหลายด้านเช่น การขยายตัวทางเศรษฐกิจอยู่ในอัตราที่สูง เฉลี่ยร้อยละ 7.8 ต่อปี ฐานะการเงินของประเทศมีความมั่นคงมากขึ้น สัดส่วนของประชากรยากจนลดลง จากร้อยละ 57 ในปี พ.ศ.2505 เป็นร้อยละ 27.5 ในปี พ.ศ.2509 (กองพัฒนาสังคมเศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม, 2543) อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาความแตกต่างของรายได้ของประชาชนในประเทศ กลับพบว่าประชาชนที่มีฐานะการเงินมั่งคั่ง ร่ำรวยก็ยังคงรวยมากขึ้น ในขณะที่ประชาชนยากจนก็ยังยากจนหรือมีความถดถอยของรายได้อยู่เช่นเดิม สิ่งเหล่านี้ ชี้ให้เห็นความเหลื่อมล้ำของสังคมไทยในหลายๆ ด้าน ก่อให้เกิดปัญหาหลายประการตามมา ซึ่งปัญหาหนึ่งที่เกิดขึ้นและพบได้ในสังคมไทยคือการมีคุณภาพชีวิตที่ถดถอย ลดต่ำจากมาตรฐานลง ผู้คนหันมาให้ความสนใจกับการบริโภค วัตถุนิยมกันมากขึ้น การศึกษาไม่เอื้อต่อการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างแท้จริง (กองพัฒนาสังคมเศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม, 2543) ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของชุมชนจากสภาพปัญหาดังกล่าว จึงเป็นจุดกระตุ้นให้สังคมหันมาให้ความสนใจและร่วมมือกันแก้ไขวิกฤตดังกล่าวอย่างแท้จริง ซึ่งก็ได้เกิดแนวคิดหลายๆ ประการที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้แก้ปัญหา กอบกู้วิกฤตดังกล่าวด้วยกัน และแนวคิดหนึ่งที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับสังคมไทยได้คือ การดำรงชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง อันเป็นแนวพระราชดำริที่ได้รับพระราชทานจากองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุก ระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีความสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทนความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทางด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนี้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิในทางเศรษฐกิจและสาขาอื่น ๆ มาร่วมกันประมวล ถักนึ่งกรอง พระราชดำรัสและนำกราบบังคมทูลขอพระบรมราชานุญาตนำออกเผยแพร่ว่า ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระราชทานพระบรมราชานุญาตแล้ว) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเปรียบเทียบคำว่า “พอเพียง” กับคำว่า “Self – Sufficiency” ว่า Self – Sufficiency นั้น หมายความว่าผลดีอะไร มีพอที่จะใช้ไม่ต้องไปขอ

ยืมคนอื่น อยู่ได้ด้วยตนเอง ...เป็นไปตามที่เค้าเรียกว่ายืมบนขาของตนเอง...แต่ว่าพอเพียงนี้มีความหมายกว้างขวางยิ่งกว่านี้อีก คือคำว่าพอ ก็พอเพียงนี้ก็พอแค่นั้นเอง คนเราถ้าพอใจในความต้องการมันก็มี ความโลภน้อย เมื่อมีความโลภน้อยก็เบียดเบียนผู้อื่นน้อย ถ้าประเทศใดมีความคิดอันนี้ มีความคิดว่าทำอะไรต้องพอเพียง หมายความว่าพอประมาณ ซื่อตรง ไม่โลภอย่างมาก คนเราก็อยู่เป็นสุขพอเพียงนี้อาจจะมีมาก มีมาก อาจจะมีของหรูหราก็ได้ แต่ว่าต้องไม่ไปเบียดเบียนคนอื่น ต้องให้พอประมาณ พุคจาก็พอเพียง ทำอะไรก็พอเพียง ปฏิบัติก็พอเพียง.....ฉะนั้น ความพอเพียงนี้ก็แปลว่าความพอประมาณและความมีเหตุผล...(4 ธันวาคม 2541) จากพระราชดำรัส เศรษฐกิจพอเพียง มิได้จำกัดเฉพาะของเกษตรกรหรือชาวไร่ชาวนาเพียงเท่านั้น แต่เป็นเศรษฐกิจของทุกคนทุกอาชีพ ทั้งมีอยู่ในเมืองและอยู่ในชนบท เช่น ผู้ที่เป็นเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรม และบริษัทในระบบเศรษฐกิจพอเพียง ถ้าจะต้องขยายกิจการเพราะความเจริญเติบโตจากเนื้อของงาน โดยอาศัยการขยายตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป หรือหากจะกู้ยืมก็กระทำตามความเหมาะสม ไม่ใช่กู้มาลงทุนจนเกินตัวจนไม่เหลือที่มั่นให้ยืนอยู่ได้ ต้องรู้จักใช้จ่าย ไม่ฟุ้งเฟ้อเกินตัวเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึงเศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตัวเอง (Relative Self – Sufficiency) อยู่ได้โดยไม่ต้องเดือดร้อน โดยต้องสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของตนเองให้ดีเสียก่อน คือตั้งตัวให้มีความพอกินพอใช้ ไม่ใช่มุ่งแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญ ยกเศรษฐกิจให้รวดเร็วแต่เพียงอย่างเดียวเพราะผู้ที่มีอาชีพและฐานะเพียงพอที่จะพึ่งตนเอง ย่อมสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าและฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นไปตามลำดับต่อไปได้

มาฆะ จิตตะสังคะ (2537) เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การให้ความสำคัญในด้านการผลิตเพื่อยังชีพ และให้พอเพียงต่อความต้องการจำเป็นขั้นพื้นฐานของบุคคลในสังคมนั้นๆก่อนเป็นสำคัญ ให้ประชาชนรู้จักพอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ ไม่ฟุ้งเฟ้อ อยากได้อะไรก็มีในสิ่งที่เกินกำลังของตน

ฉัตรทิพย์ นาถสุภา (2540) การศึกษาระบบเศรษฐกิจของชุมชนไทยในอดีต ว่าเป็นระบบเศรษฐกิจแบบพอยังชีพ ผลิตพืชผล พืชพันธุ์ไว้เพื่อกิน เพื่อใช้เอง ไม่มีระบบการพึ่งพิงสังคมภายนอกมีความผูกพันกันสูง ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความพอเพียงในตนเอง นับถือระบบเครือญาติเป็นสำคัญ และไม่มี การแบ่งชนชั้นกัน เป็นต้น

มุสิกะคามะ (2542) ให้ความเห็นเห็นว่าเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า เป็นแนวทางพัฒนาตามทฤษฎีใหม่ ที่ทำให้ประเทศไทยอยู่ในสังคมโลกได้อย่างสง่างามน่าภูมิใจ โดยที่สามารถผลิตทรัพยากรได้ตามภูมิปัญญา และเทคโนโลยีแบบไทย มีความพอเพียงในครอบครัว ชุมชนมีความเข้มแข็งช่วยเหลือตนเองได้ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่สอดคล้องกับหลักธรรมคำสอนในศาสนา มีสังคมที่สงบสุข กินดีอยู่ดีขึ้น การผลิตอุดมสมบูรณ์พอเพียงที่จะค้าขายไปยังต่างประเทศ

สุรเกียรติ์ เสถียรไทย (2543) ได้กล่าวถึงเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า เป็นปรัชญาของการพัฒนาตามกระแสเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีฐานคิดสำคัญที่การพัฒนาคนในชุมชน ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมควบคู่ไปกับการจรรโลงรักษาวินัยธรรมชุมชน ทั้งนี้การพัฒนาคนจะต้องเริ่มที่การพัฒนาความคิดและจิตใจของคนให้รู้จักกินรู้จักใช้ตามอัตภาพและความจำเป็นในการดำรงชีวิต

จากแนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นั้นครอบคลุมเนื้อหาสาระของการดำเนินชีวิตในวงกว้าง ทั้งในส่วนของเศรษฐกิจพึ่งตนเองและเศรษฐกิจชุมชนปัจจุบันระบบเศรษฐกิจพอเพียง อันเนื่องมาจากกระแสพระราชดำริขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว กำลังเป็นที่ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง ทั้งในด้านทฤษฎีและด้านการปฏิบัติ ดังจะเห็นได้จากกระแสพระราชดำริเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ได้มีการเผยแพร่กระจายไปสู่ชุมชน สังคมชนบทไทยมากขึ้น หนังสือ “พระคำรัส” ขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเรียบเรียง “ทฤษฎีใหม่” ซึ่งแบ่งเป็น 3 ชั้น และขยายความได้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก, 2541)

ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 ผลิตอาหารเพื่อบริโภคเอง เหลือจึงนำออกขาย ทำให้มีกินอิ่ม ไม่มีภาระหนี้สิน และมีเงินออม

ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 2 รวมตัวกันเป็นองค์กรชุมชน ทำเศรษฐกิจชุมชนในรูปแบบต่างๆ เช่นการเกษตร อุตสาหกรรม แปรรูปอาหาร ทำธุรกิจปั้มน้ำมัน ขายอาหาร ขายสมุนไพร ตั้งศูนย์การแพทย์ไทย จัดการท่องเที่ยวชุมชน มีกองทุนชุมชนหรือธนาคารหมู่บ้าน

ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 3 มีการเชื่อมโยงกับบริษัทที่ประกอบธุรกิจขนาดใหญ่ รวมถึงการส่งออกจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ส่งผลให้เกิดการตื่นตัว และมุ่งมั่นที่จะศึกษาค้นคว้า ตามแนวคิดทฤษฎีใหม่กันมากขึ้น เช่นเดียวกันกับนักวิชาการหลายท่านซึ่งได้รวบรวมแนวคิดหลักวิธีการปฏิบัติทางทฤษฎีใหม่ดังนี้

บัณฑิร อ่อนคำ (2542) ให้ความเห็นว่าประสบการณ์การทำงานที่ผ่านมาเนิ่นนาน ในองค์กรพัฒนาเอกชนนั้น มีส่วนเกี่ยวข้องกับแนวคิด รวมถึงการปฏิบัติเรื่องระบบเศรษฐกิจพอเพียงไม่มากนัก โดยพิจารณาจากกิจกรรมบางกิจกรรมที่มีการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ขณะปฏิบัติงาน ในองค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) อันได้แก่

1. การกระทำกิจกรรมใดๆ ก็ตาม เพื่อตอบสนองต่อการต้องการอยู่รอดของชีวิตระยะแรก NGO จะเริ่มกิจกรรมที่สามารถสนองต่อความต้องการจำเป็นของประชาชน อย่างเร่งด่วน ประกอบด้วยกับเป็นกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนมากที่สุด ดังนั้น จึงมีการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อมุ่งให้เกิดการเชื่อมโยงกับธนาคารพาณิชย์ จัดตั้งกลุ่มธนาคารข้าว เพื่อให้มีผู้ถือหุ้นตามหลักเศรษฐศาสตร์-ธุรกิจ หรือการจัดตั้งร้านค้าประจำหมู่บ้าน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเชื่อมโยงประชาชนเข้ากับระบบตลาด แนวคิดดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า NGO มุ่งใช้ประโยชน์จากกิจกรรมทั้ง 3 ประการ เพื่อเชื่อมโยงให้ประชาชนมีความสัมพันธ์กับระบบตลาดและหันเหความสนใจของประชาชนให้ดำรงชีวิตแบบพึ่งตนเองเป็นหลักธนาคารข้าวที่ NGO จัดตั้ง เป็นการริเริ่มแก้ปัญหาการอยู่รอดของประชาชน โดยเริ่มจากการฟื้นฟูคุณค่าเดิมๆ ของชุมชนไทย ได้แก่ การแบ่งปัน และการให้ความร่วมมือ มีความสามัคคีกันในชุมชน เช่นเดียวกับกลุ่มออมทรัพย์นี้ว่า “กลุ่มสัจจะ” อันแสดงให้เห็นถึงการให้คำสัญญาให้คำสัตย์ว่าจะอดออม ไม่ฟุ้งเฟ้อกับการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันนั่นเอง นอกจากนั้น เงื่อนไขในการกู้ยืมเงินในกลุ่มสัจจะนั้น ก็จะมี

จุดประสงค์เพียงเพื่อให้สมาชิกเข้าไปเพื่อตอบสนองความจำเป็นของครอบครัวเพียงเท่านั้น กิจกรรมดังกล่าวจึงเข้าข่ายของการดำรงชีพแบบเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้

2. การกระทำใดๆ ก็ตามเพื่อให้เกิดการพึ่งตนเอง กิจกรรมประเภทนี้มักจะมี การส่งเสริมออกมาในรูปแบบที่หลากหลายแตกต่างกันไป เป็นกิจกรรมที่มุ่งลดการพึ่งพาตลาดในการผลิต เช่นการจัดตั้งธนาคารควาย เพื่อลดการพึ่งพาเทคโนโลยีสมัยใหม่และปุ๋ยเคมี ที่รังแต่จะทำให้เกษตรกรต้อง เสียเงินไปกับการซื้อวัตถุดิบต่างๆ เหล่านั้นมาใช้เพื่อการผลิตพืชผล หรือ การทำการเกษตรแบบผสมผสาน อันมีจุดประสงค์เพื่อการดำรงชีพแบบเศรษฐกิจพอเพียงดังต่อไปนี้

2.1 การปลูกจิตสำนึก เพื่อให้เกิดความสำนึกที่จะเปลี่ยนรูปแบบการผลิตจากเชิงพาณิชย์มาเป็นการผลิตเพื่อการมีชีวิตรอด และนำออกขายเมื่อส่วนเกินจากการเก็บไว้บริโภคเกิดขึ้น

2.2 ใช้แรงงานในครอบครัวเป็นทุนสำคัญ และใช้ปุ๋ยคอกทดแทนการใช้ ปุ๋ยเคมีในการเพาะปลูกพืชผล

2.3 การป้องกันชีวิตความเป็นอยู่จากพลังตลาด โดยเกษตรกรสามารถรอเวลา ที่จะขายผลผลิตเมื่อมีราคาสูงขึ้นได้ เนื่องจากเกษตรกรไม่มีความจำเป็นที่จะต้องรีบจำหน่ายส่วนเกินจากการเพาะปลูกพืชสำหรับการบริโภคในครอบครัวให้แก่บุคคลอื่นแต่อย่างใด

2.4 การมีชีวิตที่สมถะ เรียบง่าย ไม่ฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย จะเห็นได้ว่า แนวคิดเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดที่เอื้อประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในชนบท เป็นอย่างมาก ดังเช่น ผลการศึกษาของ ทรงชัย ดิยานนท์ (2541) ที่ศึกษา พบว่า ร้อยละ 92.0 ของเกษตรกรที่ กู้ยืมเงินในวงเงินไม่เกิน 40,000 บาทของธนาคารกสิกรไทย สาขาหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ เห็นว่าชุมชนที่ ทำการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงจะทำให้เกิดความพึงพอใจในชีวิตได้ร้อยละ 93.6 เห็นว่าความรู้ความ สามัคคีของประชาชนในชุมชนทำให้ชุมชนเข้มแข็ง สามารถพึ่งตนเองได้ และในด้านสุขภาพอนามัย พบว่า ร้อยละ 90.4 เห็นการบริโภคอาหารที่ปราศจากสารเคมีต่างๆ มีผลให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เป็นต้น จากที่กล่าวมาในข้างต้น ทำให้มองเห็นโดยภาพรวมได้ว่า การจะดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงนั้น สำคัญอยู่ที่ความพึงพอใจในสิ่งที่ตนเป็น พอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ ไม่ยึดติดกับวัตถุนิยมใดๆ สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่ เป็นแนวทางที่เอื้อประโยชน์ และเหมาะสมต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนชาวไทย ซึ่งส่งผลให้มีคุณภาพ ชีวิตที่ดีและยืนยาว มั่นคงได้

ประเวศ วะสี (2542) นักวิชาการอีกท่านหนึ่งที่ทำการศึกษาค้นคว้า เกี่ยวกับการดำรงชีวิต แบบเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งก็ได้เสนอแนวคิดหลักของเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่า “เศรษฐกิจพอเพียง” ไม่ได้ หมายถึง การไม่เกี่ยวข้องกับใคร ไม่ค้าขาย ไม่ผลิต ไม่เกี่ยวข้องในเชิงพาณิชย์ แต่หมายถึงความพอเพียงใน อย่างน้อย 7 ประการด้วยกัน คือ

1. พอเพียงสำหรับทุกคน ทุกครอบครัว ไม่ทอดทิ้งกัน
2. จิตใจพอเพียง สามารถที่จะรักและเอื้ออาทรต่อผู้อื่นได้ เสียสละเป็น สิ่งแวดล้อมพอเพียง ได้แก่ การรู้จักที่จะอนุรักษ์และเพิ่มพูนสิ่งแวดล้อมรอบๆ

3. ตัวเพื่อให้เอื้อประโยชน์ต่อการยังชีพและทำมาหากินในชีวิตประจำวันได้ เช่น การทำเกษตรแบบผสมผสาน เป็นต้น

4. ชุมชนเข้มแข็งพอเพียง คือ การที่ชุมชนสามารถรวมตัวกัน มีความสามัคคีต่อกันเพื่อสร้างความเป็นปึกแผ่นมั่นคง รวมตัวกันเป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็ง ซึ่งจะทำให้สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ง่ายคาย ส่งผลให้ชีวิตมีความสุข มีคุณภาพที่ดี

5. ปัญหาพอเพียง มีการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ร่วมกัน และสามารถปรับตัวต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง

6. อยู่บนพื้นฐานวัฒนธรรมพอเพียง คือ การที่กลุ่มชนมีวิถีการดำเนินชีวิตที่สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและรากฐานทางวัฒนธรรมของตน ซึ่งการดำเนินชีวิตภายใต้รูปแบบของการมีวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับตนนั้น จะไม่ก่อให้เกิดผลกระทบใด ๆ ที่ร้ายแรงต่อคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของตนได้ เนื่องจากสิ่งเหล่านั้นล้วนแต่เอื้อประโยชน์ต่อครองชีวิตของตนทั้งสิ้น

7. มีความมั่นคงในชีวิตพอเพียง ไม่ใช่วาบวับ เดี่ยวจนเดียวรวย เดี่ยวมีเดียวไม่มี เพราะสิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อความมั่นคงทางจิตใจของมนุษย์เราทั้งสิ้น เมื่อใดก็ตามที่มนุษย์เรามีความมั่นคงในชีวิตพอเพียง ก็จะส่งผลให้เป็นบุคคลที่มีสุขภาพจิตดี สามารถอดทนต่อสภาวะที่เกิดขึ้นและผันผวนได้เป็นอย่างดี ดังนั้นเศรษฐกิจพอเพียงที่มั่นคงจึงทำให้มนุษย์เรามีคุณภาพชีวิตที่ดีมีสุขภาพจิตที่ดีได้

จะเห็นได้ว่าการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงหรือเศรษฐกิจสายกลาง เป็นการเชื่อมโยงทุกสิ่งเข้าด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมเชื่อมโยงกับความ เป็นประชาสังคม ก่อให้เกิดความเข้มแข็งภายในชุมชนได้ เช่น ผลการศึกษา ของ AreeWongse-Araya (1988) เกี่ยวกับการดำเนินโครงการสุพรรณบุรีโปรเจกต์ ตามแนวพระราชดำริขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งวัตถุประสงค์ประการหนึ่งของการดำเนินโครงการนี้ได้แก่ การมุ่งสนับสนุนให้ประชาชน ในจังหวัดสุพรรณบุรี ดำรงชีวิตในรูปแบบที่สามารถพึ่งพิงตนเองได้ มีความรัก สามัคคีต่อกันในชุมชน ผล การดำเนินงานของโครงการนี้ก็บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ส่งผลให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนใน จังหวัดสุพรรณบุรี ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายดีขึ้นและมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้ Galtung (1980) กล่าวว่า การพึ่งตนเอง คือกระบวนการพลวัตที่มีการเคลื่อนไหวอยู่ในทุกระดับจากระดับปัจเจกชน ชุมชนท้องถิ่น ภูมิภาคและ ประเทศชาติ การพึ่งตนเองเปรียบเสมือนการที่ชุมชนมีความเป็นเอกภาพ มีอิสรภาพในการดำเนินชีวิต สามารถยืนหยัดได้ด้วยพลังความสามารถของตน ซึ่งการจะพึ่งตนเองได้นั้นจะต้องเริ่มจากการพึ่งตัวของ ตัวเองก่อนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะในสังคมชนบทที่จะมองข้ามความสำคัญของการพึ่งพิงตนเองไม่ได้เลย สอดคล้องกับ อริยญา ตัญญูเกตุ (2541) ที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับการพึ่งตนเอง โดยการรวมกลุ่ม

กันในกลุ่มนั้น จะทำให้สมาชิกของชุมชนจะตระหนักในพลังและความสามารถของกลุ่มและตนเอง มีความเชื่อมั่นและมุ่งที่จะพึ่งพิงตนในที่สุด นอกจากนั้นยังกล่าวว่าในชุมชนชนบทของไทยควรเน้นระบบ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นสำคัญ เนื่องจากต้องการให้ชุมชนผลิตสิ่งที่เอื้อประโยชน์ โดยตรงต่อการยังชีพของตน

ลดการพึ่งพาอาศัยจากปัจจัยภายนอกให้ได้มากที่สุด ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะบรรลุผลสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อมีปัจจัยของการดำรงชีพที่พอเพียงต่อความต้องการของคนในสังคมนั่นเอง

ตัวอย่างของการดำเนินงานตามทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง หรือทฤษฎีอื่น ๆ ที่สอดคล้องกัน ดังกล่าวข้างต้น ปรากฏให้เห็นได้ทั่วไป เช่น นายแพทย์อภิสิทธิ์ ชำรงวรารุณ โรงพยาบาลอุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น ที่ส่งเสริมให้ชาวบ้านใน 41 หมู่บ้าน ทำการเกษตรแบบผสมผสาน ซึ่งดำเนินการมาแล้วถึง 4 ปีด้วยกัน และผลที่ได้รับก็คือ ชาวบ้านมีอาหารการกินอุดมสมบูรณ์ หลุดพ้นจากสภาวะของลูกหนี้ มีเงินออม สุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรง (ประเวศ, 2542) หรือ ความสำเร็จของการก่อตั้งกลุ่มอาชีพแปรรูปและถนอมอาหารบ้านศรีดอนมูล หมู่ที่ 8 ตำบลชมพู อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ที่ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนในการจัดตั้งกลุ่มอาชีพดังกล่าว ซึ่งก็ได้ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ในท้องถิ่นของคนอย่างคุ้มค่า ประกอบกับความร่วมมือร่วมแรงของคนในท้องถิ่น จนก่อให้เกิดผลสำเร็จดังเช่นทุกวันนี้ (กรมการพัฒนาชุมชน, 2543) เป็นต้น

นอกจากนี้บางส่วนของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550) ได้กล่าวถึงเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่าเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัวระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปใน “ทางสายกลาง” โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผน และการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีจิตสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุสังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี เป้าหมายของแผนพัฒนาสังคมเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ประกอบด้วย

1. การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้โดยเร่งสร้างกำลังคนที่มีความเป็นเลิศด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้ใหม่พัฒนาการเรียนรู้และบริหารจัดการองค์ความรู้อย่างเป็นระบบ

2. การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศโดยส่งเสริมการรวมตัวของคนในชุมชน มีการจัดการองค์ความรู้อย่างเป็นขั้นตอนและครบวงจร มีเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชน บ่มเพาะวิสาหกิจชุมชนควบคู่กับการพัฒนาความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพเพื่อสร้างสรรค์คุณค่าของสินค้าและบริการ รวมทั้งพัฒนากลไกขับเคลื่อน

คุณภาพการพัฒนาในชุมชนขณะเดียวกัน กระจายอำนาจการจัดการทรัพยากรให้ชุมชนเพื่ออนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3. การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืน เพื่อปรับโครงสร้างเศรษฐกิจก้าวสู่เศรษฐกิจที่มีสมรรถนะภาพสมดุลและเอื้อต่อการยกระดับคุณภาพชีวิต ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาองค์ความรู้ นวัตกรรมที่เข้มแข็ง และโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพบริการโลจิสติกส์และระบบสื่อสารโทรคมนาคมให้มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึงเพียงพอและเทคโนโลยี รวมทั้งการพัฒนาระบบข้อมูลและการวิเคราะห์สถานการณ์เศรษฐกิจและสังคม

4. การพัฒนาบนรากฐานความหลากหลายทางชีวภาพและสร้างความมั่นคงของรากฐานทรัพยากรและคุณภาพสิ่งแวดล้อมเสริมสร้างให้เกิดความสมดุลระหว่างการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่าและมีประสิทธิภาพกับการอนุรักษ์และทดแทนอย่างเหมาะสม มีฐานทรัพยากรเพื่อการผลิตและสร้างรายได้อย่างต่อเนื่องควบคู่ไปกับการคุ้มครองและใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและใช้ประโยชน์ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ตลอดจนดูแลสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

5. การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศสู่ความยั่งยืนโดยการปรับระบบบริหารจัดการภาครัฐให้มีประสิทธิภาพคุณภาพและคล่องตัวมากขึ้น มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ส่งเสริมระบบธรรมาภิบาลในสังคม รวมทั้งเสริมสร้างความเชื่อมั่นของประชาชนในการดำเนินงานของภาคเอกชนและภาครัฐในทุกระดับ โดยการยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางมุ่งเน้นประโยชน์สุขของชาติและประชาชนเป็นสำคัญ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชลิตา ลธิตวงศ์ (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่องพฤติกรรมและปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต 2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมของสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิตต่อการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และ 3) เพื่อศึกษาปัจจัยการรับรู้ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ซึ่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านห้วยมะเฟือง หมู่ที่ 2 จำนวน 50 คน และกลุ่มตัวอย่างสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านเมืองงาม หมู่ที่ 9 ตำบลท่าตอน จำนวน 100 คน ซึ่งเลือกมาโดยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequencies) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และการจัดเรียงลำดับความมาก/น้อย (Rating Scale) ผลการศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างสมาชิกฯ ทั้ง สองหมู่บ้าน ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความหมายและความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านองค์ประกอบ ด้านการนำไปปฏิบัติ

และด้านประโยชน์ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างหมู่ที่ 2 มี การรับรู้ทั้ง 4 ด้านดังกล่าว มากกว่ากลุ่มตัวอย่างหมู่ที่ 9 ส่วนพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างสมาชิกฯ ทั้งสองหมู่บ้านต่อการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการลดรายจ่าย ด้านการเพิ่มรายได้ ด้านการประหยัด ด้านการเรียนรู้ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านการเอื้ออาทร รักสามัคคี ทั้งสองหมู่บ้านมีระดับพฤติกรรมปานกลางเหมือนกัน เพียงแต่กลุ่มตัวอย่างหมู่ที่ 2 มีการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่ากลุ่มตัวอย่างหมู่ที่ 9 ทุกด้าน ยกเว้นด้านการเพิ่มรายได้ สุดท้าย ปัจจัยการรับรู้ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่าง ที่วิเคราะห์จากความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างหมู่ที่ 2 ที่มีการรับรู้ เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากกว่ากลุ่มตัวอย่างหมู่ที่ 9 เกือบทุกด้าน

วรรณวิ จันทน์มาลา (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่องการใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของข้าราชการ: ศึกษาเฉพาะกรณี เรือนจำอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเรื่อง “การใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของข้าราชการ : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา” คือ เพื่อศึกษาลักษณะการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เพื่อศึกษาแนวทางและกระบวนการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจพอเพียงให้คงอยู่ในวิถีชีวิตของข้าราชการ และเพื่อศึกษาวิถีชีวิตภายหลังการปรับใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการเรือนจำอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยทำการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บัญชาการเรือนจำ ข้าราชการเรือนจำอำเภอสีคิ้ว ซึ่งเป็นกรณีศึกษาจำนวน 14 คน และจัดสนทนากลุ่มครอบครัวข้าราชการที่เป็นกรณีศึกษา ผลการศึกษา ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า การน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตของข้าราชการเรือนจำอำเภอสีคิ้ว เริ่มจากผู้บัญชาการเห็นถึงความยากลำบากของข้าราชการที่ต้องเดินทางไปซื้อสิ่งของต่าง ๆ ซึ่งเรือนจำอำเภอสีคิ้วอยู่ห่างไกลจากชุมชน จึงมีแนวคิดในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในเรือนจำ หลังจากนั้นอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ได้มาตรวจเยี่ยมเรือนจำ และได้มีนโยบายมอบหมายให้เรือนจำสีคิ้ว ดำเนินการบริหารและเปลี่ยนวิถีชีวิตของข้าราชการโดยการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ เพื่อเป็นแบบอย่างแก่เรือนจำอื่น ๆ ผลการศึกษา ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า แนวทางและกระบวนการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจพอเพียงให้คงอยู่ในวิถีชีวิตของข้าราชการ เริ่มจากผู้บัญชาการเรือนจำที่ได้ทำเป็นแบบอย่าง ซึ่งได้รับการยอมรับจากผู้ใต้บังคับบัญชาและครอบครัวเป็นอย่างดี การดำเนินงานเน้นการสร้างสามัคคี และการมีส่วนร่วมของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในการดำเนินโครงการร่วมกัน ยังผลให้เกิดความภาคภูมิใจที่ได้รับการยอมรับจากเรือนจำอื่น ๆ ผลการศึกษา ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า วิถีชีวิตของข้าราชการเรือนจำอำเภอสีคิ้ว ภายหลังการปรับใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเปลี่ยนแปลงไป เช่น เกิดความสามัคคีในหมู่ข้าราชการมากขึ้น เกิดการลดซื้อสินค้าในห้างสรรพสินค้าที่ไม่จำเป็นลง หยุดการดื่มสุราหลังจากเลิกงาน ลดการออกไปเที่ยวเตร่ ซื้อของในห้างสรรพสินค้าลง ทำให้มีเงินเหลือเก็บมากขึ้น นอกจากนั้น ยังมีการนำเศรษฐกิจพอเพียงไป

สอนผู้ต้องขัง โดยจัดตั้งศูนย์สาธิตเศรษฐกิจพอเพียงในเรือนจำ เพื่อฝึกให้ผู้ต้องขังเรียนรู้และนำไปปฏิบัติ หลังพ้นโทษ และมีการนำผลผลิตจากเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในเรือนจำ ทำให้เรือนจำมีความสะอาด ไม่มีกลิ่นเหม็น เกิดการยอมรับจากบุคคลภายนอกมากขึ้น จากผลการศึกษาดังกล่าว ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะในระดับนโยบายให้กรมราชทัณฑ์มีนโยบายส่งเสริมให้มีเรือนจำที่เป็นศูนย์กลางในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงในแต่ละภาค เพื่อให้เรือนจำในเขตได้เข้ามาดูงาน ส่งเสริมให้ทุกเขตควรมีเรือนจำนำร่องในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง และส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในเรือนจำทั่วประเทศ โดยใช้แนวทางการพัฒนาแบบองค์รวม เพื่อให้เกิดความยั่งยืนของการใช้ทุน 3 ด้าน ที่มีอยู่ในเรือนจำอย่างสมดุลกัน ได้แก่ ทุนทางสังคม ทุนทางเศรษฐกิจ และทุนทางทรัพยากร ให้เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่ ซึ่งจะสามารสรสร้างเครือข่ายแห่งความร่วมมือก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างเรือนจำต่าง ๆ อันจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนร่วมกันต่อไป สำหรับข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ การขับเคลื่อนองค์กรแห่งความพอเพียงในเรือนจำควรเริ่มจากการปฏิบัติจริงก่อนเพื่อให้เกิดความเชื่อถือศรัทธา ควรมีการประชุมหารือกันเป็นประจำ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในทิศทางเดียวกันซึ่งควรเริ่มที่ผู้บัญชาการเรือนจำก่อน แล้วค่อย ๆ ขยายออกไปยังบุคลากรทุกคน นอกจากนี้เรือนจำที่ประสบความสำเร็จในการขับเคลื่อนวิถีชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงในระดับหนึ่งแล้วควรมีส่วนช่วยให้ความรู้ และพัฒนาศักยภาพของชุมชน รอบข้างในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง โดยสอนคนในชุมชนให้รู้จักตนเอง ส่งเสริมศักยภาพในการเรียนรู้ ให้รู้จักทุนเศรษฐกิจและทุนทางสังคมของชุมชนตนเอง ซึ่งจะมีส่วนช่วยให้คนในชุมชนสามารถวิเคราะห์ ทำความเข้าใจกับผลกระทบของกระแสทุนนิยมที่มีต่อชุมชนในทุกระดับ เพื่อให้ชุมชนมีภูมิคุ้มกัน รู้เท่าทัน และไม่ตกหลุมพรางของโลกาภิวัตน์

ปาณิสรา วัฒนรัตน์ (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การเปิดรับชม ความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรม ในการปฏิบัติตนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง จากรายการโทรทัศน์ “ชีวิตที่พอเพียง” : กรณีศึกษาเฉพาะกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงลักษณะการเปิดรับชมของกลุ่มเป้าหมายในรายการโทรทัศน์ “ชีวิตที่พอเพียง” ของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อศึกษาถึงระดับความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรม ของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ภายหลังการรับชมรายการโทรทัศน์ “ชีวิตที่พอเพียง” และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ภายหลังการรับชมรายการโทรทัศน์ “ชีวิตที่พอเพียง” ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้รับสารซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง มีอายุระหว่าง 46-60 ปี นับถือศาสนาพุทธ มีการศึกษาสูงสุดในระดับมัธยมศึกษา และเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ 5 ปีขึ้นไป มีลักษณะการเรียนรู้ผ่านกระบวนการทางความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรม ทั้งในกลุ่มผู้รับสารที่นับถือศาสนาพุทธ และนับถือศาสนาอิสลาม ภายหลังเมื่อได้รับชมรายการโทรทัศน์ “ชีวิตที่พอเพียง”

ในด้านของการเปิดรับชมของกลุ่มผู้รับสารที่นับถือศาสนาพุทธ และนับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งเป็นสมาชิกของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติอยู่ในระดับปานกลาง ในด้านของความรู้ความเข้าใจเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงภายหลังการรับชมรายการโทรทัศน์ “ชีวิตที่พอเพียง” นั้น กลุ่มผู้รับสารที่นับถือศาสนาพุทธ และนับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งเป็นสมาชิกของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ ส่วน

ใหญ่ มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง เกี่ยวกับแนวความคิดเศรษฐกิจพอเพียงขั้นพื้นฐานที่เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน แต่ในหลักวิธีการที่นำแนวความคิดเศรษฐกิจพอเพียงขั้นพื้นฐานที่เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน แต่ในหลักวิธีการที่นำแนวความคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ภายใต้ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข นั้น กลุ่มผู้รับสารทั้งสองกลุ่มยังไม่เข้าใจอย่างลึกซึ้งดีพอ

ในด้านทัศนคติเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงภายหลังการรับชมรายการโทรทัศน์ “ชีวิตที่พอเพียง” นั้นพบว่า กลุ่มผู้รับสารที่นับถือศาสนาพุทธและนับถือศาสนาอิสลามซึ่งเป็นสมาชิกของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ มีทัศนคติที่ดีต่อการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ เช่น เรื่องการเห็นคุณค่าของเงิน และการแก้ปัญหาความยากจน ในด้านพฤติกรรมเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงภายหลังการรับชมรายการโทรทัศน์ “ชีวิตที่พอเพียง” พบว่า กลุ่มผู้รับสารที่นับถือศาสนาพุทธและนับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งเป็นสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีการปฏิบัติตนเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวมในระดับปานกลาง โดยจะเน้นปฏิบัติตามในเรื่องการมีส่วนร่วมในชุมชน การนำหลักคำสอนของศาสนามาประยุกต์กับแนวความคิดเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น ฯลฯ สำหรับกลุ่มผู้รับสารที่นับถือศาสนาพุทธสามารถปฏิบัติตามได้ในการแบ่งที่ดินเพาะปลูก ตามที่ทางรายการนำเสนอมา เนื่องจากกลุ่มผู้รับสารที่นับถือศาสนาพุทธที่เป็นกลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่ในชุมชนเมืองไม่มีพื้นที่เพียงพอในการทำเกษตร

สำหรับความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อปรับปรุงรายการโทรทัศน์ “ชีวิตที่พอเพียง” กลุ่มผู้รับสารเห็นว่า ในการนำเสนอเนื้อหารายการให้มีเนื้อหาของกลุ่มชุมชนในเมืองให้มากขึ้น สำหรับเวลาในการออกอากาศควรเป็นช่วงเวลา ตั้งแต่ 18.00 น. เป็นต้นไป หรือหลังเลิกงาน ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า 1) ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับในบางประเด็น คือ เพศ ศาสนา และระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ “ชีวิตที่พอเพียง”

สำหรับในด้านความรู้ พบว่า เพศ และศาสนา ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับแนวความคิดเศรษฐกิจพอเพียง ด้านทัศนคติ พบว่า ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับแนวความคิดเศรษฐกิจพอเพียง และด้านพฤติกรรมการปฏิบัติตน พบว่า อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการปฏิบัติตามแนวความคิดเศรษฐกิจพอเพียง 2) ด้านการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ “ชีวิตที่พอเพียง” พบว่า การเปิดรับชมมีความสัมพันธ์กับความรู้และพฤติกรรมปฏิบัติตามแนวความคิดเศรษฐกิจพอเพียง แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อแนวความคิดเศรษฐกิจพอเพียง 3) ด้านความรู้เกี่ยวกับแนวความคิดเศรษฐกิจพอเพียง ภายหลังชมรายการโทรทัศน์ “ชีวิตที่พอเพียง” ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง แต่ทัศนคติเกี่ยวกับแนวความคิดเศรษฐกิจพอเพียง มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการปฏิบัติตามแนวความคิดเศรษฐกิจพอเพียงในทิศทางเดียวกัน

ชุมพลภัทร์ คงธนารุณันต์ (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่องการดำเนินชีวิตและคุณภาพชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในหมู่บ้านหนองมะจับ ตำบลแม่แฝก อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาถึงลักษณะของการดำเนินชีวิตและคุณภาพชีวิตตามแนวทาง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร (2) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตและคุณภาพชีวิต

ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร และ(3) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างในหมู่บ้านหนองมะจับ จำนวน 153 ราย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 86.9 เป็นเพศชาย โดยมีอายุเฉลี่ย 52 ปี ร้อยละ 100 มีสถานภาพสมรส และมีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 78.4 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 60.1 และร้อยละ 86.9 ประกอบอาชีพหลักในการทำนา มีรายได้รวมในครัวเรือนเฉลี่ย 69,564.05 บาทต่อปี ผลการศึกษาด้านการดำเนินชีวิตของเกษตรกรในหมู่บ้านหนองมะจับ พบว่า เกษตรกรมีการจัดการที่ดินในการทำเกษตรหลังจากได้มีการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงโดยเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 99.3 มีการปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 98.0 มีการผลิตเพื่อบริโภคเองในครัวเรือนถ้าเหลือจึงจะขาย เกษตรกรร้อยละ 54.2 ใช้พื้นที่ในการปลูกกระเทียม และเกษตรกรทั้งหมดร้อยละ 100 มีความรู้/รับทราบแนวปฏิบัติตนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงมาจากสื่อโทรทัศน์มีความตระหนักในการใช้ชีวิตความเป็นอยู่แบบเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยรวม=4.63) มีความพอใจในการใช้ชีวิตความเป็นอยู่แบบเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยรวม=4.60) มีความภาคภูมิใจหลังใช้ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยรวม=4.97) เกษตรกรทั้งหมด ร้อยละ 100 มีความเต็มใจที่จะตัดสินใจเลือกใช้ชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และร้อยละ 71.9 เป็นผู้มีบทบาทในการตัดสินใจในครอบครัว ร้อยละ 93.5 ของเกษตรกรระบุว่า มีหน่วยงานจากทางภาครัฐมีส่วนในการสนับสนุนในการตัดสินใจ เกษตรกรมีการใช้จ่ายใช้สอยในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยรวม=3.31) ร้อยละ 51.3 ของเกษตรกรใช้เงินทุนตนเองในการลงทุนทำการเกษตร โดยร้อยละ 93.5 มีการทำบัญชีครัวเรือน ร้อยละ 99.3 มีรายได้พอต่อรายจ่าย ร้อยละ 99.3 มีการปลูกฝังเรื่องการประหยัดให้แก่สมาชิกในครอบครัว และร้อยละ 99.3 มีการวางแผนในการใช้จ่ายเงินประจำเดือนของครอบครัว

ผลการศึกษาในด้านคุณภาพชีวิต พบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างมีสุขภาพกายดีมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.73 และมีสุขภาพจิตที่เป็นปกติ คิดเป็นร้อยละ 98.7 การทดสอบสมมุติฐานการวิจัย พบว่า มีตัวแปรด้านปัจจัยส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนั้นยังพบว่า มีตัวแปรในกลุ่มของปัจจัยส่วนบุคคลร่วมกับตัวแปรในด้านการดำเนินชีวิตสามารถทำนายความผันแปรในด้านคุณภาพชีวิตของเกษตรกรได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอีกด้วย

ปัญหา อุปสรรคของเกษตรกรในการดำเนินชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร พบว่าร้อยละ 18.36 มีปัญหาในด้านเศรษฐกิจ ร้อยละ 13.77 มีปัญหาในด้านการศึกษาและการเรียนรู้ ร้อยละ 6.12 มีปัญหาในด้านสาธารณสุข ร้อยละ 4.59 มีปัญหาในด้านสิ่งแวดล้อม และร้อยละ 3.06 มีปัญหาในด้านสังคมและวัฒนธรรมการที่เกษตรกรในหมู่บ้านนั้นจะดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นในหมู่บ้านนั้นจะต้องมีการรวมกลุ่มกันเพื่อเป็นที่ปรึกษาซึ่งกันและกัน

และต้องมีผู้นำชุมชนที่เข้มแข็งพร้อมที่จะเสียสละเวลาทุกครั้งเมื่อลูกบ้านในหมู่บ้านมีปัญหาโดยมีการจัดการประชุมหมู่บ้านเป็นประจำทุกเดือน เพื่อเป็นการถามสารทุกข์สุกดิบของเกษตรกรในหมู่บ้านเป็นประจำ

ศศิพร ปาณิกบุตร (2544) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตของเกษตรกรในรูปแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจระหว่างผู้ดำเนินชีวิตในรูปแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่กับผู้ที่ไม่ได้ดำเนินชีวิตในรูปแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ ว่าปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตของเกษตรกรในรูปแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ต่างกันอย่างไร ผลการศึกษาสรุปว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ยประมาณ 51 ปี โดยมีสถานภาพสมรสและอยู่กับคู่สมรส สมาชิกในครัวเรือนประมาณ 5 คน ระดับการศึกษาจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ปีที่ 6 มีจำนวนที่ดินถือครองเฉลี่ยประมาณ 17 ไร่ รายได้รวมเฉลี่ย 23,224.55 บาทต่อปี และรายจ่ายรวมเฉลี่ย 21,214.63 บาทต่อปี หนี้สินเฉลี่ย 32,827.77 บาท โดยกู้ยืมจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ได้รับข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อโทรทัศน์ และเกษตรกรที่ดำเนินชีวิตตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ และมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่สูงกว่าเกษตรกรที่ไม่ได้ดำเนินชีวิตตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ และผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการดำเนินชีวิตตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจนั้น พบว่า เกษตรกรที่เลือกดำเนินชีวิตตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เกือบทุกตัวแปร ซึ่งได้แก่ ระดับการศึกษา ขนาดของครัวเรือน การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม รายได้ รายจ่าย การถือครองที่ดิน รวมถึงการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีใหม่ ยกเว้นตัวแปรด้านหนี้สินเท่านั้นไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกดำเนินชีวิตตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่

กฤษณ์ โพธิ์แก้ว (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์ และความคิดเห็นต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง จากสื่ออินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์ และความคิดเห็นที่มีต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตลอดจนศึกษาเปรียบเทียบการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตามลักษณะทางประชากรศาสตร์ รวมทั้ง ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 60.3 และเพศชายร้อยละ 39.7 มีอายุระหว่าง 26-30 ปี และ 31-35 ปี ในสัดส่วนที่ไล่เลี่ยกัน ร้อยละ 37.8 และ ร้อยละ 34.9 ตามลำดับ โดยศึกษาในชั้นปีที่ 2 ในสัดส่วนที่ไล่เลี่ยกันกับชั้นปีที่ 1 มากที่สุด ร้อยละ 49.5 และร้อยละ 48.1 ตามลำดับ ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ศึกษาในภาคปกติ ร้อยละ 80.4 และศึกษาในคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มากที่สุดร้อยละ 19.3 รองลงมา ได้แก่

คณะวิศวกรรมศาสตร์ ร้อยละ 14.6 ตามลำดับ 2) ด้านพฤติกรรม的开รับสื่อจากอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างใช้อินเทอร์เน็ต 1-3 วันต่อสัปดาห์มากที่สุด ร้อยละ 51.9 และใช้งานอินเทอร์เน็ตในแต่ละวันนาน 2-4 ชั่วโมง มากที่สุด ร้อยละ 51.3 ส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตที่ทำงาน ร้อยละ 71.4 รองลงมาได้แก่ เพื่อการทำงาน ร้อยละ 67.2 และเพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูล ร้อยละ 65.6 ตามลำดับ โดยมีวัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเปิดรับเนื้อหาประเภทข่าว และสื่อมากที่สุด ร้อยละ 74.1 รองลงมาได้แก่บันเทิง ร้อยละ 45.5 และเทคโนโลยี ร้อยละ 44.4 ตามลำดับ 3) ด้านการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบการใช้ประโยชน์จากสื่ออินเทอร์เน็ตมากที่สุด 5 ลำดับแรก ดังนี้ เพื่อส่งไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ และเพื่อติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวทางสังคม มีค่าเฉลี่ยที่เท่ากัน 4.47 รองลงมา เพื่อค้นหาหาข้อมูลเพิ่มเติม มีค่าเฉลี่ย 4.37 เพื่อส่งแลกเปลี่ยนไฟล์ข้อมูล มีค่าเฉลี่ย 4.30 เพื่อถ่ายโอนข้อมูล Download มีค่าเฉลี่ย 4.01 ตามลำดับ 4) ด้านความคิดเห็นเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ตในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบความคิดเห็นเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ตมากที่สุด 5 ลำดับแรก ดังนี้ การค้นคว้าทฤษฎีแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ตช่วยลดภาระการเดินทางในการหาข้อมูลที่ท่านต้องการได้เป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ย 4.61 รองลงมา แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในสื่ออินเทอร์เน็ตสามารถปรับปรุงและพัฒนาให้ทันสมัยมากกว่าสื่ออื่น มีค่าเฉลี่ย 4.36 แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในอินเทอร์เน็ตสามารถปรับปรุงและพัฒนาให้ทันสมัยมากกว่าสื่ออื่นมีค่าเฉลี่ย 4.36 แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในสื่ออินเทอร์เน็ตจะทำให้ได้รับประโยชน์และสามารถรับรู้ข่าวสารได้ดีกว่าสื่ออื่นมีค่าเฉลี่ย 3.99 ข้อมูลข่าวสารเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงในสื่ออินเทอร์เน็ตมีความหลากหลายมากกว่าสื่ออื่น มีค่าเฉลี่ย 3.91 และสื่ออินเทอร์เน็ตช่วยเผยแพร่หลักเศรษฐกิจพอเพียงได้รวดเร็ว และแพร่หลายมากกว่าสื่ออื่น มีค่าเฉลี่ย 3.85

ประภาพร สุปัญญา (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่องการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงของแกนนำหมู่บ้านที่เข้าร่วมโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดขอนแก่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงในระดับครอบครัวและระดับชุมชน ของแกนนำหมู่บ้านที่เข้าร่วมโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า 1) การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงในระดับครอบครัวโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงในระดับครอบครัว ซึ่งแบ่งเป็น 5 ด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน เรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านบ้านเรือนน่าอยู่ ด้านการลด ละ เลิกอบายมุข ด้านการออม และด้านเกษตรยั่งยืนหรือการเกษตรประณีต ส่วนด้านที่เหลือมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการจัดทำบัญชีครัวเรือน นอกจากนี้ การศึกษาความคิดเห็นต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงในระดับครอบครัว พบว่า แกนนำหมู่บ้านที่เข้าร่วมโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงหลังจากที่ได้รับการอบรมมา ได้มีการนำมาปฏิบัติ พร้อมกับชักจูงคนในครอบครัวที่ไม่ได้รับการอบรมมาปฏิบัติร่วมกัน และชี้ให้เห็นถึงผลดีว่า เมื่อปฏิบัติแล้วจะเป็นอย่างไร และเมื่อปฏิบัติแล้วพบว่า สามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างไม่เดือดร้อน ไม่หลงไหลไปตามกระแสวัตถุนิยม ทำกิจกรรมที่เหมาะสมกับ

ตนเอง สามารถพึ่งพาตนเองได้ ดำเนินชีวิตไปในทางสายกลาง มีความเป็นอยู่อย่างพอประมาณ ตามฐานะ และอัตภาพ ยึดหลักการพึ่งพาตนเอง ดำเนินชีวิตอยู่อย่างพอเพียง ทำให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ท่ามกลาง ความวุ่นวายของสังคมที่เกิดจากการแข่งขัน ที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว และถ้ายึดหลัก “เศรษฐกิจพอเพียง” ก็ จะทำให้ชีวิตพบกับความสุขได้ แต่มีเรื่องการจัดทำบัญชีครัวเรือนที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องมาจากแกนนำหมู่บ้านส่วนใหญ่มีอายุมาก มีการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ และเข้ารับการ อบรมในฐานะที่เป็นเกษตรกร จึงทำให้ยังไม่เข้าใจเรื่องการจัดทำบัญชีครัวเรือน ประกอบกับไม่มีการจัดทำ บัญชีครัวเรือนอย่างสม่ำเสมอ จึงเป็นที่มาของหนังสือที่ยังมีอยู่ 2) การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การ ปฏิบัติจริงในระดับชุมชน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า การ นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงในชุมชน มีการปฏิบัติในระดับมาก 5 ด้าน เรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านการยกย่อง เชิดชูคนดีมีคุณธรรม ด้านการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านแผน ชุมชน ด้านชุมชนเรียนรู้ และด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านวิสาหกิจชุมชน นอกจากนี้ การศึกษาความ คิดเห็นต่อการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงในระดับชุมชน พบว่า แกนนำหมู่บ้านที่เข้า ร่วมโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงหลังจากที่ได้รับการอบรมมา ได้มีการนำมาปฏิบัติ โดยการเน้น “การ พึ่งพาตนเอง” ซึ่งแกนนำหมู่บ้านใช้ความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการที่ดิน โดยเฉพาะแหล่งน้ำ และ กิจกรรมการเกษตรได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ อยู่บนพื้นฐานการผลิตอย่างพอเพียง ใน ขณะเดียวกัน มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน มีการจัดอบรมโครงการต่างๆ เพื่อ ประกอบการเรียนรู้ในชุมชน นอกจากนี้ยังรู้จักนำภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนมาพัฒนา เพื่อประกอบเป็น อาชีพ ภายในหมู่บ้านยังมีการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและกลุ่มอาชีพต่างๆ และมีการจดทะเบียนที่ถูกต้อง ตามกฎหมาย โดยชุมชนเป็นเจ้าของและเป็นผู้ดำเนินกิจการ และผลผลิตมาจากกระบวนการของคนใน ชุมชน และที่สำคัญแกนนำหมู่บ้านยังให้เกียรติ ยกย่อง ให้ความสำคัญกับบุคคลที่ประสบความสำเร็จ บุคคล ที่มีความรู้ มีคุณธรรม เพื่อยึดเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การรับรู้และดำเนินชีวิตแบบสังคมพอประมาณ (MOSO) ของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี” มีวิธีดำเนินการศึกษาดังนี้

1. ประเภทและรูปแบบการวิจัย
2. ตัวแปรการวิจัย
3. ประชากรการวิจัย
4. การกำหนดขนาดตัวอย่างและวิธีการสุ่มตัวอย่าง
5. ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย
6. เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล
7. การทดสอบเครื่องมือ
8. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประเภทและรูปแบบการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาถึงระดับการรับรู้โครงการสังคมพอประมาณ (MOSO) และลักษณะการดำเนินชีวิตตามแบบสังคมพอประมาณ ของประชาชนในนนทบุรี และศึกษาผลจากการนำหลักสังคมพอประมาณ (MOSO) มาปรับใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี เมื่อจำแนกตามประโยชน์ของการใช้ผลงานวิจัย ถือว่าเป็นการวิจัยเชิงประยุกต์ (applied research) โดยมีจุดมุ่งหมายในการนำผลการวิจัยที่ได้ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สังคม ชุมชน จังหวัดนนทบุรี และใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยเก็บข้อมูล จากประชากรการวิจัยที่กำหนด

ผู้วิจัยกำหนดรูปแบบการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการเก็บข้อมูลเพียงครั้งเดียว (One – shot Descriptive Study) จากการสุ่มตัวอย่างจากประชาชนในจังหวัดนนทบุรี

2. ตัวแปรการวิจัย แบ่งเป็น 2 ส่วนดังนี้

2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ ดำเนินชีวิตตามแบบสังคมพอประมาณ (MOSO) ประกอบด้วย กิจกรรม 5 ด้าน ได้แก่ 1. การจัดทำบัญชีครัวเรือน 2. บ้านเรือนน่าอยู่ 3. การออม 4. เกษตรยั่งยืนหรือเกษตรประณีต 5. การลด ละ เลิก อบายมุข

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ สภาพทางเศรษฐกิจของครัวเรือน ได้แก่ รายได้ต่อครัวเรือน รายจ่ายต่อครัวเรือน เงินออมต่อครัวเรือน ภาระหนี้สิน สาเหตุของการเป็นหนี้ การชำระหนี้สินต้องวดเฉลี่ย และระดับความสุขของครอบครัว

3. ลักษณะประชากรการวิจัย

ประชากรการวิจัยในที่นี้ เป็นประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในจังหวัดนนทบุรีจำนวน 1,052,592 คน แบ่งเขตการปกครองเป็น 6 อำเภอ 10 เทศบาล ซึ่งมี 491,795 ครัวเรือน (ที่มา: รายงานสถิติจำนวนประชากร และบ้าน รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล ณ เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2551 จากกรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย)

4. การกำหนดขนาดตัวอย่าง และการสุ่มตัวอย่าง

วิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งสามารถระบุจำนวนประชากรได้ ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความคลาดเคลื่อน 5% หมายความว่าประชากรตัวอย่าง 100 คน จะเกิดความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง 5 คน ดังนั้นจากจำนวน 491,795 ครัวเรือน ตามตารางสำเร็จรูปขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมคือ 400 ครัวเรือน โดยมีวิธีการสุ่มตัวอย่างดังนี้

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

สำหรับการสุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ เนื่องจากข้อมูลสถิติเกี่ยวกับจำนวนประชากรที่ได้ระบุว่า ในจังหวัดนนทบุรีมี 491,795 ครัวเรือน ดังนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามหลักการแปรผันร่วมกันระหว่างขนาดของกลุ่มตัวอย่างกับความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นจากกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 400 ครัวเรือน ในการเก็บรวบรวมข้อมูลอาศัยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบผสม (Mixed Sampling) ซึ่งจะมีขั้นตอนต่างๆ ตามรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Sample Random Sampling) โดยคัดเลือกจากการแบ่งตามเขตปกครองของจังหวัดนนทบุรี ซึ่งมีทั้งหมด 6 อำเภอ 10 เทศบาล ด้วยวิธีจับสลากในอัตราส่วน 3 : 1 ซึ่งผลจากการสุ่มเขตได้ทั้งหมด 5 เขต คือ อำเภอเมืองนนทบุรี อำเภอบางกรวย อำเภอไทรน้อย อำเภอปากเกร็ด และอำเภอบางใหญ่

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยได้ทำการหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional stratified random sampling) โดยใช้สูตรดังนี้

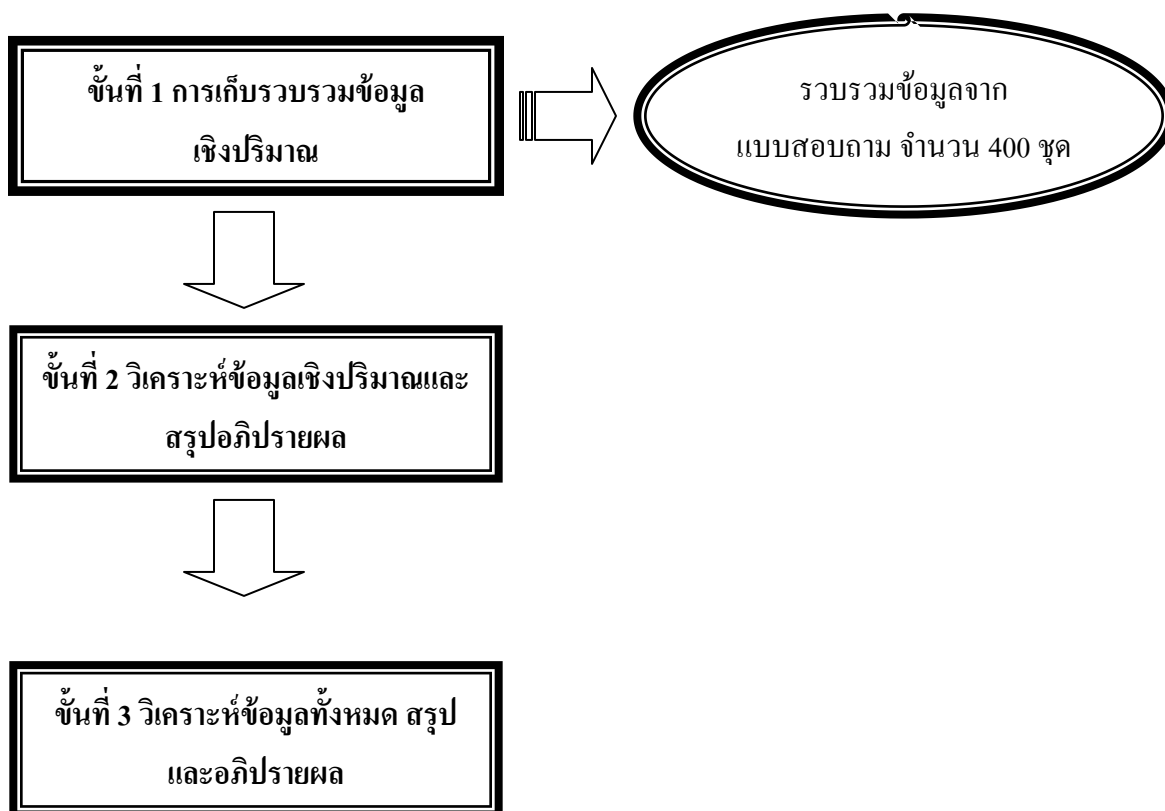
$$\text{จำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่มชั้น} = \frac{\text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรในแต่ละกลุ่มชั้น}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

ตารางกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน

อำเภอ	จำนวนประชากร (ครัวเรือน)	กลุ่มตัวอย่าง
อำเภอเมืองนนทบุรี	19,875	38
อำเภอบางกรวย	13,965	27
อำเภอบางใหญ่	47,460	91
อำเภอบางบัวทอง	88,130	170
อำเภอไทรน้อย	21,475	41
อำเภอปากเกร็ด	17,082	33
รวม	207,987	400

ขั้นตอนที่ 3 จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional stratified random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเก็บข้อมูลตามเขตปกครองของจังหวัดนนทบุรี ทั้ง 6 อำเภอ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non Probability) แบบตรงตามชนิด (Typical Sampling) เพื่อสอบถามคัดเลือกเฉพาะสมาชิกครอบครัวที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป สำหรับการรวบรวมข้อมูลและกลุ่มตัวอย่างให้ได้ข้อมูลทั้งสิ้น 400 คน

จากวิธีการวิจัยที่ได้กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปขั้นตอนการวิจัยในครั้งนี้ทั้งหมดดัง
แสดงในภาพด้านล่างนี้

5. ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ข้อมูลที่ใช้การศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในส่วนนี้ โดยวิธีการสำรวจจากการสร้างแบบสอบถาม (Questionnaire) ไปสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างของประชากรการวิจัย

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการศึกษาผลงานวิจัยและทฤษฎีหลักวิชาการ ในเรื่องของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ โครงการคิดอย่างยั่งยืนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สังคมพอประมาณ เพื่อใช้เป็นแนวทางการวิจัย โดยค้นคว้าจากหน่วยงานต่างๆ เช่น หอสมุดมหาวิทยาลัยรามคำแหง หอสมุดแห่งชาติ หอสมุดสภาวิจัย และหอสมุดของมหาวิทยาลัยอื่นๆ และรวมทั้งค้นหาข้อมูลจากเว็บไซต์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

6. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 2 ชุด โดยมีรายละเอียดดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมในแบบการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบคำถามปลายปิดและคำถามปลายเปิด เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ พฤติกรรมการดำเนินชีวิตประจำวัน ผลจากการยึดหลักสังคมพอประมาณในการดำเนินชีวิต ซึ่งจากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้ออกแบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สามารถแบ่งเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ ซึ่งเป็นข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ในคำถามเป็นแบบมีหลายคำตอบ (multiple choice) โดยให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียว ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพการสมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว รายได้ต่อเดือนของครอบครัวโดยเฉลี่ย ค่าใช้จ่ายของครอบครัวต่อเดือน ภาระหนี้สิน สาเหตุหรือที่มาของหนี้สิน และเงินออม

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับการรับรู้เกี่ยวกับสังคมพอประมาณ (MOSO) โดยใช้คำถามปลายปิด (Close-Ended Question) แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) สร้างตามมาตรวัดของลิเคิร์ท (Likert Scale) เป็นคำถามเชิงบวกทั้งหมด แบ่งเป็น 2 หมวดย่อย ดังนี้

รู้/เคย	หมายถึง รู้จักสังคมพอประมาณ
ไม่รู้/ไม่เคย	หมายถึง ไม่รู้จักสังคมพอประมาณ

ส่วนที่ 3 รูปแบบการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ โดยใช้คำถามปลายปิด (Close-Ended Question) แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) แต่ละคำถามมีคำตอบให้เลือกตามลำดับความสำคัญ โดยกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินดังนี้

- 5 หมายถึง ปฏิบัติเป็นประจำ
- 4 หมายถึง ปฏิบัติบ่อยครั้ง
- 3 หมายถึง ปฏิบัติบางครั้ง
- 2 หมายถึง ปฏิบัตินานๆ ครั้ง
- 1 หมายถึง ไม่เคยปฏิบัติเลย

แล้วใช้การประเมินผลโดยการหาค่าเฉลี่ย ซึ่งทำการแบ่งระดับออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย ต่ำกว่า 1.50	หมายถึง ไม่เคยปฏิบัติเลย
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายถึง มีความถี่ในการปฏิบัติค่อนข้างน้อยมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายถึง มีความถี่ในการปฏิบัติบ้างไม่ปฏิบัติบ้าง
ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49	หมายถึง มีความถี่ในการปฏิบัติค่อนข้างบ่อย
ค่าเฉลี่ย 4.50 ขึ้นไป	หมายถึง มีความถี่ในการปฏิบัติเป็นประจำ

ส่วนที่ 4 ผลของการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ เป็นลักษณะคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น

7. การทดสอบเครื่องมือ

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

1. การหาความเที่ยงตรงในเนื้อหา (Content Validity) โดยการให้ที่ปรึกษาคณะกรรมการการวิจัย ได้แก่ รศ.ดร.ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และ รศ.ดร.ชาติชาย พณานานนท์ ตรวจสอบและพิจารณาความถูกต้องด้านการตั้งหัวข้อการวิจัย วัตถุประสงค์ สมมุติฐาน แบบสอบถามและรูปแบบการเขียนแบบสอบถาม และรายงาน เพื่อเป็นแนวทางนำไปปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

2. การหาความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของเครื่องมือ โดยได้นำแบบสอบถาม ไปทำการทดสอบกับกลุ่มที่มีความใกล้เคียงประชากรการวิจัย จำนวน 30 ชุด เพื่อทดสอบถึงข้อบกพร่อง ในเนื้อหาข้อความ และทำการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีหาค่า สัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha เพื่อนำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ และสามารถนำไปใช้วิจัยได้ การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะยอมรับข้อคำถามที่มีค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha สูงกว่า .05

8. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติในการวิจัยดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้เป็นสถิติเบื้องต้นในการอภิปรายผล ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ และระดับการรับรู้ ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้เป็นสถิติในทดสอบสมมุติฐานการวิจัย ข้อที่ 1 และ 2 ดังนี้

1. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันส่งผลต่อระดับการรับรู้เกี่ยวกับสังคมพอประมาณ ที่แตกต่างกัน โดยใช้สถิติทดสอบ t – Test วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One – way Analysis of Variance (One – way ANOVA) และการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ โดยการทดสอบแบบ Least Significant Difference (LSD)

2. ระดับการรับรู้เกี่ยวกับสังคมพอประมาณมีอิทธิพลต่อลักษณะการดำเนินชีวิตแบบสังคมพอประมาณ โดยใช้สถิติทดสอบการวิเคราะห์ตัวแปรด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุ (multiple regression analysis)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องการรับรู้และดำเนินชีวิตแบบสังคมพอประมาณ (MOSO) ของประชาชนใน จังหวัดนนทบุรี ซึ่งผลการวิเคราะห์ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็น ส่วนๆ ในรูปแบบของตารางข้อมูลประกอบข้อความ โดยแบ่งออกเป็น

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน

ส่วนที่ 2 ผลเกี่ยวกับระดับการรับรู้เกี่ยวกับสังคมพอประมาณ(MOSO)

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์การดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ทั้ง 5 ด้าน

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบของการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ

ส่วนที่ 5 ผลของการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณจากข้อเสนอแนะ

โดยกำหนดสัญลักษณ์เพื่อความเข้าใจตรงกันในการนำเสนอข้อมูลดังนี้

$\bar{X}$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	หมายถึง	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
T	หมายถึง	การทดสอบค่าวิกฤตที่ (t-test)
p	หมายถึง	ความน่าจะเป็น (Probability)
f	หมายถึง	ความถี่ (Frequency)
n	หมายถึง	จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปร
N	หมายถึง	จำนวนกลุ่มตัวอย่างรวม

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ ซึ่งเป็นข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ในคำถามเป็นแบบมีหลายคำตอบ (multiple choice) โดยให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียว ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพการสมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว รายได้ต่อเดือนของครอบครัวโดยเฉลี่ย ค่าใช้จ่ายของครอบครัวต่อเดือน ภาระมีหนี้สิน สาเหตุหรือที่มาของหนี้สิน และเงินออม

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของลักษณะทางประชากรศาสตร์ ซึ่งเป็นข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	170	42.50
หญิง	230	57.50
อายุ		
20 - 30 ปี	179	44.80
31 – 45 ปี	146	36.50
46 - 55 ปี	60	15.0
56 ปีขึ้นไป	15	3.80
ระดับการศึกษาสูงสุด(ปัจจุบัน)		
ไม่ได้ศึกษา	4	1.00
ต่ำกว่า ป.4	9	2.30
ป.4 – ป.6	26	6.50
มัธยมศึกษาตอนต้น(ม.1 – ม.3)	39	9.80
มัธยมศึกษาตอนปลาย(ม.4 – ม.6) / ปวช.	29	7.30
อนุปริญญา/ปวส.	138	34.50
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	124	31.00
สูงกว่าปริญญาตรี	31	7.80
อาชีพหลัก		
ทำนา / ทำไร่ / ทำสวน	35	8.80
ธุรกิจส่วนตัว / ผู้ประกอบวิชาชีพอิสระ	55	13.80
ข้าราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	185	46.30
รับจ้าง / กรรมกร / ทำงานในโรงงาน	125	31.30
สถานภาพการสมรส		
โสด	205	51.30
สมรส	157	39.30
หม้าย / หย่าร้าง	38	9.50
จำนวนสมาชิกในครอบครัว		
1 - 3 คน	123	30.80
4 – 6 คน	234	58.50
7-10 คน	35	8.80
11 คนขึ้นไป	8	2.00

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สถานภาพทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รายได้ต่อเดือนของครอบครัวโดยเฉลี่ย		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	41	10.30
5,001 – 10,000 บาท	69	17.30
10,001 – 25,000 บาท	129	32.30
25,001 บาท ขึ้นไป	161	40.30
ค่าใช้จ่ายของครอบครัวท่านประมาณเดือนละ		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	48	12.00
5,001 – 10,000 บาท	73	18.30
10,001 – 25,000 บาท	133	33.30
25,001 บาท ขึ้นไป	146	36.50
ขณะนี้ครอบครัวท่านมีหนี้สินหรือไม่		
ไม่มีหนี้สิน	86	21.50
มีหนี้สิน	314	78.50
รวม	400	100
สาเหตุหรือที่มาของหนี้สินท่าน		
(เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เพื่อซื้อ/ซ่อมแซมบ้านหรือที่อยู่อาศัย	154	17.54
เพื่อซื้อ/ซ่อมแซมยานพาหนะ	140	15.95
เพื่อลงทุนในอาชีพ	78	8.88
เพื่อการศึกษาบุตร	148	16.86
เพื่อรักษาพยาบาลคนในครอบครัว	82	9.34
เพื่ออุปการะ บิดา มารดา ญาติ	92	10.48
เพื่อซื้อสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น โทรศัพท์	162	18.45
เครื่องซักผ้า ตู้เย็น เครื่องปรับอากาศ ฯลฯ		
อื่นๆ	22	2.51
ขณะนี้ครอบครัวท่านมีเงินออมหรือไม่		
ไม่มี	188	47.00
มี ยอดเงินทั้งสิ้น	212	53.00

จากตารางที่ 1 พบว่าการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ ซึ่งเป็นข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษารั้งนี้ จำนวน 400 คน เป็นเพศหญิง ร้อยละ 57.50 มีอายุ 20-30 ปี ร้อยละ 44.80 มีการศึกษาระดับอนุปริญญา ร้อยละ 34.50 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับราชการ ร้อยละ 46.30 มีสถานภาพโสด ร้อยละ 51.30 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 – 6 คน ร้อยละ 58.50

มีรายได้ต่อเดือน 10,001 – 25,000 บาท ร้อยละ 40.30 มีค่าใช้จ่ายในบ้าน มากกว่า 25,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 36.50 มีภาระหนี้สิน ร้อยละ 78.50 สาเหตุหรือที่มาของหนี้สิน และเงินออมเพื่อซื้อสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น โทรศัพท์ เครื่องซักผ้า ตู้เย็น เครื่องปรับอากาศ ฯลฯ ร้อยละ 18.45 ขณะนี้ครอบครัวท่านมีเงินออมหรือไม่ ส่วนใหญ่มี ร้อยละ 53.00

ส่วนที่ 2 ผลเกี่ยวกับระดับการรับรู้เกี่ยวกับสังคมพอประมาณ(MOSO)

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับระดับการรับรู้เกี่ยวกับสังคมพอประมาณ(MOSO) โดยใช้คำถามปลายปิด (Close-Ended Question) แบ่งเป็น 2 หมวดย่อย ดังนี้

รู้/เคย	หมายถึง	รู้จักสังคมพอประมาณ
ไม่รู้/ไม่เคย	หมายถึง	ไม่รู้จักสังคมพอประมาณ

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละการรับรู้เกี่ยวกับสังคมพอประมาณ(MOSO)

ลำดับ ที่	คำถามเกี่ยวกับระดับการรับรู้เกี่ยวกับสังคม พอประมาณ(MOSO)	เคย/รู้		ไม่เคย/ไม่รู้	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1.	ท่านเคยพบเห็นฟังสื่อประชาสัมพันธ์ทางวิทยุ ใน โครงการคิโดอย่างยั่งยืน โดย กอ.รมน. เกี่ยวกับ สังคมพอประมาณ (MOderation SOciety) หรือ “โมโซ” หรือ “โมโซไซตี้” ในช่องทางต่างๆ เหล่านี้หรือไม่	232	58.00	168	42.00
1.1	สื่อประชาสัมพันธ์ทางโทรทัศน์	258	64.50	142	35.50
1.2	สื่อประชาสัมพันธ์ทางป้ายโฆษณา	244	61.00	156	39.00
1.3	สื่อประชาสัมพันธ์ทางเว็บไซต์ อินเทอร์เน็ต	190	47.50	210	52.50
1.4	สื่อประชาสัมพันธ์ทางวิทยุ	256	64.00	144	36.00
1.5	สื่อประชาสัมพันธ์ทางสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ฯลฯ	328	82.00	72	18.00

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ลำดับ ที่	คำถามเกี่ยวกับระดับการรับรู้เกี่ยวกับสังคม พอประมาณ(MOSO)	เคย/รู้		ไม่เคย/ไม่รู้	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2.	ท่านคิดว่า “ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ไม่น้อยเกินไปไม่มากเกินไป เหมาะสมกับสถานะ ของตนเอง สภาวะและปัจจัยแวดล้อมทั้งการ ดำรงชีวิตการทำงานและการเกษตรและทำธุรกิจการเกษตร หรือนอกภาคเกษตร และอื่น ๆ” ใช่หรือไม่	352	88.00	48	12.00
3.	ท่านคิดว่า “สังคมพอประมาณ (Moderation SOciety) หรือ “โมโซ” หรือ “โมโซโซดี” เป็น การ ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสถาบันไทยพัฒน์ ได้ ริเริ่มโครงการวิจัยและพัฒนาเครื่องมือและ เครือข่ายสนับสนุนการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงในภาคเมือง” ใช่หรือไม่	262	65.50	138	34.50
4.	ท่านคิดว่า “การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายใน ครัวเรือน เป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่จะทำให้การ ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ” ใช่หรือไม่	334	83.50	66	16.50
5.	ท่านคิดว่า “การช่วยเหลือเกื้อกูลอื่น โดยการสร้าง ความเข้มแข็งให้ชุมชน รู้จักฝึกกำลัง และมีการ เรียนรู้ที่เกิดจากรากฐานที่มั่นคง เป็นการดำเนิน ชีวิตอย่างพอประมาณ” ใช่หรือไม่	348	87.00	52	13.00
6.	ท่านคิดว่า “เงื่อนไขคุณธรรม เป็นองค์ประกอบ หนึ่งของการดำเนินชีวิตแบบสังคมพอประมาณ” ใช่หรือไม่	310	77.50	90	22.50

จากตารางที่ 2 แสดงระดับการรับรู้เกี่ยวกับสังคมพอประมาณ(MOSO)ของผู้ตอบแบบสอบถาม
สรุปได้ดังนี้

1.ท่านเคยพบเห็นหนังสือประชาสัมพันธ์ทางวิทยุ ในโครงการคิออย่างยั่งยืน โดย กอ.รมน. เกี่ยวกับ
สังคมพอประมาณ (MOderation SOciety) หรือ “โมโซ” หรือ “โมโซโซดี” ในช่องทางต่างๆ เหล่านี้
หรือไม่ ด้านสื่อประชาสัมพันธ์ทางโทรทัศน์ พบว่า มีผู้ที่ตอบแบบสอบถามเคย / รู้ ร้อยละ 64.50 ด้านสื่อ
ประชาสัมพันธ์ทางป้ายโฆษณา พบว่า มีผู้ที่ตอบแบบสอบถามเคย / รู้ ร้อยละ 61.00 ด้านสื่อประชาสัมพันธ์
ทางเว็บไซต์ อินเทอร์เน็ต พบว่า มีผู้ที่ตอบแบบสอบถามไม่เคย / ไม่รู้ ร้อยละ 52.50 ด้านสื่อประชาสัมพันธ์

ทางวิทยุ พบว่า มีผู้ที่ตอบแบบสอบถามเคย / รู้ ร้อยละ 64.00 และด้านสื่อประชาสัมพันธ์ทางสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ฯลฯ พบว่า มีผู้ที่ตอบแบบสอบถามเคย / รู้ ร้อยละ 82.00

2.ท่านคิดว่า “ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ไม่น้อยเกินไปไม่มากเกินไป เหมาะสมกับสถานะของตนเอง สภาวะและปัจจัยแวดล้อมทั้งการดำรงชีวิตการทำงานเกษตรและทำธุรกิจการเกษตรหรือนอกภาคเกษตร และอื่น ๆ” ใช่หรือไม่ พบว่า มีผู้ที่ตอบแบบสอบถามเคย / รู้ เป็นร้อยละ 88.00

3.ท่านคิดว่า “สังคมพอประมาณ (Moderation Society) หรือ “โมโซ” หรือ “โมโซโซดี” เป็นการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสถาบันไทยพัฒน์ ได้ริเริ่มโครงการวิจัยและพัฒนาเครื่องมือและเครือข่ายสนับสนุนการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาคเมือง” ใช่หรือไม่ พบว่า มีผู้ที่ตอบแบบสอบถามเคย / รู้ ร้อยละ 65.00

4.ท่านคิดว่า “การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายในครัวเรือน เป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่จะทำให้การดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ” ใช่หรือไม่ พบว่า มีผู้ที่ตอบแบบสอบถามเคย / รู้ ร้อยละ 85.50

5.ท่านคิดว่า “การช่วยเหลือเกื้อกูลอื่น โดยการสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน รู้จักผนึกกำลัง และมีการเรียนรู้ที่เกิดจากรากฐานที่มั่นคง เป็นการดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ” ใช่หรือไม่ พบว่า มีผู้ที่ตอบแบบสอบถามเคย / รู้ ร้อยละ 87.00

6.ท่านคิดว่า “เงื่อนไขคุณธรรม เป็นองค์ประกอบหนึ่งของการดำเนินชีวิตแบบสังคมพอประมาณ” ใช่หรือไม่ พบว่า มีผู้ที่ตอบแบบสอบถามเคย / รู้ ร้อยละ 77.50

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์การดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ทั้ง 5 ด้าน

ผลการวิเคราะห์ลักษณะการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ โดยใช้คำถามปลายปิด (Close-Ended Question) แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) แต่ละคำถามมีคำตอบให้เลือกตามลำดับความสำคัญ โดยกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินดังนี้

- 1 หมายถึง ปฏิบัติเป็นประจำ
- 2 หมายถึง ปฏิบัติบ่อยครั้ง
- 3 หมายถึง ปฏิบัติบางครั้ง
- 4 หมายถึง ปฏิบัตินานๆ ครั้ง
- 5 หมายถึง ไม่เคยปฏิบัติเลย

แล้วใช้การประเมินผลโดยการหาค่าเฉลี่ย ซึ่งทำการแบ่งระดับออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย ต่ำกว่า 1.50	หมายถึง ไม่เคยปฏิบัติเลย
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายถึง มีความถี่ในการปฏิบัติน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายถึง มีความถี่ในการปฏิบัติบางครั้ง
ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49	หมายถึง มีความถี่ในการปฏิบัติบ่อยครั้ง
ค่าเฉลี่ย 4.50 ขึ้นไป	หมายถึง มีความถี่ในการปฏิบัติเป็นประจำ

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับลักษณะการดำเนินชีวิตแบบสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน

ด้านการดำเนินชีวิตแบบสังคมพอประมาณ	ระดับความพอประมาณในการดำเนินชีวิต			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	อันดับการปฏิบัติ
1. ด้านความพอประมาณในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม	3.20	0.66	บางครั้ง	5
2. ด้านความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม	3.50	0.58	บ่อยครั้ง	4
3. ด้านระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม	3.51	0.62	บ่อยครั้ง	3
4. ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม	3.64	0.69	บ่อยครั้ง	2
5. ด้านคุณธรรมในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม	3.65	0.66	บ่อยครั้ง	1
รวม	3.50	0.49	บ่อยครั้ง	

จากตารางที่ 3 พบว่าการดำเนินชีวิตแบบสังคมพอประมาณทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับบ่อยครั้ง ค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.60 เมื่อพิจารณาตามรายด้านพบว่าประชาชนมีลักษณะการดำเนินชีวิตแบบสังคมพอประมาณ อันดับที่ 1 คุณธรรมในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม บ่อยครั้งค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.65 อันดับที่ 2 ความรู้ในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม บ่อยครั้ง เฉลี่ยร้อยละ 3.64 อันดับที่ 3 ระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม บ่อยครั้ง ค่าเฉลี่ย 3.51

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะการดำเนินชีวิตแบบสังคมพอประมาณด้านความพอประมาณในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

ความพอประมาณในการดำเนินชีวิต โดยภาพรวม	ระดับความพอประมาณในการดำเนินชีวิต			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	อันดับการปฏิบัติ
1. ท่านคิดว่าการก่อหนี้ที่มีได้ก่อให้เกิดรายได้ หรือมิใช่เป็นการนำเงินไปลงทุนเพื่อให้เกิดรายได้เพิ่ม แต่ส่วนใหญ่จะเป็นการซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ชีวิตของท่าน อาทิ เครื่องปรับอากาศ เครื่องเสียง โทรศัพท์มือถือ ฯลฯ นั้น มีความจำเป็นสำหรับท่านและครอบครัวเพียงใด	3.30	0.93	บางครั้ง	2

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ความพอประมาณในการดำเนินชีวิต โดยภาพรวม	ระดับความพอประมาณในการดำเนินชีวิต			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	อันดับ การปฏิบัติ
2.ปัจจุบันมีระบบการกู้เงินที่ทำเรื่องและอนุมัติได้ง่าย ท่านคิดว่าการกู้เงินจากกิจการ สวัสดิการ หรือสถาบันการเงินต่างๆ หลายๆ แห่งเพื่อนำมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวันนั้น มีความจำเป็นสำหรับท่านและครอบครัวมากเพียงใด	3.10	0.94	บางครั้ง	3
3. ท่านมักใช้จ่ายเงินในการซื้อสินค้า/บริการเพื่อบริโภค / อุปโภคที่ค่อนข้างเกินความจำเป็นหรือเกินฐานะหรือไม่	3.10	0.97	บางครั้ง	3
4.ท่านเห็นด้วยกับการใช้จ่ายเงินในสิ่งที่ไม่จำเป็น เพื่อรักษา / เสริมสร้างสถานภาพทางสังคมของท่าน ให้เท่าเทียม / ไม่ด้อยกว่า บุคคลอื่นมากนักน้อยเพียงใด	2.97	0.99	บางครั้ง	5
5.ท่านคิดว่าการจัดทำบัญชีรายรับ รายจ่าย และจัดสรรเงินเพื่อการออมและเพื่อใช้จ่าย โดยจะออมเงินตามแผน และไม่ใช้จ่ายเงินเกินกว่างบประมาณที่ตั้งแผนไว้อย่างสม่ำเสมอมีความสำคัญเพียงใด	3.54	0.98	บ่อยครั้ง	1
รวม	3.20	0.66	บางครั้ง	

จากตารางที่ 4 พบว่าการดำเนินชีวิตแบบสังคมความพอประมาณในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับบางครั้ง ค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.25 เมื่อพิจารณาตามรายด้านพบว่าประชาชนมีลักษณะด้านความพอประมาณในการดำเนินชีวิตอันดับที่ 1 ข้อ 5 ท่านคิดว่าการจัดทำบัญชีรายรับ รายจ่าย และจัดสรรเงินเพื่อการออมและเพื่อใช้จ่ายโดยจะออมเงินตามแผน และไม่ใช้จ่ายเงินเกินกว่างบประมาณที่ตั้งแผนไว้อย่างสม่ำเสมอมีความสำคัญเพียงใด บ่อยครั้ง เฉลี่ยร้อยละ 3.54 อันดับที่ 2 ข้อ 1 ท่านคิดว่าการก่อหนี้ที่มีได้ก่อให้เกิดรายได้หรือมิใช่เป็นการนำเงินไปลงทุนเพื่อให้เกิดรายได้เพิ่ม แต่ส่วนใหญ่จะเป็นการซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ชีวิตของท่าน อาทิ เครื่องปรับอากาศ เครื่องเสียง โทรศัพท์มือถือ ฯลฯ นั้น มีความจำเป็นสำหรับท่านและครอบครัวเพียงใด บางครั้ง ค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.30 อันดับที่ 5 ข้อ 4.ท่านเห็นด้วยกับการใช้จ่ายเงินในสิ่งที่ไม่จำเป็น เพื่อรักษา / เสริมสร้างสถานภาพทางสังคมของท่าน ให้เท่าเทียม / ไม่ด้อยกว่า บุคคลอื่นมากนักน้อยเพียงใดบางครั้ง เฉลี่ยร้อยละ 2.97

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะการดำเนินชีวิตแบบสังคมพอประมาณด้าน
ความพอประมาณในด้านความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิต

ความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิต โดยภาพรวม	ระดับความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิต			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	อันดับ การปฏิบัติ
1.ท่านคิดว่าการพัฒนาให้ชีวิตก้าวหน้าได้นั้นจะต้องอยู่บนหลักการพึ่งตนเอง เช่น จะต้องเป็นผู้ที่มีจิตใจเข้มแข็ง อดทนพร้อมที่จะต่อสู้กับอุปสรรค	3.81	0.88	บ่อยครั้ง	1
2.ท่านมีการอบรมสั่งสอน / แนะนำ / ตักเตือน / ให้ความรู้แก่ผู้อยู่ในความดูแลหรืออุปการะ เช่น บุตร ญาติพี่น้องในเรื่องการประหยัดไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ ฯลฯ	3.73	0.85	บ่อยครั้ง	2
3.เมื่อท่านจะดำเนินกิจกรรมใด ๆ ท่านจะวางแผนก่อนทุกครั้ง เช่นการเดินทางไปต่างจังหวัด การใช้ร่างกายในครอบครัว	3.58	0.91	บ่อยครั้ง	3
4.ในการตัดสินใจซื้อสินค้า / บริการท่านคำนึงถึงความพอใจ ความหรรษา ชื่อเสียงของสินค้า/บริการ มากกว่าคำนึงถึงประโยชน์ หรือความคุ้มค่า มากน้อยเพียงใด	3.20	0.93	บางครั้ง	4
5.ท่านคิดว่าปัจจุบันกระแสบริโภคนิยมทำให้ท่านมีความต้องการที่เกินกว่าปัจจัยสี่ (ที่อยู่อาศัย อาหาร เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค) โดยไม่คำนึงถึงเหตุผลความจำเป็นที่เพียงพอ	3.19	0.94	บางครั้ง	5
รวม	3.50	0.58	บ่อยครั้ง	

จากตารางที่ 5 พบว่าการดำเนินชีวิตแบบสังคมพอประมาณ ด้านความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับบ่อยครั้ง ค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.50 เมื่อพิจารณาตามรายด้านพบว่าประชาชนมีลักษณะด้านความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิต อันดับที่ 1 ข้อ 1 ท่านคิดว่าการพัฒนาให้ชีวิตก้าวหน้าได้นั้นจะต้องอยู่บนหลักการพึ่งตนเอง เช่น จะต้องเป็นผู้ที่มีจิตใจเข้มแข็ง อดทนพร้อมที่จะต่อสู้กับอุปสรรค บ่อยครั้ง เฉลี่ยร้อยละ 3.81 อันดับที่ 2 ข้อ 2 ท่านมีการอบรมสั่งสอน / แนะนำ / ตักเตือน / ให้ความรู้แก่ผู้อยู่ในความ

ดูแลหรืออุปการะ เช่น บุตร ญาติพี่น้องในเรื่องการประหยัดไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ ฯลฯ บ่อยครั้ง ค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.73 อันดับที่ 5 ข้อ 5.ท่านคิดว่าปัจจุบันกระแสบริโภคนิยมทำให้ท่านมีความต้องการที่เกินกว่าปัจจัยสี่ (ที่อยู่อาศัย อาหาร เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค) โดยไม่คำนึงถึงเหตุผลความจำเป็นที่เพียงพอ บางครั้ง ค่าเฉลี่ย 3.19

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะการดำเนินชีวิตแบบสังคมพอประมาณด้านความพอประมาณในด้านระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิต

ระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิต โดยภาพรวม	ระดับระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิต			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	อันดับ การปฏิบัติ
1.ครอบครัวของท่านมีการออมเงินมากน้อยเพียงใดเมื่อเทียบกับรายได้	3.36	0.93	บ่อยครั้ง	5
2.ท่านคิดว่า การประกันชีวิต การซื้อพันธบัตร หรือระบบการออมอื่นๆ ที่มีการออมเงินอย่างสม่ำเสมอ มีความจำเป็นเพียงใด	3.43	0.94	บ่อยครั้ง	4
3. ท่านคิดว่า การได้รับโอกาสการเรียนรู้ เช่น เทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ ข่าวสารจากสื่อมวลชน อันทำให้รู้เท่าทันเหตุการณ์ที่เป็นประโยชน์แก่การดำรงชีวิต และอาชีพการงานของสมาชิกในครอบครัว นั้นมีความสำคัญเพียงใด	3.56	0.85	บ่อยครั้ง	3
4.ท่านคิดว่า การได้รับโอกาสการเรียนรู้ เช่น เทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ ข่าวสารจากสื่อมวลชน อันทำให้รู้เท่าทันเหตุการณ์ที่เป็นประโยชน์แก่การดำรงชีวิต และอาชีพการงานของสมาชิกในครอบครัว นั้นมีความสำคัญเพียงใด	3.62	0.90	บางครั้ง	1
5.ท่านหาโอกาสทำกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ใน ครอบครัว เช่น รับประทานอาหารร่วมกัน การปลูกผักสวนครัว การออกกำลังกายทำสวนศึกษา การไปเยี่ยมญาติในโอกาสสำคัญ เพื่อให้เกิดความอบอุ่นภายในครอบครัว ตลอดเวลา	3.57	0.93	บ่อยครั้ง	2
รวม	3.50	0.62	บ่อยครั้ง	

จากตารางที่ 6 พบว่าการดำเนินชีวิตแบบสังคมความพอประมาณ ด้านระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับบ่อยครั้ง ค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.50 เมื่อพิจารณาตามรายด้านพบว่าประชาชนมีลักษณะด้านความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิต อันดับที่ 1 ข้อ 4.ท่านคิดว่า การได้รับโอกาสการเรียนรู้ เช่น เทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ ข่าวสารจากสื่อมวลชน อันทำให้รู้เท่าทันเหตุการณ์ที่เป็นประโยชน์แก่การดำรงชีวิต และอาชีพการงานของสมาชิกในครอบครัว นั้นมีความสำคัญเพียงใด บ่อยครั้ง เฉลี่ยร้อยละ 3.62 อันดับที่ 2 ข้อ 5.ท่านหาโอกาสทำกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว เช่น รับประทานอาหารร่วมกัน การปลูกผักสวนครัวการออกกำลังกายทัศนศึกษา การไปเยี่ยมญาติในโอกาสสำคัญ เพื่อให้เกิดความอบอุ่นภายในครอบครัว ตลอดเวลา บ่อยครั้ง ค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.57 อันดับที่ 5 ข้อ1.ครอบครัวของท่านมีการออมเงินมากน้อยเพียงใดเมื่อเทียบกับรายได้ บางครั้ง ค่าเฉลี่ย 3.36

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะการดำเนินชีวิตแบบสังคมความพอประมาณด้านความพอประมาณในด้านความรู้ในการดำเนินชีวิต

ความรู้ในการดำเนินชีวิต โดยภาพรวม	ระดับความรู้ในการดำเนินชีวิต			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	อันดับ การปฏิบัติ
1.ท่านคิดว่าท่านมีความรู้ในเรื่องการจัดทำบัญชีครัวเรือนมากน้อยเพียงใด	3.58	0.90	บ่อยครั้ง	5
2.ท่านคิดว่าการศึกษาในเรื่องการจัดการการเงินมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตในระดับ	3.62	0.90	บ่อยครั้ง	4
3. ท่านคิดว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารในเรื่องต่างๆ เช่น เศรษฐกิจ สังคม การเมือง ฯลฯ มีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในระดับใด	3.68	0.88	บ่อยครั้ง	2
4.ปัจจุบันในโลกยุคข่าวสาร ท่านคิดว่า การใช้ความรู้จากสื่อต่าง ๆ เพื่อใช้ในการตัดสินใจดำเนินกิจกรรมใด ๆ นั้นไม่เพียงพอแต่ต้องใช้ทักษะในการติดต่ออย่างรอบคอบ และระมัดระวัง	3.63	0.90	บางครั้ง	3
5.ความรู้เป็นสิ่งที่สามารถเกิดขึ้นได้จากการแสวงหาการศึกษาเพิ่มเติม การเรียนรู้จากประสบการณ์ผู้อื่น การอ่านและอื่น ๆ ซึ่งท่านจะปฏิบัติเป็นประจำและเป็นหลักการดำเนินชีวิตของท่าน	3.69	0.86	บ่อยครั้ง	1
รวม	3.64	0.67	บ่อยครั้ง	

จากตารางที่ 7 พบว่าการดำเนินชีวิตแบบสังคมความพอประมาณ ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับบ่อยครั้ง ค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.64 เมื่อพิจารณาตามรายด้านพบว่าประชาชนมีลักษณะด้านความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิต อันดับที่ 1 ข้อ 5.ความรู้เป็นสิ่งที่สามารถเกิดขึ้นได้จากการแสวงหาการศึกษาเพิ่มเติม การเรียนรู้จากประสบการณ์ผู้อื่น การอ่านและอื่น ๆ ซึ่งท่านจะปฏิบัติเป็นประจำและเป็นหลักการดำเนินชีวิตของท่าน บ่อยครั้ง เฉลี่ยร้อยละ 3.69 อันดับที่ 2 ข้อ3. ท่านคิดว่าการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในเรื่องต่างๆ เช่น เศรษฐกิจ สังคม การเมือง ฯลฯ มีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในระดับใด บ่อยครั้ง ค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.68 อันดับที่ 5 ข้อ 1.ท่านคิดว่าท่านมีความรู้ในเรื่องการจัดทำบัญชีครัวเรือนมากน้อยเพียงใด บ่อยครั้ง ค่าเฉลี่ย 3.58

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะการดำเนินชีวิตแบบสังคมความพอประมาณด้านความพอประมาณในด้านคุณธรรมในการดำเนินชีวิต

คุณธรรมในการดำเนินชีวิต โดยภาพรวม	ระดับคุณธรรมในการดำเนินชีวิต			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	อันดับ การปฏิบัติ
1.ท่านคิดว่าได้นำหลักศาสนาใช้ในการดำเนินชีวิตอยู่ในระดับใด เช่น ประพฤติดี ละเว้นชั่ว ยึดมั่นในศีลห้า	3.96	0.86	บ่อยครั้ง	1
2.ท่านเห็นว่าการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน คนเก่ง หรือคนที่มีความสามารถควรเป็นผู้มีคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ สุจริต อยู่ในระดับใด	3.77	0.98	บ่อยครั้ง	3
3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าปัจจุบันเงินเป็นสิ่งที่จำเป็นในการนำมาซึ่งความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวมากกว่าจะมัวคำนึงถึงคุณธรรม	3.38	1.05	บ่อยครั้ง	4
4.ท่านคิดว่าการอบรมธรรมะเดือนในหน่วยงานไม่มีความจำเป็นแต่เป็นเรื่องที่น่าเบื่อและเสียเวลา	3.20	1.08	บางครั้ง	5
5.ท่านคิดว่าการมีคุณธรรม อาทิ ความซื่อสัตย์ สุจริต ความอดทน ความเพียร การมีสติปัญญา เป็นหลักในการดำเนินชีวิตที่จำเป็น และเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจให้ท่านกระทำในสิ่งต่าง ๆ ด้วยความถูกต้องและเหมาะสม	3.94	0.98	บ่อยครั้ง	2
รวม	3.65	0.66	บ่อยครั้ง	

จากตารางที่ 8 พบว่าการดำเนินชีวิตแบบสังคมพอประมาณ ด้านคุณธรรมในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับบ่อยครั้ง ค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.65 เมื่อพิจารณาตามรายด้านพบว่าประชาชนมีลักษณะด้านด้านความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิต อันดับที่ 1 ข้อ 1.ท่านคิดว่าได้นำหลักศาสนาใช้ในการดำเนินชีวิตอยู่ในระดับใด เช่น ประพฤติดี ละเว้นชั่ว ยึดมั่นในศีลห้าบ่อยครั้ง เฉลี่ยร้อยละ 3.96 อันดับที่ 2 ข้อ 5 ท่านคิดว่าการมีคุณธรรม อาทิ ความซื่อสัตย์ สุจริต ความอดทน ความเพียร การมีสติปัญญา เป็นหลักในการดำเนินชีวิตที่จำเป็น และเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจให้ท่านกระทำในสิ่งต่าง ๆ ด้วยความถูกต้องและเหมาะสม บ่อยครั้ง ค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.94 อันดับที่ 5 ข้อ 4.ท่านคิดว่าการอบรมธรรมะเดือนในหน่วยงานไม่มีความจำเป็นแต่เป็นเรื่องที่น่าเบื่อและเสียเวลา บางครั้ง ค่าเฉลี่ย 3.20

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบของการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ

ตารางที่ 9 การทดสอบค่าวิกฤตที่ (t-test) ระหว่าง เพศชาย และ เพศ หญิง ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน

ด้านการดำเนินชีวิตแบบสังคมพอประมาณ	ชาย		หญิง		t	p
	n=170		n=230			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านความพอประมาณในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม	3.25	0.63	3.16	0.69	1.17	0.280
2. ด้านความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม	3.49	0.56	3.50	0.60	0.08	0.766
3. ด้านระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม	3.45	0.61	3.55	0.63	1.12	0.291
4. ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม	3.52	0.62	3.72	0.72	5.31	0.022*
5.ด้านคุณธรรมในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม	3.59	0.63	3.70	0.69	1.18	0.276
รวม	3.46	0.49	3.53	0.50	0.05	0.823

*p < .05

ผลการทดสอบความแปรปรวนของการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน ระหว่างเพศ โดยใช้ Levene' s test พบว่าความแปรปรวนของการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้านระหว่างเพศไม่แตกต่างกัน โดยผลการเปรียบเทียบการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ทั้ง 5 ด้านโดยรวมเพศชายมีค่าเฉลี่ย 3.46 และเพศหญิงมีค่าเฉลี่ย 3.53 เมื่อทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้วยวิธีการ t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 พบว่าประชาชนทั้งเพศชาย และเพศหญิง มีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 10 การทดสอบค่าวิกฤตที่ (t-test) ระหว่างระหว่างประชาชนที่มีอายุต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ

ด้านการดำเนินชีวิตแบบสังคม พอประมาณ	20 -30 ปี		31 -45 ปี		46 -55 ปี		56 ปีขึ้นไป		F	p
	n=179		n=146		n=60		n=15			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านความพอประมาณ ในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม	3.32	0.56	3.24	0.68	2.82	0.73	2.87	0.69	10.84	0.000*
2. ด้านความมีเหตุผลในการ ดำเนินชีวิตโดยภาพรวม	3.57	0.58	3.46	0.60	3.46	0.59	3.20	0.36	2.64	0.049*
3. ด้านระบบภูมิคุ้มกันในการ ดำเนินชีวิตโดยภาพรวม	3.54	0.60	3.45	0.60	3.57	0.62	3.44	0.94	0.90	0.438
4. ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิต โดยภาพรวม	3.71	0.60	3.57	0.67	3.57	0.81	3.73	1.10	1.36	0.254
5.ด้านคุณธรรมในการดำเนินชีวิตโดย ภาพรวม	3.74	0.58	3.58	0.69	3.52	0.73	3.76	0.94	2.71	0.045*
รวม	3.57	0.45	3.46	0.50	3.39	0.53	3.40	0.59	3.11	0.026*

*p < .05

ผลการทดสอบความแปรปรวนของการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามอายุ โดยใช้ Levene' s test พบว่าความแปรปรวนของการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามอายุแตกต่างกัน โดยผลการเปรียบเทียบการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน ที่มีอายุ 20 – 30 ปี อายุ 31- 45 ปี อายุ 46 – 55ปี และอายุ 56 ปีขึ้นไป มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way –ANOVA) มีระดับนัยทางสถิติ .05 พบว่าความแตกต่างทางอายุมีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน และการจำแนกรายละเอียดตามรายด้านดังนี้ ด้านที่ 1. ด้านความพอประมาณในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวมด้านที่ 2. ด้านความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวมด้านที่ 5.ด้านคุณธรรมในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณที่แตกต่างกัน ส่วนด้านที่ 3. ด้านระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม และ ด้านที่ 4. ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิต โดยภาพรวมมีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 11 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชน ที่มีอายุที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้านความพอประมาณในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

	20 -30 ปี	31 -45 ปี	46 -55 ปี	56 ปีขึ้นไป
20 -30 ปี	-	0.087	0.503*	0.456*
31 -45 ปี	0.873	-	0.416*	0.369
46 -55 ปี	0.503*	0.416*	-	0.047
56 ปีขึ้นไป	0.456*	0.369	0.405	-

จากตารางที่ 11 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังจากการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีอายุที่ต่างกัน ต่อการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ พบว่าประชาชนที่มีอายุ 20-30ปี 31 – 45 ปี 46 -55 ปี และ56 ปี ขึ้นไป มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ที่แตกต่างกัน ด้านความพอประมาณในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

ตารางที่ 12 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชน ที่มีอายุที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้านความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

	20 -30 ปี	31 -45 ปี	46 -55 ปี	56 ปีขึ้นไป
20 -30 ปี	-	0.116	0.113	0.373
31 -45 ปี	0.116	-	0.003	0.258
46 -55 ปี	0.113	0.003	-	0.260
56 ปีขึ้นไป	0.373	0.258	0.260	-

จากตารางที่ 12 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังจากการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีอายุที่ต่างกัน ต่อการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพบว่าประชาชนที่มีอายุ 20-30ปี 31 – 45 ปี 46 -55 ปี และ56 ปี ขึ้นไป มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ที่ไม่แตกต่างกัน ด้านความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

ตารางที่ 13 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชน ที่มีอายุที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้านระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

	20 -30 ปี	31 -45 ปี	46 -55 ปี	56 ปีขึ้นไป
20 -30 ปี	-	0.091	0.037	0.096
31 -45 ปี	0.091	-	0.128	0.005
46 -55 ปี	0.037	0.128	-	0.133
56 ปีขึ้นไป	0.096	0.005	0.133	-

จากตารางที่ 13 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังจากการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีอายุที่ต่างกัน ต่อการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ พบว่าประชาชนที่มีอายุ 20-30ปี 31 – 45 ปี 46 -55 ปี และ56 ปี ขึ้นไป มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ที่ไม่แตกต่างกัน ด้านระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

ตารางที่ 14 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชน ที่มีอายุที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

	20 -30 ปี	31 -45 ปี	46 -55 ปี	56 ปีขึ้นไป
20 -30 ปี	-	0.135	0.140	0.027
31 -45 ปี	0.135	-	0.005	0.162
46 -55 ปี	0.140	0.005	-	0.167
56 ปีขึ้นไป	0.027	0.162	0.167	-

จากตารางที่ 14 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังจากการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีอายุที่ต่างกัน ต่อการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ พบว่าประชาชนที่มีอายุ 20-30ปี 31 – 45 ปี 46 -55 ปี และ56 ปี ขึ้นไป มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ที่ไม่แตกต่างกัน ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

ตารางที่ 15 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชน ที่มีอายุที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้านคุณธรรมในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

	20 -30 ปี	31 -45 ปี	46 -55 ปี	56 ปีขึ้นไป
20 -30 ปี	-	0.169	0.221	0.016
31 -45 ปี	0.169	-	0.052	0.185
46 -55 ปี	0.221	0.052	-	0.237
56 ปีขึ้นไป	0.016	0.185	0.237	-

จากตารางที่ 15 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังจากการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีอายุที่ต่างกัน ต่อการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ พบว่าประชาชนที่มีอายุ 20-30ปี 31 – 45 ปี 46 -55 ปี และ56 ปี ขึ้นไป มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ที่ไม่แตกต่างกัน ด้านคุณธรรมในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

ตารางที่ 16 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชน ที่มีอายุที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้านการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน

	20 -30 ปี	31 -45 ปี	46 -55 ปี	56 ปีขึ้นไป
20 -30 ปี	-	0.120	0.188*	0.177
31 -45 ปี	0.120	-	0.068	0.057
46 -55 ปี	0.188*	0.057	-	0.011
56 ปีขึ้นไป	0.177	0.057	0.011	-

จากตารางที่ 16 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังจากการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีอายุที่ต่างกัน ต่อการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ พบว่าประชาชนที่มีอายุ 20-30ปี และ 46 -55 ปี มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ที่แตกต่างกัน ด้านการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ทั้ง 5 ด้าน

ตารางที่ 17 การทดสอบค่าวิกฤตที่ (t-test) ระหว่างระหว่างประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ

ด้านการดำเนินชีวิตแบบ สังคมพอประมาณ	ไม่ได้ศึกษา		ต่ำกว่า ป 4		ป. 4 – ป.6		ม.1 – ม.3		ม.4 – ม.6		อนุปริญญา		ปริญญาตรี		สูงกว่า ปริญญาตรี		F	p
	n=4		n=9		n=26		n=39		n=29		n=138		n=124		n=31			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านความพอประมาณ ในการดำเนินชีวิตโดย ภาพรวม	3.60	0.23	3.07	0.73	3.23	0.73	3.50	0.66	3.17	0.76	3.25	0.60	3.10	0.63	2.99	0.79	3.17	0.003*
2. ด้านความมีเหตุผลในการ ดำเนินชีวิตโดยภาพรวม	3.30	0.35	3.04	0.75	3.18	0.50	3.57	0.70	3.35	0.46	3.59	0.58	3.48	0.56	3.65	0.49	2.40	0.020*
3. ด้านระบบภูมิคุ้มกันในการ ดำเนินชีวิตโดยภาพรวม	2.80	1.42	3.00	0.74	3.33	0.68	3.74	0.80	3.24	0.43	3.50	0.58	3.55	0.52	3.65	0.60	3.21	0.003*
4. ด้านความรู้ในการดำเนิน ชีวิตโดยภาพรวม	2.60	0.69	3.13	1.24	3.38	0.56	3.72	0.84	3.39	0.57	3.68	0.54	3.66	0.71	3.95	0.68	4.07	0.000*
5.ด้านคุณธรรมในการดำเนิน ชีวิตโดยภาพรวม	3.10	0.81	3.18	1.02	3.32	0.72	3.68	0.87	3.77	0.75	3.73	0.53	3.65	0.60	3.65	0.77	4.45	0.000*
รวม	3.08	0.70	3.08	0.86	3.29	0.52	3.64	0.71	3.38	0.44	3.55	0.43	3.50	0.41	3.58	0.44	2.39	0.21*

*p < .05

ผลการทดสอบความแปรปรวนของการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา โดยใช้ Levene's test พบว่าความแปรปรวนของการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา แตกต่างกัน โดยผลการเปรียบเทียบการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน ที่ไม่ได้ศึกษา ระดับการศึกษาต่ำกว่า ป.4 ระดับ ป.4-ป.6 ระดับ ม.1 – ม. 3 ระดับ ม.4 – ม.6 ระดับอนุปริญา ระดับปริญญาตรี และ สูงกว่าปริญญา มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแปรทางเดียว (One – Way –ANOVA) มีระดับนัยทางสถิติ .05 พบว่าความแตกต่างทางระดับการศึกษา มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน และการจำแนกรายละเอียดตามรายด้านดังนี้ ด้านที่ 1. ด้านความพอประมาณในการดำเนินชีวิต โดยภาพรวมด้านที่ 2. ด้านความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม ส่วนด้านที่ 3. ด้านระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม และ ด้านที่ 4. ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิต ด้านที่ 5.ด้านคุณธรรมในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม โดยภาพรวมมีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 18 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้านความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

	ไม่ได้ศึกษา	ต่ำกว่า ป 4	ป. 4 – ป.6	ม.1 – ม.3	ม.4 – ม.6	อนุปริญา	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
ไม่ได้ศึกษา	-	0.533	0.369	0.103	0.435	0.354	0.500	0.607
ต่ำกว่า ป 4	0.533	-	0.164	0.431	0.099	0.180	0.033	0.073
ป. 4 – ป.6	0.369	0.164	-	0.267	0.065	0.016	0.131	0.237
ม.1 – ม.3	0.103	0.431	0.267	-	0.332	0.251	0.397*	0.504*
ม.4 – ม.6	0.435	0.099	0.065	0.332	-	0.081	0.066	0.172
อนุปริญา	0.354	0.180	0.015	0.251	0.081	-	0.146	0.253
ปริญญาตรี	0.500	0.033	0.131	0.394*	0.066	0.146	-	0.107
สูงกว่าปริญญาตรี	0.607	0.073	0.237	0.504*	0.172	0.253	0.107	-

จากตารางที่ 18 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังจากการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน ที่ระดับปริญญาตรี และ สูงกว่าปริญญาตรี มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ที่แตกต่างกัน ด้านความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

ตารางที่ 19 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้านความพอประมาณในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

	ไม่ได้ศึกษา	ต่ำกว่า ป.4	ป.4 – ป.6	ม.1 – ม.3	ม.4 – ม.6	อนุปริญญา	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
ไม่ได้ศึกษา	-	0.256	0.123	0.269	0.051	0.290	0.184	0.345
ต่ำกว่า ป.4	0.257	-	0.133	0.525	0.307	0.545	0.439	0.601
ป.4 – ป.6	0.123	0.133	-	0.392	0.175	0.413*	0.307	0.468*
ม.1 – ม.3	0.269	0.525	0.392	-	0.218	0.021	0.085	0.076
ม.4 – ม.6	0.052	0.307	0.175	0.218	-	0.238	0.132	0.293
อนุปริญญา	0.290	0.545	0.413*	0.021	0.238	-	0.106	0.055
ปริญญาตรี	0.184	0.439	0.307	0.085	0.132	0.106	-	0.161
สูงกว่าปริญญาตรี	0.345	0.601	0.468*	0.076	0.239	0.055	0.161	-

จากตารางที่ 19 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังจากการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน ที่ระดับอนุปริญญา และ สูงกว่าปริญญาตรี มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ที่แตกต่างกัน ด้านความพอประมาณในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

ตารางที่ 20 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้านระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

	ไม่ได้ศึกษา	ต่ำกว่า ป.4	ป.4 – ป.6	ม.1 – ม.3	ม.4 – ม.6	อนุปริญญา	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
ไม่ได้ศึกษา	-	0.200	0.531	0.944	0.441	0.697	0.760	0.852
ต่ำกว่า ป.4	0.200	-	0.331	0.744*	0.241	0.497	0.560	0.652
ป.4 – ป.6	0.531	0.331	-	0.413	0.089	0.166	0.229	0.321
ม.1 – ม.3	0.944	0.744*	0.413	-	0.502*	0.247	0.184	0.092
ม.4 – ม.6	0.441	0.241	0.089	0.502*	-	0.256	0.318	0.410
อนุปริญญา	0.697	0.497	0.166	0.247	0.256	-	0.063	0.155
ปริญญาตรี	0.760	0.560	0.229	0.184	0.318	0.063	-	0.920
สูงกว่าปริญญาตรี	0.851	0.652	0.321	0.092	0.410	0.155	0.092	-

จากตารางที่ 20 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังจากการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ พบว่าประชาชนที่มี

ระดับการศึกษาที่ต่างกัน ที่ระดับต่ำกว่า ป.4 ระดับ ม.1 – ม.3 และ ระดับ ม.4 – ม.6 มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ที่แตกต่างกัน ด้านระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

ตารางที่ 21 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชน ที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิต โดยภาพรวม

	ไม่ได้ศึกษา	ต่ำกว่า ป.4	ป.4 – ป.6	ม.1 – ม.3	ม.4 – ม.6	อนุปริญญา	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
ไม่ได้ศึกษา	-	0.533	0.077	1.128*	0.786	1.081*	1.065*	1.348*
ต่ำกว่า ป.4	0.533	-	0.244	0.595	0.253	0.548	0.531	0.815*
ป.4 – ป.6	0.777	0.244	-	0.351	0.009	0.304	0.287	0.572*
ม.1 – ม.3	1.128*	0.595	0.351	-	0.342	0.047	0.063	0.220
ม.4 – ม.6	0.786	0.253	0.009	0.342	-	0.295	0.278	0.562*
อนุปริญญา	1.081*	0.548	0.304	0.047	0.295	-	0.016	0.267
ปริญญาตรี	1.065*	0.531	0.288	0.064	0.278	0.016	-	0.284
สูงกว่าปริญญาตรี	1.348*	0.815*	0.572*	0.220	0.562*	0.267	0.284	-

จากตารางที่ 21 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน ที่ไม่ได้ศึกษา ระดับต่ำกว่า ป.4 ระดับ ป.4 – ป.6 ระดับ ม.1 – ม.3 และ ระดับ ม.4 – ม.6 ระดับอนุปริญญาตรี ระดับปริญญาตรี และระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ที่แตกต่างกัน ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

ตารางที่ 22 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชน ที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้านคุณธรรมในการดำเนินชีวิต โดยภาพรวม

	ไม่ได้ศึกษา	ต่ำกว่า ป.4	ป.4 – ป.6	ม.1 – ม.3	ม.4 – ม.6	อนุปริญญา	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
ไม่ได้ศึกษา	-	0.078	0.233	0.577	0.666	0.626	0.552	0.545
ต่ำกว่า ป.4	0.078	-	0.145	0.499	0.588	0.548	0.474	0.467
ป.4 – ป.6	0.223	0.145	-	0.354	0.442	0.403	0.329	0.322
ม.1 – ม.3	0.577	0.499	0.354	-	0.087	0.049	0.025	0.032
ม.4 – ม.6	0.666	0.588	0.442	0.087	-	0.039	0.114	0.120
อนุปริญญา	0.626	0.548	0.403	0.049	0.039	-	0.075	0.081
ปริญญาตรี	0.552	0.474	0.329	0.025	0.114	0.075	-	0.007
สูงกว่าปริญญาตรี	0.545	0.467	0.322	0.032	0.120	0.081	0.007	-

จากตารางที่ 22 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังจากการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน ที่ไม่ได้ศึกษา ระดับต่ำกว่า ป.4 ระดับ ป.4 – ป.6 ระดับ ม.1 – ม.3 และ ระดับ ม.4 – ม.6 ระดับอนุปริญญาตรี ระดับปริญญาตรี และระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ที่ไม่แตกต่างกัน ด้านคุณธรรมในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

ตารางที่ 23 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้านการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน

	ไม่ได้ศึกษา	ต่ำกว่า ป.4	ป.4 – ป.6	ม.1 – ม.3	ม.4 – ม.6	อนุปริญญา	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
ไม่ได้ศึกษา	-	0.004	0.208	0.563	0.302	0.468	0.412	0.497
ต่ำกว่า ป.4	0.004	-	0.203	0.559*	0.298	0.464	0.408	0.492
ป.4 – ป.6	0.208	0.203	-	0.355	0.094	0.260	0.204	0.289
ม.1 – ม.3	0.563	0.559*	0.355	-	0.261	0.095	0.151	0.066
ม.4 – ม.6	0.302	0.298	0.094	0.261	-	0.166	0.110	0.195
อนุปริญญา	0.468	0.464	0.260	0.095	0.166	-	0.056	0.029
ปริญญาตรี	0.412	0.408	0.204	0.151	0.110	0.562	-	0.085
สูงกว่าปริญญาตรี	0.497	0.492	0.289	0.066	0.195	0.029	0.085	-

จากตารางที่ 23 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังจากการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน ต่อการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน ที่ระดับต่ำกว่า ป.4 และ ระดับ ม.1 – ม.3 มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ที่แตกต่างกัน ด้านการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน

ตารางที่ 24 การทดสอบค่าวิกฤตที่ (t-test) ระหว่างประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลัก
สังคมพอประมาณ

ด้านการดำเนินชีวิตแบบสังคม พอประมาณ	ทำนา		ธุรกิจส่วนตัว		ข้าราชการ		รับจ้าง		F	p
	n=35		n=55		n=185		n=125			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านความพอประมาณ ในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม	3.14	0.68	3.25	0.58	3.10	0.65	3.34	0.67	3.65	0.013*
2. ด้านความมีเหตุผลในการ ดำเนินชีวิตโดยภาพรวม	3.17	0.50	3.39	0.54	3.61	0.52	3.48	0.67	7.14	0.000*
3. ด้านระบบภูมิคุ้มกันในการ ดำเนินชีวิตโดยภาพรวม	3.18	0.81	3.37	0.52	3.59	0.50	3.53	0.72	5.33	0.001*
4. ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิต โดยภาพรวม	3.48	0.80	3.43	0.59	3.79	0.61	3.54	0.75	6.50	0.000*
5.ด้านคุณธรรมในการดำเนินชีวิตโดย ภาพรวม	3.62	0.94	3.67	0.57	3.72	0.58	3.54	0.71	1.91	0.127
รวม	3.32	0.58	3.42	0.42	3.56	0.37	3.49	0.62	3.11	0.026*

*p < .05

ผลการทดสอบความแปรปรวนของการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามอาชีพ โดยใช้ Levene' s test พบว่าความแปรปรวนของการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามอาชีพ แตกต่างกัน โดยผลการเปรียบเทียบการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน ที่มีอาชีพทำนา ธุรกิจส่วนตัว ข้าราชการ และ รับจ้าง มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way –ANOVA) มีระดับนัยทางสถิติ .05 พบว่าความแตกต่างทางอาชีพ มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน และการจำแนกรายละเอียดตามรายด้านดังนี้ ด้านที่ 1. ด้านความพอประมาณในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวมด้านที่ 2. ด้านความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม ส่วนด้านที่ 3. ด้านระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม และ ด้านที่ 4. ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิต โดยภาพรวม มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณที่แตกต่างกัน ส่วน ด้านที่ 5.ด้านคุณธรรมในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 25 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีอาชีพที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้านความพอประมาณในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

	ทำนา	ธุรกิจส่วนตัว	ข้าราชการ	รับจ้าง
ทำนา	-	0.108	0.046	0.198
ธุรกิจส่วนตัว	0.108	-	0.154	0.369
ข้าราชการ	0.503*	0.416*	-	0.090
รับจ้าง	0.046	0.154	0.244*	-

จากตารางที่ 25 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังจากการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีอาชีพที่ต่างกัน ต่อการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ พบว่าประชาชนที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว และ รับราชการ มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ที่แตกต่างกัน ด้านความพอประมาณในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

ตารางที่ 26 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีอาชีพที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้านความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

	ทำนา	ธุรกิจส่วนตัว	ข้าราชการ	รับจ้าง
ทำนา	-	0.223	0.447*	0.311*
ธุรกิจส่วนตัว	0.223	-	0.223	0.369
ข้าราชการ	0.446*	0.223*	-	0.135
รับจ้าง	0.311*	0.087	0.135	-

จากตารางที่ 26 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังจากการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีอาชีพที่ต่างกัน ต่อการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ พบว่าประชาชนที่มีอาชีพทำนา ข้าราชการ และ รับจ้าง มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ที่แตกต่างกัน ด้านความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

ตารางที่ 27 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีอาชีพที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้านระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

	ทำนา	ธุรกิจส่วนตัว	ข้าราชการ	รับจ้าง
ทำนา	-	0.192	0.405*	0.347*
ธุรกิจส่วนตัว	0.192	-	0.214	0.155
ข้าราชการ	0.405*	0.214	-	0.059
รับจ้าง	0.347*	0.155	0.059	-

จากตารางที่ 27 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังจากการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีอาชีพที่ต่างกัน ต่อการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ พบว่าประชาชนที่มีอาชีพข้าราชการ และ รับจ้าง มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ที่แตกต่างกัน ด้านระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

ตารางที่ 28 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีอาชีพที่ต่างกัน ต่อการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

	ทำนา	ธุรกิจส่วนตัว	ข้าราชการ	รับจ้าง
ทำนา	-	0.051	0.312	0.062
ธุรกิจส่วนตัว	0.510	-	0.363*	0.113
ข้าราชการ	0.312	0.363*	-	0.250*
รับจ้าง	0.062	0.113	0.250*	-

จากตารางที่ 28 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังจากการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีอาชีพที่ต่างกัน ต่อการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ พบว่าประชาชนที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว ข้าราชการ และ รับจ้าง มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ที่แตกต่างกัน ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

ตารางที่ 29 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีอาชีพที่ต่างกัน ต่อการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้านคุณธรรมในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

	ทำนา	ธุรกิจส่วนตัว	ข้าราชการ	รับจ้าง
ทำนา	-	0.050	0.099	0.082
ธุรกิจส่วนตัว	0.050	-	0.049	0.132
ข้าราชการ	0.099	0.049	-	0.181
รับจ้าง	0.082	0.132	0.181	-

จากตารางที่ 29 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังจากการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีอาชีพที่ต่างกัน ต่อการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ พบว่าประชาชนที่มีอาชีพทำนา ธุรกิจส่วนตัว ข้าราชการ และ รับจ้าง มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณที่ไม่แตกต่างกัน ด้านคุณธรรมในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

ตารางที่ 30 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีอาชีพที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้านการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน

	ทำนา	ธุรกิจส่วนตัว	ข้าราชการ	รับจ้าง
ทำนา	-	0.104	0.244*	0.167
ธุรกิจส่วนตัว	0.104	-	0.139	0.063
ข้าราชการ	0.244*	0.139	-	0.076
รับจ้าง	0.167	0.063	0.076	-

จากตารางที่ 30 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังจากการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีอาชีพที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ พบว่าประชาชนที่มีอาชีพทำนา และ ข้าราชการ มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณที่ไม่แตกต่างกัน ด้านการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน

ตารางที่ 31 การทดสอบค่าวิกฤตที (t-test) ระหว่างประชาชนที่มีสถานภาพต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ

ด้านการดำเนินชีวิตแบบสังคม พอประมาณ	โสด		สมรส		หม้าย		F	p
	n=205		n=157		n=38			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านความพอประมาณ ในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม	3.24	0.59	3.10	0.71	3.42	0.76	3.07	0.048*
2. ด้านความมีเหตุผลในการ ดำเนินชีวิตโดยภาพรวม	3.60	0.61	3.38	0.49	3.49	0.72	6.38	0.002*
3. ด้านระบบภูมิคุ้มกันในการ ดำเนินชีวิตโดยภาพรวม	3.52	0.59	3.49	0.62	3.47	0.78	0.14	0.871
4. ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิต โดยภาพรวม	3.70	0.61	3.55	0.75	3.63	0.76	2.19	0.114
5.ด้านคุณธรรมในการดำเนินชีวิตโดย ภาพรวม	3.71	0.59	3.53	0.70	3.81	0.79	4.25	0.015*
รวม	3.55	0.44	3.41	0.50	3.55	0.65	3.99	0.019*

*p < .05

ผลการทดสอบความแปรปรวนของการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามสถานภาพ โดยใช้ Levene' s test พบว่าความแปรปรวนของการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามระดับสถานภาพ แตกต่างกัน โดยผลการเปรียบเทียบการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน ที่สถานภาพโสด สมรส และหม้าย มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแปรทางเดียว (One – Way –ANOVA) มีระดับนัยทาง

สถิติ .05 พบว่าความแตกต่างทางสถานภาพ มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้านแตกต่างกัน และการจำแนกรายละเอียดตามรายด้านดังนี้ ด้านที่ 1. ด้านความพอประมาณในการดำเนินชีวิต โดยภาพรวมด้านที่ 2. ด้านความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม และด้านที่ 5.ด้านคุณธรรมในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณที่แตกต่างกัน ส่วนด้านที่ 3. ด้านระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม และ ด้านที่ 4. ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 32 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีอาชีพที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้านความพอประมาณในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

	โสด	สมรส	หม้าย
โสด	-	0.142	0.097
สมรส	0.142	-	0.239
หม้าย	0.097	0.239	-

จากตารางที่ 32 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังจากการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีสถานภาพที่ต่างกัน ต่อการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ พบว่าประชาชนที่มีสถานภาพ โสด สมรส และ หม้าย มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ที่ไม่แตกต่างกัน ด้านความพอประมาณในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

ตารางที่ 33 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีอาชีพที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้านความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

	โสด	สมรส	หม้าย
โสด	-	0.218*	0.100
สมรส	0.218*	-	0.118
หม้าย	0.104	0.118	-

จากตารางที่ 33 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังจากการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีสถานภาพที่ต่างกัน ต่อการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ พบว่าประชาชนที่มีสถานภาพ โสด สมรส และหม้าย มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ที่แตกต่างกัน ด้านความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

ตารางที่ 34 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีอาชีพที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้านระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

	โสด	สมรส	หม้าย
โสด	-	0.027	0.046
สมรส	0.027	-	0.019
หม้าย	0.046	0.019	-

จากตารางที่ 34 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังจากการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีสถานภาพที่ต่างกัน ต่อการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ พบว่าประชาชนที่มีสถานภาพ โสด สมรส และ หม้าย มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ที่ไม่แตกต่างกัน ด้านระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

ตารางที่ 35 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีอาชีพที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

	โสด	สมรส	หม้าย
โสด	-	0.152	0.072
สมรส	0.152	-	0.080
หม้าย	0.072	0.080	-

จากตารางที่ 35 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังจากการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีสถานภาพที่ต่างกัน ต่อการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ พบว่าประชาชนที่มีสถานภาพ โสด สมรส และ หม้าย มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ที่ไม่แตกต่างกัน ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

ตารางที่ 36 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีอาชีพที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้านคุณธรรมในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

	โสด	สมรส	หม้าย
โสด	-	0.168*	0.110
สมรส	0.168*	-	0.278
หม้าย	0.110	0.278	-

จากตารางที่ 36 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังจากการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีสถานภาพที่ต่างกัน ต่อการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ พบว่าประชาชนที่มี

สถานภาพ โสด สมรส และหม้าย มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ที่แตกต่างกัน ด้านคุณธรรมในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

ตารางที่ 37 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีอาชีพที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้านการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน

	โสด	สมรส	หม้าย
โสด	-	0.141*	0.002
สมรส	0.141*	-	0.139
หม้าย	0.002	0.139	-

จากตารางที่ 37 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังจากการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีสถานภาพที่ต่างกัน ต่อการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ พบว่าประชาชนที่มีสถานภาพโสด สมรส และหม้าย มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ที่แตกต่างกัน ด้านการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน

ตารางที่ 38 การทดสอบค่าวิกฤตที (t-test) ระหว่างประชาชนที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ

ด้านการดำเนินชีวิตแบบสังคม พอประมาณ	1 – 3 คน		4 – 6 คน		7 – 10 คน		11 คนขึ้นไป		F	p
	n=123		n=234		n=35		n=8			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านความพอประมาณ ในการดำเนินชีวิต โดยภาพรวม	3.14	0.68	3.25	0.58	3.10	0.65	3.34	0.67	3.11	0.026*
2. ด้านความมีเหตุผลในการ ดำเนินชีวิต โดยภาพรวม	3.60	0.54	3.46	0.58	3.45	0.75	3.30	0.44	1.96	0.120
3. ด้านระบบภูมิคุ้มกันในการ ดำเนินชีวิต โดยภาพรวม	3.58	0.62	3.48	0.58	3.43	0.86	3.40	0.40	0.89	0.447
4. ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิต โดยภาพรวม	3.68	0.65	3.62	0.69	3.62	0.83	3.50	0.56	0.33	0.807
5.ด้านคุณธรรมในการดำเนินชีวิตโดย ภาพรวม	3.53	0.60	3.70	0.66	3.61	0.82	4.00	0.76	3.11	0.026
รวม	3.55	0.43	3.48	0.50	3.45	0.63	3.48	0.39	0.68	0.565

*p < .05

ผลการทดสอบความแปรปรวนของการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว โดยใช้ Levene's test พบว่าความแปรปรวนของการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลัก

สังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัวแตกต่างกัน โดยผลการเปรียบเทียบ การดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน ที่มีจำนวน 1-3 คน 4-6 คน 7-10 คน และ 11 คน ขึ้นไป มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way –ANOVA) มีระดับนัยทางสถิติ .05 พบว่าความแตกต่างทางจำนวนสมาชิกในครอบครัว มีการ ดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน และการจำแนกรายละเอียดตามรายด้าน ดังนี้ ด้านที่ 1. ด้านความพอประมาณในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคม พอประมาณที่แตกต่างกัน ส่วน 2. ด้านความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม ส่วนด้านที่ 3. ด้าน ระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม และ ด้านที่ 4. ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม ด้านที่ 5.ด้านคุณธรรมในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณที่ไม่ แตกต่างกัน

ตารางที่ 39 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชน ที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้านความ พอประมาณในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

	1 -3 คน	4 – 6 คน	7 – 10 คน	11 คน ขึ้นไป
1 -3 คน	-	0.218*	0.217	0.148
4 – 6 คน	0.218*	-	0.002	0.070
7 – 10 คน	0.217	0.002	-	0.069
11 คน ขึ้นไป	0.148	0.070	0.069	-

จากตารางที่ 39 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังจากการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่าง ประชาชนที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ พบว่า ประชาชนที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 1 – 3 คน และ 4 – 6 คน มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคม พอประมาณ ที่แตกต่างกัน ด้านความพอประมาณในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

ตารางที่ 40 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชน ที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

	1 -3 คน	4 – 6 คน	7 – 10 คน	11 คน ขึ้นไป
1 -3 คน	-	0.138	0.154	0.300
4 – 6 คน	0.138	-	0.017	0.162
7 – 10 คน	0.154	0.017	-	0.146
11 คน ขึ้นไป	0.300	0.162	0.146	-

จากตารางที่ 40 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังจากการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่าง ประชาชนที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ต่างกัน ต่อการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ

พบว่าประชาชนที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 1 – 3 คน 4 – 6 คน 7 – 10 คน และ 11 คนขึ้นไป มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ที่ไม่แตกต่างกัน ด้านความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

ตารางที่ 41 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้านระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

	1 - 3 คน	4 – 6 คน	7 – 10 คน	11 คน ขึ้นไป
1 - 3 คน	-	0.093	0.147	0.176
4 – 6 คน	0.093	-	0.054	0.083
7 – 10 คน	0.147	0.054	-	0.029
11 คน ขึ้นไป	0.176	0.083	0.029	-

จากตารางที่ 41 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังจากการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ต่างกัน ต่อการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ พบว่าประชาชนที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 1 – 3 คน 4 – 6 คน 7 – 10 คน และ 11 คนขึ้นไป มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ที่ไม่แตกต่างกัน ด้านระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตโดย

ตารางที่ 42 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

	1 - 3 คน	4 – 6 คน	7 – 10 คน	11 คน ขึ้นไป
1 - 3 คน	-	0.060	0.064	0.181
4 – 6 คน	0.060	-	0.004	0.121
7 – 10 คน	0.064	0.004	-	0.117
11 คน ขึ้นไป	0.181	0.121	0.117	-

จากตารางที่ 42 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังจากการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ต่างกัน ต่อการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ พบว่าประชาชนที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 1 – 3 คน 4 – 6 คน 7 – 10 คน และ 11 คนขึ้นไป มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ที่ไม่แตกต่างกัน ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

ตารางที่ 43 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้านคุณธรรมในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

	1 - 3 คน	4 - 6 คน	7 - 10 คน	11 คน ขึ้นไป
1 - 3 คน	-	0.162	0.072	0.460
4 - 6 คน	0.162	-	0.090	0.298
7 - 10 คน	0.072	0.090	-	0.389
11 คน ขึ้นไป	0.460	0.298	0.389	-

จากตารางที่ 43 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังจากการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ต่างกัน ต่อการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ พบว่าประชาชนที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 1 - 3 คน 4 - 6 คน 7 - 10 คน และ 11 คนขึ้นไป มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ที่ไม่แตกต่างกัน ด้านคุณธรรมในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

ตารางที่ 44 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้านการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ทั้ง 5 ด้าน

	1 - 3 คน	4 - 6 คน	7 - 10 คน	11 คน ขึ้นไป
1 - 3 คน	-	0.069	0.102	0.069
4 - 6 คน	0.069	-	0.033	0.000
7 - 10 คน	0.102	0.033	-	0.033
11 คน ขึ้นไป	0.069	0.000	0.033	-

จากตารางที่ 44 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังจากการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ต่างกัน ต่อการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ พบว่าประชาชนที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 1 - 3 คน 4 - 6 คน 7 - 10 คน และ 11 คนขึ้นไป มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ที่ไม่แตกต่างกัน ด้านการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ทั้ง 5 ด้าน

ตารางที่ 45 การทดสอบค่าวิกฤตที่ (t-test) ระหว่างประชาชนที่มีจำนวนรายได้ที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ

ด้านการดำเนินชีวิตแบบสังคม พอประมาณ	ต่ำกว่า 5,000 บาท		5,001-10,000 บาท		10,001 -25,000 บาท		มากกว่า 25,001 บาท		F	p
	n=41		n=69		n=129		n=161			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านความพอประมาณ ในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม	3.17	0.70	3.11	0.69	3.21	0.63	3.24	0.66	0.69	0.561
2. ด้านความมีเหตุผลในการ ดำเนินชีวิตโดยภาพรวม	3.60	0.59	3.45	0.62	3.40	0.56	3.58	0.58	2.90	0.035*
3. ด้านระบบภูมิคุ้มกันในการ ดำเนินชีวิตโดยภาพรวม	3.64	0.70	3.48	0.71	3.39	0.58	3.57	0.57	2.83	0.038*
4. ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิต โดยภาพรวม	3.73	0.66	3.59	0.79	3.46	0.64	3.78	0.66	5.66	0.001*
5.ด้านคุณธรรมในการดำเนินชีวิตโดย ภาพรวม	3.57	0.65	3.67	0.73	3.50	0.66	3.79	0.62	4.86	0.002*
รวม	3.54	0.49	3.46	0.55	3.39	0.50	3.59	0.43	4.38	0.005*

*p < .05

ผลการทดสอบความแปรปรวนของการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน จำแนกจำนวนตามรายได้ โดยใช้ Levene' s test พบว่าความแปรปรวนของการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามจำนวนรายได้ แตกต่างกัน โดยผลการเปรียบเทียบการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน ที่มีรายได้ ต่ำกว่า 5,000 บาท 5,001 – 10,000 บาท 10,001 – 25,000 บาท มากกว่า 25,001 บาท มีการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแปรทางเดียว (One – Way –ANOVA) มีระดับนัยทางสถิติ .05 พบว่าความแตกต่างทางจำนวนรายได้ มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน และการจำแนกรายละเอียดตามรายด้าน ดังนี้ ด้านที่ 1. ด้านความพอประมาณในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณที่ไม่แตกต่างกัน ส่วน 2. ด้านความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม ส่วนด้านที่ 3. ด้านระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม และ ด้านที่ 4. ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม ด้านที่ 5.ด้านคุณธรรมในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 46 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีจำนวนค่าใช้จ่ายในครอบครัวที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้านความพอประมาณในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

	ต่ำกว่า 5,000 บาท	5,001 – 10,000 บาท	10,001 – 25,000 บาท	มากกว่า 25,001 บาท
ต่ำกว่า 5,000 บาท	-	0.059	0.040	0.074
5,001 – 10,000 บาท	0.059	-	0.099	0.133
10,001 – 25,000 บาท	0.040	0.099	-	0.034
มากกว่า 25,001 บาท	0.074	0.133	0.034	-

จากตารางที่ 46 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังจากการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีจำนวนรายได้ที่ต่างกัน ต่อการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ พบว่าประชาชนที่มีจำนวนรายได้ ต่ำกว่า 5,000 บาท 5,001 – 10,000 บาท 10,001 – 25,000 บาท และ มากกว่า 25,001 บาท มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ที่ไม่แตกต่างกัน ด้านความพอประมาณในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

ตารางที่ 47 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีจำนวนรายได้ที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้านความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวมภาพรวม

	ต่ำกว่า 5,000 บาท	5,001 – 10,000 บาท	10,001 – 25,000 บาท	มากกว่า 25,001 บาท
ต่ำกว่า 5,000 บาท	-	0.153	0.208	0.029
5,001 – 10,000 บาท	0.153	-	0.055	0.124
10,001 – 25,000 บาท	0.208	0.055	-	0.180*
มากกว่า 25,001 บาท	0.029	0.124	0.180*	-

จากตารางที่ 47 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังจากการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีจำนวนรายได้ที่ต่างกัน ต่อการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ พบว่าประชาชนที่มีจำนวนรายได้ 10,001 – 25,000 บาท และ มากกว่า 25,001 บาท มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ที่แตกต่างกัน ด้านความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

ตารางที่ 48 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีจำนวนรายได้ที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้านระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

	ต่ำกว่า 5,000 บาท	5,001 – 10,000 บาท	10,001 – 25,000 บาท	มากกว่า 25,001 บาท
ต่ำกว่า 5,000 บาท	-	0.164	0.249	0.065
5,001 – 10,000 บาท	0.164	-	0.083	0.099
10,001 – 25,000 บาท	0.247	0.083	-	0.182
มากกว่า 25,001 บาท	0.065	0.099	0.181	-

จากตารางที่ 48 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังจากการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีจำนวนรายได้ที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ พบว่าประชาชนที่มีจำนวนรายได้ ต่ำกว่า 5,000 บาท 5,001 – 10,000 บาท 10,001 – 25,000 บาท และ มากกว่า 25,001 บาท มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ที่ไม่แตกต่างกัน ด้านระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

ตารางที่ 49 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีจำนวนรายได้ที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

	ต่ำกว่า 5,000 บาท	5,001 – 10,000 บาท	10,001 – 25,000 บาท	มากกว่า 25,001 บาท
ต่ำกว่า 5,000 บาท	-	0.138	0.274	0.043
5,001 – 10,000 บาท	0.138	-	0.137	0.181
10,001 – 25,000 บาท	0.274	0.137	-	0.318*
มากกว่า 25,001 บาท	0.043	0.181	0.318*	-

จากตารางที่ 49 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังจากการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีจำนวนรายได้ที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ พบว่าประชาชนที่มีจำนวนรายได้ 10,001 – 25,000 บาท และ มากกว่า 25,001 บาท มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ที่แตกต่างกัน ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

ตารางที่ 50 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีจำนวนรายได้ที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้านการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ทั้ง 5 ด้าน

	ต่ำกว่า 5,000 บาท	5,001 – 10,000 บาท	10,001 – 25,000 บาท	มากกว่า 25,001 บาท
ต่ำกว่า 5,000 บาท	-	0.083	0.153	0.048
5,001 – 10,000 บาท	0.083	-	0.070	0.130
10,001 – 25,000 บาท	0.153	0.070	-	0.200*
มากกว่า 25,001 บาท	0.048	0.130	0.200*	-

จากตารางที่ 50 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังจากการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีจำนวนรายได้ที่ต่างกัน ต่อการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ พบว่าประชาชนที่มีจำนวนรายได้ 10,001 – 25,000 บาท และ มากกว่า 25,001 บาท มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ที่แตกต่างกัน ด้านการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ทั้ง 5 ด้าน

ตารางที่ 51 การทดสอบค่าวิกฤตที (t-test) ระหว่างประชาชนที่มีจำนวนค่าใช้จ่ายในครอบครัวที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ

ด้านการดำเนินชีวิตแบบสังคม พอประมาณ	ต่ำกว่า 5,000 บาท		5,001-10,000 บาท		10,001 -25,000 บาท		มากกว่า 25,001 บาท		F	p
	n=41		n=69		n=129		n=161			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านความพอประมาณ ในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม	3.27	0.59	3.15	0.75	3.14	0.64	3.26	0.65	1.60	0.366
2. ด้านความมีเหตุผลในการ ดำเนินชีวิตโดยภาพรวม	3.65	0.54	3.49	0.63	3.35	0.58	3.59	0.55	5.21	0.002
3. ด้านระบบภูมิคุ้มกันในการ ดำเนินชีวิตโดยภาพรวม	3.63	0.59	3.55	0.62	3.31	0.63	3.62	0.58	6.91	0.000*
4. ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิต โดยภาพรวม	3.80	0.54	3.64	0.72	3.46	0.70	3.75	0.67	5.42	0.001*
5.ด้านคุณธรรมในการดำเนินชีวิตโดย ภาพรวม	3.75	0.63	3.72	0.67	3.46	0.68	3.75	0.62	5.56	0.001*
รวม	3.62	0.40	3.51	0.55	3.34	0.51	3.59	0.43	7.52	0.000*

*p < .05

ผลการทดสอบความแปรปรวนของการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน จำแนกจำนวนตามค่าใช้จ่ายในครอบครัว โดยใช้ Levene's test พบว่าความแปรปรวนของการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามจำนวนค่าใช้จ่ายในครอบครัว แตกต่างกัน โดยผลการ

เปรียบเทียบการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน ที่มีค่าใช้จ่ายในครอบครัว ต่ำกว่า 5,000 บาท 5,001 – 10,000 บาท 10,001 – 25,000 บาท มากกว่า 25,001 บาท มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน โดยการวิเคราะห์ความแปรทางเดียว (One – Way –ANOVA) มีระดับนัยทางสถิติ .05 พบว่าความแตกต่างทางจำนวนค่าใช้จ่ายในครอบครัว มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน และการจำแนกรายละเอียดตามรายด้านดังนี้ ด้านที่ 1. ด้านความพอประมาณในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม และ ด้านที่2. ด้านความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณที่ไม่แตกต่างกัน ด้านที่ 3. ด้านระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม ด้านที่ 4. ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม และ ด้านที่ 5.ด้านคุณธรรมในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 52 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีค่าใช้จ่ายในครอบครัวที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้านความพอประมาณในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

	ต่ำกว่า 5,000 บาท	5,001 – 10,000 บาท	10,001 – 25,000 บาท	มากกว่า 25,001 บาท
ต่ำกว่า 5,000 บาท	-	0.113	0.131	0.011
5,001 – 10,000 บาท	0.113	-	0.018	0.103
10,001 – 25,000 บาท	0.131	0.018	-	0.121
มากกว่า 25,001 บาท	0.011	0.103	0.121	-

จากตารางที่ 52 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังจากการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีจำนวนค่าใช้จ่ายในครอบครัวที่ต่างกัน ต่อการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ พบว่าประชาชนที่มีจำนวนค่าใช้จ่ายในครอบครัว ต่ำกว่า 5,000 บาท 5,001 – 10,000 บาท 10,001 – 25,000 บาท และ มากกว่า 25,001 บาท มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ที่ไม่แตกต่างกัน ด้านความพอประมาณในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

ตารางที่ 53 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีจำนวนค่าใช้จ่ายในครอบครัวที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้านความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวมภาพรวม

	ต่ำกว่า 5,000 บาท	5,001 – 10,000 บาท	10,001 – 25,000 บาท	มากกว่า 25,001 บาท
ต่ำกว่า 5,000 บาท	-	0.157	0.298*	0.061
5,001 – 10,000 บาท	0.157	-	0.141	0.096
10,001 – 25,000 บาท	0.298*	0.141	-	0.237*
มากกว่า 25,001 บาท	0.061	0.096	0.237*	-

จากตารางที่ 53 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังจากการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีจำนวนค่าใช้จ่ายในครอบครัวที่ต่างกัน ต่อการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ

พบว่าประชาชนที่มีจำนวนค่าใช้จ่ายในครอบครัว ต่ำกว่า 5,000 บาท 10,001 – 25,000 บาท และ มากกว่า 25,001 บาท มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ที่แตกต่างกัน ด้านความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

ตารางที่ 54 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีจำนวนค่าใช้จ่ายในครอบครัวที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้านระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

	ต่ำกว่า 5,000 บาท	5,001 – 10,000 บาท	10,001 – 25,000 บาท	มากกว่า 25,001 บาท
ต่ำกว่า 5,000 บาท	-	0.072	0.312*	0.009
5,001 – 10,000 บาท	0.072	-	0.241*	0.063
10,001 – 25,000 บาท	0.312*	0.241*	-	0.304*
มากกว่า 25,001 บาท	0.009	0.063	0.304*	-

จากตารางที่ 54 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังจากการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีจำนวนค่าใช้จ่ายในครอบครัวที่ต่างกัน ต่อการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ พบว่าประชาชนที่มีจำนวนค่าใช้จ่ายในครอบครัว ต่ำกว่า 5,000 บาท 5,001 – 10,000 บาท 10,001 – 25,000 บาท และ มากกว่า 25,001 บาท มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ที่แตกต่างกัน ด้านระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

ตารางที่ 55 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีจำนวนค่าใช้จ่ายในครอบครัว ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

	ต่ำกว่า 5,000 บาท	5,001 – 10,000 บาท	10,001 – 25,000 บาท	มากกว่า 25,001 บาท
ต่ำกว่า 5,000 บาท	-	0.158	0.340*	0.047
5,001 – 10,000 บาท	0.158	-	0.183	0.111
10,001 – 25,000 บาท	0.340*	0.183	-	0.294*
มากกว่า 25,001 บาท	0.046	0.111	0.294*	-

จากตารางที่ 55 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังจากการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีจำนวนค่าใช้จ่ายในครอบครัวที่ต่างกัน ต่อการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ พบว่าประชาชนที่มีจำนวนค่าใช้จ่ายในครอบครัว ต่ำกว่า 5,000 บาท 10,001 – 25,000 บาท และ มากกว่า 25,001 บาท มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ที่แตกต่างกัน ด้านความรู้ในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

ตารางที่ 56 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีจำนวนค่าใช้จ่ายในครอบครัวที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้านคุณธรรมในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

	ต่ำกว่า 5,000 บาท	5,001 – 10,000 บาท	10,001 – 25,000 บาท	มากกว่า 25,001 บาท
ต่ำกว่า 5,000 บาท	-	0.023	0.284	0.008
5,001 – 10,000 บาท	0.023	-	0.262*	0.030
10,001 – 25,000 บาท	0.284*	0.262*	-	0.292*
มากกว่า 25,001 บาท	0.076	0.030	0.291*	-

จากตารางที่ 56 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังจากการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีจำนวนค่าใช้จ่ายในครอบครัวที่ต่างกัน ต่อการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ พบว่าประชาชนที่มีจำนวนค่าใช้จ่ายในครอบครัว 5,001 – 10,000 บาท 10,001 – 25,000 บาท และมากกว่า 25,001 บาท มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ที่แตกต่างกัน ด้านคุณธรรมในการดำเนินชีวิตโดยภาพรวม

ตารางที่ 57 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีจำนวนค่าใช้จ่ายในครอบครัวที่ต่างกัน ต่อการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ด้านการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ทั้ง 5 ด้าน

	ต่ำกว่า 5,000 บาท	5,001 – 10,000 บาท	10,001 – 25,000 บาท	มากกว่า 25,001 บาท
ต่ำกว่า 5,000 บาท	-	0.104	0.273*	0.024
5,001 – 10,000 บาท	0.104	-	0.169	0.081
10,001 – 25,000 บาท	0.273*	0.169	-	0.249*
มากกว่า 25,001 บาท	0.024	0.081	0.249*	-

จากตารางที่ 57 การทดสอบค่าวิกฤตเอฟ (F-test) หลังจากการทดสอบความแตกต่างแบบ LSD ระหว่างประชาชนที่มีจำนวนค่าใช้จ่ายในครอบครัวที่ต่างกัน ต่อการการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ พบว่าประชาชนที่มีจำนวนค่าใช้จ่ายในครอบครัว ต่ำกว่า 5,000 บาท 10,001 – 25,000 บาท และ มากกว่า 25,001 บาท มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ที่แตกต่างกัน ด้านการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ทั้ง 5 ด้าน

ส่วนที่ 5 ผลของการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ

ผลการวิเคราะห์ของผลของการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ โดยเป็นลักษณะคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น

ตารางที่ 58 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด

ผู้ตอบ / ไม่ตอบแบบสอบถามปลายเปิด	จำนวน	ร้อยละ
ตอบแบบสอบถามปลายเปิด	190	47.50
ไม่ตอบแบบสอบถามปลายเปิด	210	52.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 58 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า ในจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน มีผู้ไม่ตอบแบบสอบถามปลายเปิดเป็นส่วนใหญ่ จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 52.50 ส่วนที่เหลือเป็นผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิดจำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 47.50

ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับผลของการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ มีรายละเอียดแสดงเป็นค่าความถี่จำแนกเป็นข้อๆ ปรากฏผลดังตารางที่ 59

ตารางที่ 59 แสดงค่าความถี่ของความคิดเห็นจากผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับผลของการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ

ผลของการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ	จำนวน	ร้อยละ
100 คือ มีความสุขมากที่สุด	64	33.68
50 คือ มีความสุขครึ่งหนึ่งทุกข์ครึ่งหนึ่ง	112	58.94
0 คือ ไม่มีความสุขเลย	14	7.36
รวม	190	100.00

จากตารางที่ 59 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลของการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับ 50 คือ มีความสุขครึ่งหนึ่งทุกข์ครึ่งหนึ่ง มีจำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 58.94 รองลงมาคือ มีความคิดเห็นในระดับ 100 คือ มีความสุขมากที่สุด มีจำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 33.68

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาระดับการรับรู้โครงการสังคมพอประมาณ (MOSO) และลักษณะการดำเนินชีวิตตามแบบสังคมพอประมาณ ของประชาชนในนนทบุรี และศึกษาผลจากการนำหลักสังคมพอประมาณ (MOSO) มาปรับใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี โดยกำหนดเป็นวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการรับรู้โครงการสังคมพอประมาณ (MOSO) ของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นการดำเนินชีวิตตามแบบสังคมพอประมาณ (MOSO) ของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการดำเนินชีวิตตามแบบสังคมพอประมาณ (MOSO) ของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี

ประชากรการวิจัยในที่นี้ เป็นประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในจังหวัดนนทบุรีจำนวน 1,052,592 คน แบ่งเขตการปกครองเป็น 6 อำเภอ 10 เทศบาล ซึ่งมี 491,795 ครัวเรือน (ที่มา : รายงานสถิติจำนวนประชากร และบ้าน รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล ณ เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2551 จากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย) ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของทาโร่ ยามานะ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความคลาดเคลื่อน 5% หมายความว่าประชากรตัวอย่าง 100 คน จะเกิดความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง 5 คน ดังนั้นจากจำนวน 491,795 ครัวเรือน ตามตารางสำเร็จรูปขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมคือ 400 ครัวเรือน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบผสม (Mixed Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานซึ่งเป็นข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพการสมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว รายได้ต่อเดือนของครอบครัวโดยเฉลี่ย ค่าใช้จ่ายของครอบครัวต่อเดือน ภาระมีหนี้สิน สาเหตุหรือที่มาของหนี้สิน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมีหลายคำตอบ (multiple choice) โดยให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียว มีข้อคำถามจำนวน 11 ข้อ

ส่วนที่ 2 ผลเกี่ยวกับระดับการรับรู้เกี่ยวกับสังคมพอประมาณ(MOSO)โดยใช้คำถามปลายปิด (Close-Ended Question)) มีสองตัวเลือก แต่ละข้อความจะเลือกตัวเลือกที่ถูกเลือกเพียงหนึ่งตัวเลือก มีข้อคำถามจำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์การดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ทั้ง 5 ด้าน โดยใช้คำถามปลายปิด (Close-Ended Question) ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) มีข้อคำถามจำนวน 25 ข้อ

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบของการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ

ส่วนที่ 5 ผลของการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ เป็นลักษณะคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยข้อคำถามที่เกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม และระดับการรับรู้ รูปแบบการดำเนินชีวิต และผลของการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ จำแนกตามลักษณะทางประชากรศาสตร์ใช้วิธีหาค่าความถี่ (Frequency) แล้วสรุปออกมาเป็นค่าร้อยละ (Percentage) และค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างระดับการรับรู้กับลักษณะทางประชากรศาสตร์ และความสัมพันธ์ระหว่างระดับการรับรู้กับลักษณะการดำเนินชีวิตแบบสังคมพอประมาณ ใช้สถิติทดสอบ t-Test ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติทั้งหมดใช้การวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน

ในจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 400 คน พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 20-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.80 มีระดับการศึกษานุปริญญา/ปวส. คิดเป็นร้อยละ 34.50 มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 46.30 มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 51.30 รองลงมา มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 39.30 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวจำนวนระหว่าง 4-6 คน คิดเป็นร้อยละ 58.50 มีรายได้ต่อเดือนของครอบครัวโดยเฉลี่ย 10,001-25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 32.30 มีค่าใช้จ่ายของครอบครัวต่อเดือนโดยเฉลี่ย 10,001-25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.30 มีหนี้สินคิดเป็นร้อยละ 78.50 มีสาเหตุหรือที่มาของหนี้สิน และเงินออมมาจากเพื่อซื้อสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น โทรศัพท์ เครื่องซักผ้า ตู้เย็น เครื่องปรับอากาศ ฯลฯ คิดเป็นร้อยละ 18.45 ส่วนใหญ่มีเงินออมคิดเป็นร้อยละ 53.00

การวิเคราะห์การดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ทั้ง 5 ด้าน

การดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมมีความถี่ในการปฏิบัติค่อนข้างบ่อยครั้ง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายด้าน มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.20 – 3.65

ในด้านความพอประมาณในการดำเนินชีวิต โดยภาพรวมมีความถี่ในการปฏิบัติบ้างเป็นบางครั้ง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายข้อ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.97 – 3.54

ในด้านความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิต โดยภาพรวมมีความถี่ในการปฏิบัติค่อนข้างบ่อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายข้อ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.19 – 3.81

ในด้านระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิต โดยภาพรวมมีความถี่ในการปฏิบัติค่อนข้างบ่อยโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายข้อ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.36 – 3.62

ในด้านคุณธรรมในการดำเนินชีวิต โดยภาพรวมมีความถี่ในการปฏิบัติค่อนข้างบ่อยโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายข้อ มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.20 – 3.96

ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบของการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน

- 1.การดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน ทั้งเพศชาย และเพศหญิง มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ไม่แตกต่างกัน
- 2.การดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน ที่มีความแตกต่างทางอายุ มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ แตกต่างกัน
- 3.การดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน ที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ แตกต่างกัน
- 4.การดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน ที่มีความแตกต่างทางอาชีพ มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ แตกต่างกัน
- 5.การดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน ที่มีความแตกต่างความแตกต่างทางจำนวนสมาชิกในครอบครัว มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ ไม่แตกต่างกัน
- 6.การดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน ที่มีความแตกต่างความแตกต่างทางจำนวนรายได้ มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ แตกต่างกัน
- 7.การดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณทั้ง 5 ด้าน ที่มีความแตกต่างความแตกต่างทางจำนวนค่าใช้จ่ายในครอบครัว มีการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสังคมพอประมาณ แตกต่างกัน

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องการรับรู้และดำเนินชีวิตแบบสังคมพอประมาณ (MOSO) เปรียบเทียบความแตกต่างของลักษณะการดำเนินชีวิตแบบสังคมพอประมาณ จำแนกตามสถานภาพด้านเพศ พบว่า โดยภาพรวมในด้านความมีเหตุผล ด้านระบบภูมิคุ้มกัน ด้านคุณธรรม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับด้านความพอประมาณโดยภาพรวม และความรู้โดยภาพรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเพศชายมีลักษณะการดำเนินชีวิตแบบสังคมพอประมาณในด้านความพอประมาณโดยภาพรวมมากกว่าเพศหญิง และลักษณะการดำเนินชีวิตแบบสังคมพอประมาณในด้านความรู้โดยภาพรวม เพศหญิงมีลักษณะการดำเนินชีวิตแบบสังคมพอประมาณในด้านความรู้มากกว่าเพศชาย และ ส่วนการดำเนินชีวิตแบบสังคมพอประมาณ (MOSO) ในด้านความพอประมาณโดยภาพรวมมีความถี่ในการปฏิบัติบ้างเป็นบางครั้ง ในด้านความมีเหตุผลโดยภาพรวมมีความถี่ในการปฏิบัติค่อนข้างบ่อย ในด้านระบบภูมิคุ้มกันโดยภาพรวมมีความถี่ในการปฏิบัติค่อนข้างบ่อย ในด้าน

คุณธรรมโดยภาพรวมมีความถี่ในการปฏิบัติค่อนข้างบ่อย ซึ่งตรงกับความคิดของ (ศุภร เสรีรัตน์, 2540) ว่า การมองของแต่ละบุคคลเหตุการณ์เดียวกันคนแต่ละคนอาจมีการรับรู้แตกต่างกัน นั่นเป็นเพราะมีการตีความ การแปลผลที่ต่างกันไป หรือแม้กระทั่งในคนคนเดียวกันเมื่อเวลา หรือสถานการณ์เปลี่ยนไป อาจทำให้การรับรู้แตกต่างไปจากเดิม โดยปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ของผู้บริโภคนั้นมียู่มากมาย ซึ่งสามารถจัดเป็นกลุ่มใหญ่ๆ ได้ดังนี้

1. ปัจจัยด้านเทคนิค ซึ่งหมายถึง สภาพที่เป็นจริงของสิ่งที่ผู้บริโภคได้รับรู้ที่ไม่ได้เกิดจากการตีความ เช่น ขนาดของสินค้า สีสันทที่ใช้ ความเข้มข้น การเคลื่อนไหว การตัดกัน รวมถึงการตำแหน่งที่มีการวางสินค้านั้น เป็นต้น

2. สภาพความพร้อมของจิตใจของผู้บริโภคที่มีต่อการรับรู้ หมายถึง สภาพจิตใจ ทักษะคิดของผู้บริโภคในแต่ละคนที่มีต่อสภาพความพร้อมที่จะรับรู้ ซึ่งอาจมาจากนิสัยในการรับรู้ ระดับความตั้งใจ ความระมัดระวัง ความมั่นใจในการรับรู้ของคนแต่ละคนที่ไม่เหมือนกัน เป็นต้น

3. ประสบการณ์ในอดีตของผู้บริโภค เป็นปัจจัยพื้นฐานสิ่งหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้และการคาดหวัง โดยประสบการณ์ที่แตกต่างกันส่งผลให้ผู้บริโภคมีความคาดหวังต่อสิ่งนั้นต่างกันในระดับความคาดหวังที่ต่างกัน จึงส่งผลให้การรับรู้ของผู้บริโภคต่อสิ่งนั้นต่างกันออกไป

4. อารมณ์ของผู้บริโภค คือ ความรู้สึก ทักษะคิด และสภาวะจิตใจของผู้บริโภคในขณะนั้นซึ่งเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการรับรู้ เพราะหากเวลานั้นเป็นช่วงที่ผู้บริโภคอารมณ์ไม่ดีอาจส่งผลให้ผู้บริโภคไม่ยอมรับรู้ ไม่อยากสนใจในสินค้านั้น หรืออาจรับรู้สิ่งนั้นว่าไม่ดีก็ได้

5. ปัจจัยทางวัฒนธรรมและสังคมที่มีผลต่อการรับรู้ของผู้บริโภค เช่น ชนชั้นที่ต่างกันสังคมที่แตกต่างกัน ค่านิยมที่ไม่เหมือนกัน วัฒนธรรมเฉพาะของบุคคลที่ต่างกัน สิ่งเหล่านี้ล้วนมีอิทธิพลที่ทำให้การรับรู้ของผู้บริโภคแตกต่างกัน

5.3 ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำผลของงานวิจัยไปดำเนินการจัดกิจกรรม การประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้ในการดำเนินชีวิตแบบสังคมพอประมาณให้กับชุมชนอื่นๆ เพื่อสร้างระดับความรู้ความเข้าใจให้เพิ่มมากขึ้น

2. ควรมีการจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับสังคมพอประมาณให้ประชาชนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับตนเองได้ด้วย ทั้งในชีวิตประจำวันและการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่น

บรรณานุกรม

- กฤษณ์ โปธิ์แก้ว. (2550). พฤติกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์ และความคิดเห็นต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง จากสื่ออินเทอร์เน็ต ของนักศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารสื่อสารมวลชน). คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชลิตา ลขิตาวงศ์. (2551). พฤติกรรมและปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต. การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์การเมือง). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชุมพลภัทร์ คงธนจารุอนันต์. (2551). การดำเนินชีวิตและคุณภาพชีวิตตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในหมู่บ้านหนองมะจับ ตำบลแม่แฝก อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) ส่งเสริมการเกษตร. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประภาพร สุปัญญา. (2550). การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงของแกนนำหมู่บ้านที่เข้าร่วมโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปานิสรา วัฒนรัตน์. (2550). การเปิดรับชม ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม ในการปฏิบัติตนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง จากรายการโทรทัศน์ “ชีวิตที่พอเพียง” : กรณีศึกษาเฉพาะกลุ่มสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารสื่อสารมวลชน). คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วรรณวดี จันทน์มาลา. (2551). การใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของข้าราชการ : ศึกษาเฉพาะกรณี เรือนจำอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสังคม. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- ศศิพร ปาณิกบุตร. (2544). ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตของเกษตรกรในรูปแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมวิทยาประยุกต์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2538). พฤติกรรมผู้บริโภค ฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ: บริษัท วิสิทธ์พัฒนา จำกัด.

นิตยาพร เสมอใจ และมัทนียา สมมิ. (2546). **พฤติกรรมผู้บริโภค**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ธรรมกล
การพิมพ์.

ศุภร เสรีรัตน์. (2540). **พฤติกรรมผู้บริโภค**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.

มานะ จิตตะสังคะ. (2537). “องค์การเอกชนกับการพัฒนาชนบท”. **การพัฒนาชนบท**
กรุงเทพมหานคร: คณะวิชาการส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์, มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมชिरาช.

ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. (2540). **เศรษฐกิจหมู่บ้านไทยในอดีต**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทสำนักพิมพ์
สร้างสรรค์ จำกัด.

สุรเกียรติ์ เสถียรไทย. (2543). **ทฤษฎีใหม่ในหลวง: ชีวิตที่พอเพียง**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
ร่วมด้วยช่วยกัน.

การปกครอง, กรม. (2541). **เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง: แนวความคิดและยุทธศาสตร์**.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง.

สำนักงานคณะกรรมการจัดระบบจรรยาบรรณ. (2541). **เศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคม**
แนวทางพลิกฟื้นเศรษฐกิจสังคม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.

บัณฑกร อ่อนคำ. (2542). **รับวิกฤตโลก ปี 2000 เศรษฐกิจยั่งยืน**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทอมรินทร์
พรินติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.

ทรงชัย ดิยานนท์. (2542). “การศึกษาทักษะเกษตรกรในการสร้างความมั่นคงทางรายได้ตามแนว
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”. **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ประเวศ วะสี. (2542). **เศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคม แนวทางพลิกฟื้นเศรษฐกิจสังคม**.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.

Wongse-araya, A. (1998). **Supanburiproject 1986-1991**. Supanburi: Supanburi ProvincePublist.

Galtong, J. 1980. **Self-Reliance;A Strategies for Development**. London: BoGleL'Ouvertuer
Publication.

อรัญญา ตัญญะเกตุ. (2541). **ปัจจัยที่มีผลต่อระดับความพึ่งตนเองของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน**
โครงการปัวังโปง-ชนแดน-วังคำแพง จังหวัดเพชรบูรณ์. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร
มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

กรมการพัฒนาชุมชน. (2543). **จปฐ.2 แบบประมวลผลและเทียบเป้าหมาย ข้อมูลความจำเป็น**
พื้นฐานของครัวเรือน รายหมู่บ้าน ประจำปี 2544. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงมหาดไทย.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). **สรุปแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี.

Mowen, J.C. and Minor, M. (1998), *Consumer Behavior*, 5th ed., Prentice-Hall, Upper Saddle River, NJ.

Assael, Henry. (1998). **Consumer behavior and marketing action**. Cincinnati, OH South-Western College.

ไสว เลี่ยมแก้ว. (2553). **การรับรู้**. ระบบออนไลน์: <http://gotoknow.org/blog/mind/7409>. (2 พฤษภาคม 2553).

สุปัญญา ไชยชาญ. (2543). **หลักการตลาด**. พิมพ์ครั้งที่ 2. ISBN 974-89458-4-7.

กฤษณา ศักดิ์ศรี. (2530). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนิยมวิทยา.

วชิระ จินหนองจอก. (2553). **ทฤษฎีการรับรู้**. ระบบออนไลน์: <http://gotoknow.org/blog/perceptiontheory/282194>. (2 พฤษภาคม 2553).

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง

การรับรู้และดำเนินชีวิตแบบสังคมพอประมาณ (MOSO) ของประชาชนในจังหวัดนนทบุรี

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้และลักษณะการดำเนินชีวิตตามสังคมพอประมาณของประชาชนนนทบุรี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านกรุณากรอกข้อมูลในแบบสอบถามนี้ครบทุกหัวข้อ ตามความคิดเห็นที่แท้จริงของท่าน เพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาต่อไป ขอรับรองว่าข้อมูลเหล่านี้จะไม่ทำให้เกิดความเสียหายใดๆ แก่ท่านทั้งสิ้น ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ผู้วิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ☒ ลงในช่อง ☐ หรือเติมข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่านมากที่สุด

1. เพศ

1. ☐ ชาย

2. ☐ หญิง

2. อายุ.....ปี.....เดือน

3. ระดับการศึกษาสูงสุด (ปัจจุบัน)

1. ☐ ไม่ได้ศึกษา

2. ☐ ต่ำกว่า ป.4

3. ☐ ป.4 - ป.6

4. ☐ มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 - ม.3)

5. ☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 - ม.6) / ปวช.

6. ☐ อนุปริญญาตรี / ปวศ.

7. ☐ ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

8. ☐ สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพหลัก

1. ☐ ทำนา/ทำไร่/ทำสวน

2. ☐ ธุรกิจส่วนตัว/ผู้ประกอบการวิชาชีพอิสระ

3. ☐ ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ

4. ☐ รับจ้าง/กรรมกร/ทำงานในโรงงาน

5. สถานภาพการสมรส

1. ☐ โสด

2. ☐ สมรส

3. ☐ หม้าย/หย่าร้าง

6. จำนวนสมาชิกในครอบครัว คน

7. รายได้ต่อเดือนของครอบครัวโดยเฉลี่ย..... บาท

8. ค่าใช้จ่ายของครอบครัวท่านประมาณเดือนละ.....บาท

9. ขณะนี้ครอบครัวท่านมีหนี้สินหรือไม่

1. ☐ ไม่มีหนี้สิน 2. ☐ มีหนี้สิน

10. สาเหตุหรือที่มาของหนี้สินท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ☐ เพื่อซื้อ/ซ่อมแซมบ้านหรือที่อยู่อาศัย 2. ☐ เพื่อซื้อ/ซ่อมแซมยานพาหนะ
 3. ☐ เพื่อลงทุนในอาชีพ 4. ☐ เพื่อการศึกษาบุตร
 5. ☐ เพื่อรักษาพยาบาลคนในครอบครัว 6. ☐ เพื่ออุปการะ บิดา มารดา ญาติ
 7. ☐ เพื่อซื้อสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น โทรศัพท์ เครื่องซักผ้า ตู้เย็น เครื่องปรับอากาศ ฯลฯ
 8. ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

11. ขณะนี้ครอบครัวท่านมีเงินออมหรือไม่

1. ☐ ไม่มี 2. ☐ มี ยอดเงินทั้งสิ้น.....บาท

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการรับรู้เกี่ยวกับสังคมพอประมาณ

คำชี้แจง : ขอให้ท่านประเมินการรับรู้ของท่านเกี่ยวกับสังคมพอประมาณ โดยใช้เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง

ลำดับ ที่	ข้อความ	การรับรู้	
		เคย/รู้	ไม่เคย/ไม่รู้
1	ท่านเคยพบเห็นฟังสื่อประชาสัมพันธ์ทางวิทยุ ในโครงการคิออย่างยั่งยืน โดย กอ.รมน. เกี่ยวกับ สังคมพอประมาณ (MOderation SOciety) หรือ “โมโซ” หรือ “โมโซไซตี้” ในช่องทางต่างๆเหล่านี้หรือไม่		
	1.1 สื่อประชาสัมพันธ์ทางโทรทัศน์		
	1.2 สื่อประชาสัมพันธ์ทางป้ายโฆษณา		
	1.3 สื่อประชาสัมพันธ์ทางเว็บไซต์ อินเทอร์เน็ต		
	1.4 สื่อประชาสัมพันธ์ทางวิทยุ		
	1.5 สื่อประชาสัมพันธ์ทางสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ฯลฯ		
2.	ท่านคิดว่า “ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ไม่น้อยเกินไปไม่มากเกินไป เหมาะสมกับสถานะของตนเอง สถานะและปัจจัยแวดล้อมทั้งการดำรงชีวิตการทำงาน การเกษตรและทำธุรกิจการเกษตรหรือนอกภาคเกษตร และอื่น ๆ” ใช่หรือไม่		
3.	ท่านคิดว่า “สังคมพอประมาณ (Moderation SOciety) หรือ “โมโซ” หรือ “โมโซไซตี้” เป็นการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสถาบันไทยพัฒน์ ได้ริเริ่มโครงการวิจัยและพัฒนาเครื่องมือและเครือข่ายสนับสนุนการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาคเมือง” ใช่หรือไม่		
4.	ท่านคิดว่า “การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายในครัวเรือน เป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่จะทำ		

	ให้การดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ” ใช่หรือไม่		
ลำดับ ที่	ข้อความ	การรับรู้	
		เคย/รู้	ไม่เคย/ไม่รู้
5.	ท่านคิดว่า “การช่วยเหลือเกื้อกูลอื่น โดยการสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน รู้จักฝึก กำลัง และมีการเรียนรู้ที่เกิดจากรากฐานที่มั่นคง เป็นการดำเนินชีวิตอย่าง พอประมาณ” ใช่หรือไม่		
6.	ท่านคิดว่า “เงื่อนไขคุณธรรม เป็นองค์ประกอบหนึ่งของการดำเนินชีวิตแบบสังคม พอประมาณ” ใช่หรือไม่		

ส่วนที่ 3 ลักษณะการดำเนินชีวิตแบบสังคมพอประมาณ

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นต่าง ๆ ซึ่งมีความหมายดังนี้

5 = ปฏิบัติประจำ 4 = ปฏิบัติบ่อยครั้ง 3 = ปฏิบัติบางครั้ง 2 = ปฏิบัตินานๆ ครั้ง 1 = ไม่เคยปฏิบัติเลย

ลำดับ ที่	ข้อความ	ความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ความพอประมาณในการดำเนินชีวิต					
1	ท่านคิดว่าการก่อหนี้ที่มีได้ก่อให้เกิดรายได้ หรือมิใช่เป็นการนำเงินไปลงทุนเพื่อให้ เกิดรายได้เพิ่ม แต่ส่วนใหญ่จะเป็นการซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ชีวิตของท่าน อาทิ เครื่องปรับอากาศ เครื่องเสียง โทรศัพท์มือถือ ฯลฯ นั้น มีความจำเป็นสำหรับ ท่านและครอบครัวเพียงใด					
2	ปัจจุบันมีระบบการกู้เงินที่ทำเรื่องและอนุมัติได้ง่าย ท่านคิดว่าการกู้เงินจากกิจการ สวัสดิการ หรือสถาบันการเงินต่างๆ หลายๆ แห่งเพื่อนำมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน นั้น มีความจำเป็นสำหรับท่านและครอบครัวมากเพียงใด					
3	ท่านมักใช้จ่ายเงินในการซื้อสินค้า/บริการเพื่อบริโภค / อุปโภคที่ค่อนข้างเกินความ จำเป็นหรือเกินฐานะหรือไม่					
4	ท่านเห็นด้วยกับการใช้จ่ายเงินในสิ่งที่ไม่จำเป็น เพื่อรักษา / เสริมสร้างสถานภาพทาง สังคมของท่าน ให้เท่าเทียม / ไม่ด้อยกว่า บุคคลอื่นมากนักน้อยเพียงใด					
5	ท่านคิดว่าการจัดทำบัญชีรายรับ รายจ่าย ละเอียดถี่ถ้วนเพื่อการออมและเพื่อใช้จ่ายโดย จะออมเงินตามแผน และไม่ใช้จ่ายเงินเกินกว่างบประมาณที่ตั้งแผนไว้อย่าสม่ำเสมอมี ความสำคัญเพียงใด					
ลำดับ ที่	ข้อความ	ความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิต					

1	ท่านคิดว่าการพัฒนาให้ชีวิตก้าวหน้าได้นั้นจะต้องอยู่บนหลักการพึ่งตนเอง เช่น จะต้องเป็นผู้ที่มีจิตใจเข้มแข็ง อดทนพร้อมที่จะต่อสู้กับอุปสรรค					
ลำดับ ที่	ข้อความ	ความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ความมีเหตุผลในการดำเนินชีวิต					
2	ท่านมีการอบรมสั่งสอน / แนะนำ / ตักเตือน / ให้ความรู้แก่ผู้อยู่ในความดูแลหรือ อุปการะ เช่น บุตร ญาติพี่น้องในเรื่องการประหยัดไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ ฯลฯ					
3	เมื่อท่านจะดำเนินกิจกรรมใด ๆ ท่านจะวางแผนก่อนทุกครั้ง เช่นการเดินทางไป ต่างจังหวัด การใช้จ่ายภายในครอบครัว					
4	ในการตัดสินใจซื้อสินค้า / บริการท่านคำนึงถึงความพอใจ ความหุหรร่า ชื่อเสียงของ สินค้า/บริการ มากกว่าคำนึงถึงประโยชน์ หรือความคุ้มค่า มากน้อยเพียงใด					
5	ท่านคิดว่าปัจจุบันกระแสบริโภคนิยมทำให้ท่านมีความต้องการที่เกินกว่าปัจจัยสี่ (ที่ อยู่อาศัย อาหาร เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค) โดยไม่คำนึงถึงเหตุผลความจำเป็นที่ เพียงพอ					
	ระบบภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิต					
1	ครอบครัวของท่านมีการออมเงินมากน้อยเพียงใดเมื่อเทียบกับรายได้					
2	ท่านคิดว่า การประกันชีวิต การซื้อพันธบัตร หรือระบบการออมอื่นๆ ที่มีการออมเงิน อย่างสม่ำเสมอ มีความจำเป็นเพียงใด					
3	ท่านให้การอบรม ให้คำปรึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับสมาชิกภายในครอบครัว ของท่านในเรื่องต่างๆ อาทิ การใช้จ่ายและการรู้จักประหยัดอดออม ตลอดเวลา					
4	ท่านคิดว่า การได้รับโอกาสการเรียนรู้ เช่น เทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ ข่าวสารจาก สื่อมวลชน อันทำให้รู้เท่าทันเหตุการณ์ที่เป็นประโยชน์แก่การดำรงชีวิต และอาชีพ การทำงานของสมาชิกในครอบครัว นั้นมีความสำคัญเพียงใด					
5	ท่านหาโอกาสทำกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว เช่น รับประทานอาหารร่วมกัน การปลูกผักสวนครัวการออกกำลังกายทัศนศึกษา การไปเยี่ยมญาติในโอกาสสำคัญ เพื่อให้เกิดความอบอุ่นภายในครอบครัว ตลอดเวลา					
	ความรู้ในการดำเนินชีวิต					
1	ท่านคิดว่าท่านมีความรู้ในเรื่องการจัดทำบัญชีครัวเรือนมากน้อยเพียงใด					
2	ท่านคิดว่าการศึกษาในเรื่องการจัดการการเงินมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตใน ระดับ					
3	ท่านคิดว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารในเรื่องต่างๆ เช่น เศรษฐกิจ สังคม การเมือง ฯลฯ มี ความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในระดับใด					
4	ปัจจุบันในโลกยุคข่าวสาร ท่านคิดว่า การใช้ความรู้จากสื่อต่าง ๆ เพื่อใช้ในการ ตัดสินใจดำเนินกิจกรรมใด ๆ นั้นไม่เพียงพอแต่ต้องใช้ทักษะในการติดต่ออย่าง รอบคอบ และระมัดระวัง					

5	ความรู้เป็นสิ่งที่สามารถเกิดขึ้นได้จากการแสวงหาการศึกษาเพิ่มเติม การเรียนรู้จากประสบการณ์ผู้อื่น การอ่านและอื่น ๆ ซึ่งท่านจะปฏิบัติเป็นประจำและเป็นหลักการดำเนินชีวิตของท่าน					
ลำดับ ที่	ข้อความ	ความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	คุณธรรมในการดำเนินชีวิต					
1	ท่านคิดว่าได้นำหลักศาสนาใช้ในการดำเนินชีวิตอยู่ในระดับใด เช่น ประพฤติดี ละเว้นชั่ว ขี้ดมั่นในศีลห้า					
2	ท่านเห็นว่าการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน คนเก่ง หรือคนที่มีความสามารถควรเป็นผู้มีคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ สุจริต อยู่ในระดับใด					
3	ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าปัจจุบันเงินเป็นสิ่งที่จำเป็นในการนำมาซึ่งความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวมากกว่าจะมัวคำนึงถึงคุณธรรม					
4	ท่านคิดว่าการอบรมธรรมะเดือนในหน่วยงานไม่มีความจำเป็นแต่เป็นเรื่องที่น่าเบื่อและเสียเวลา					
5	ท่านคิดว่าการมีคุณธรรม อาทิ ความซื่อสัตย์ สุจริต ความอดทน ความเพียร การมีสติปัญญา เป็นหลักในการดำเนินชีวิตที่จำเป็น และเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจให้ท่านกระทำในสิ่งต่าง ๆ ด้วยความถูกต้องและเหมาะสม					

ส่วนที่ 4 ผลของการดำเนินชีวิตที่ยึดหลักสัจคมพอประมาณ ท่านคิดว่าทำให้มีความสุขในการดำเนินชีวิตอย่างไร (100 คือ มีความสุขมากที่สุด 50 คือ มีความสุขครึ่งหนึ่ง สุขครึ่งหนึ่ง 0 คือ ไม่มีความสุขเลย)

.....

.....

.....

...ขอขอบพระคุณทุกท่านที่สละเวลาในการตอบแบบสอบถาม...

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย)	นางสาวทิพย์สุดา หมั่นหาญ
ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ)	Miss Thipsuda Moenharn
คุณวุฒิทางการศึกษา	บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (บธ.ม) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ตำแหน่ง	รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
สถานที่ทำงาน	วิทยาลัยราชพฤกษ์
ประสบการณ์ด้านการวิจัย	หัวหน้าคณะผู้วิจัยในรายงานการวิจัยเรื่อง จรรยาบรรณของคณาจารย์วิทยาลัยราชพฤกษ์
ประสบการณ์การได้รับทุน	ได้รับทุนสนับสนุนจากวิทยาลัยราชพฤกษ์ เรื่อง จรรยาบรรณของคณาจารย์วิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีการศึกษา 2551